

A photograph of a suburban neighborhood. In the foreground, there is a green lawn with a wooden fence and a small greenhouse. In the background, there are several houses with dark roofs and light-colored walls. The sky is clear and blue.

LEVEN MET MINDER, OF ZONDER

Geldloos

Leven met minder geld, of zonder

0.1 · [BOOKS.HITCHWIKI.ORG](https://books.hitchwiki.org)

CC-BY-NC-SA-4.0

Inhoud

Kennismaken Met Geldloos Leven Reizen Zonder Geld

Ruilhandel En Alternatieve Uitwisseling Mensen Die Zonder Geld Leven

Eten Zonder Geld Gratis Spullen En Wederzijdse Hulp

Zelfvoorziening En Praktische Vaardigheden Basisinkomen En Een Ander Geldsysteem

Digitale Autonomie

Kennismaken met geldloos leven 18

Over Geldloos

Welkom Bij Geldloos Leven - Rijk Leven Zonder Geld

Eerste Stap

Een Geldloos Bestaan

Geen geld

Zonder geld! Wat nu?

In 10 Stappen Zonder Geld

Consuminderen

Dagelijkse bespaartips

Geld besparen als een vrek

Eenvoudig je abonnementen opzeggen

Effectief Weigeren

Een jaar lang niets kopen

Niets kopen maand

Verder met geldloos

Zaterdagavond zonder geld

Geldloos daten zonder budget

Zwemmen in de zomer

Reizen zonder geld 10

Op reis zonder geld

Reizen zonder geld

Gratis op vakantie gaan

Ga Lekker Liften

Ga Kamperen

Gratis openbaar vervoer

Autodelen

Anywhere South Please

Zonder geld de wereld rond met een auto

Zonder geld lopen van Nederland naar Jeruzalem

Ruilhandel en alternatieve uitwisseling 9

Ruilhandel

Ruilhandel in opmars

Ruilhandel grijpt om zich heen

Levendige ruilhandel op Sardinië nu banken minder lenen

Armlastig Spanje neemt toevlucht tot ruilhandel en alternatieve betaalwijzen

Sociaal geld
Spullen Delen
Kleding ruilen
Profiteren van elkaar

Mensen die zonder geld leven 16

Heidemarie Schwermer: Een Rijk Leven Zonder Geld
Mark Boyle: "Mijn Jaar Zonder Geld"
Raphael Fellmer
Een Jaar Zonder Geld in Nederland
Gemeenschap zonder geld
Geldloos Samenleven
Boek: The Moneyless Man
Boek: Moneyless Manifesto
Boek: Arm Door Geld
Die andere wereld
Tegenlicht: Mensen van nu
Tijdschrift: Gelukkig
Tijdschrift: Genoeg
Tijdschrift: Mug
Alles wijkt voor geld
Het Wachten Waard

Eten zonder geld 8

Ga Dumpster Diven
Dumpster Diving in Nederland
Klassiekers uit de Afval
Radio-reportage: Duiken naar Afval
Eetbare Planten Zoeken
Voedsel delen
Tekort bij Voedselbanken
Fast Food

Gratis spullen en wederzijdse hulp 7

Gratis Spullen
Weggeefwinkel
Gratis boeken
Gratis speelgoed
Geen geld voor kleding
Gratis voorzieningen Amsterdam
Gratis een taal leren

Zelfvoorziening en praktische vaardigheden 4

Zelfvoorzienend leven
Bouw je eigen huis
Zelf brood bakken
Gebruik Een Naaimachine

Basisinkomen en een ander geldsysteem 14

Basisinkomen

Gratis geld

Geldeconomie

De Waarde van Geld

Geld Geld Geld

Zwemmen in het geld

Door De Bank Genomen

Het krediet dat doorliep

Schulden en geen geld

Half jaar pauze voor mensen met schulden

Helpt schulden niet te innen

Verdubbeling schuldhelpverlening

In 2012 4,2 miljoen bezoekers op Nibud.nl

Geld verdienen met Afrika

Digitale autonomie 1

Gebruik Vrije Software

Cover photograph: [Vincent van Zeijst](#) · CC BY-SA 4.0 — Allotment gardens in the Piest polder, Hoogmade

Geldloos

Tips en verhalen voor leven met minder geld, of zonder. Samengesteld uit [geldloos.nl](#). Het project begon als Geldloos.nl (Robino, later samen met Guaka). Engelse hoofdstukken staan in **Moneyless** ([moneyless.org](#)); Spaanse in **Sin Dinero** ([sindinero.net](#)).

Licentie: **CC-BY-NC-SA-4.0**.

Advertentie- en leenpagina's blijven weg. Recensies van andermans auteursrechtelijk beschermde boeken blijven weg.

Over Geldloos

Geldloos.nl is een informatieve website over tactieken om te ontsnappen uit de wurggreep van het geld. Wij zien Geldloos als een subversief, machtsondermijnend project dat de rol van geld in ons leven ter discussie stelt en alternatieven hiervoor aandraagt. Wij zien de website [geldloos.nl](#) als een poging tot directe interventie in het publieke discours waarin geld zo dominant aanwezig is, dat het schreeuwt om afschaffing. Het project is begin 2011 gestart door Robin in de tijd dat hij grotendeels zonder geld leefde (van augustus 2010 tot september 2011). Sinds 2013 wordt het project samen gedaan met [Kasper](#). In samenwerking met verschillende auteurs zoals Leo, Camiel, Julien, Ben en Jorge hebben wij veel artikelen in [diverse talen](#) over hoe je zonder geld kan leven. Wij hebben sites in het [Engels](#), [Spaans](#) en [Indonesisch](#). De Franse, Portugese en Duitse website hebben wij eind 2019 geïntegreerd in een nieuwe website van ons. Het doel van Geldloos is om creatieve manieren aan te rijken om de invloed van geld op het dagelijks leven te verminderen. Daarnaast is Geldloos vooral ook een project waarbij wij onze creativiteit kunnen uiten; het is iets wat voor ons gewoon leuk is om te doen. > Het doel van Geldloos.nl is om creatieve manieren aan te rijken om de invloed van geld op het dagelijks leven te verminderen. ## Leven voorbij geld Geldloos.nl gaat vooral over manieren

om met minder of zelfs zonder geld te leven. Met Geldloos.nl willen wij ook aandacht geven aan alternatieve manieren om van onderop de economie en de maatschappij te organiseren. Manieren die vooral gebaseerd zijn op delen en geven, en niet per se op geld en winst. Daarnaast krijgen ruilhandel, ruileconomie en de geefeconomie ook aandacht. Uiteraard komt Geldloos niet zomaar uit de lucht vallen. Vanuit zijn studies politicologie en journalistiek heeft Robin veel geleerd over onderwerpen zoals de rol van geld en machtsverhoudingen in een samenleving. Daarnaast heeft hij zich altijd bezig gehouden met sociale transformatie, politiek en economie. Naar zijn idee is een wereld zonder geld mogelijk, zodra we onszelf organiseren op een wijze die geld overbodig maakt.

Geld corrumpeert

Toch zijn wij niet _tegen_ het gebruik van geld. Integendeel, wij begrijpen heel goed waarom geld in de wereld bestaat en waarom wij daar zo afhankelijk van zijn. Dat wij niet dogmatisch tegen geld zijn, blijkt ook wel uit het feit dat wij enigszins reclame toelaten op de website en hiermee geld verdienen. Het geld dat wij verdienen investeren wij in projecten zoals Geldloos. Redactioneel gezien proberen wij hierbij een goed onderscheid te bewaren tussen de diverse onderwerpen van de website. Kom je op de hoofdpagina omdat je interesse hebt in consuminderen of omdat je meer wilt weten over mensen die zonder geld leven, dan zal je niet snel die andere onderwerpen tegenkomen. Het leeuwendeel van de website gaat over het onderwerp 'zonder geld leven', maar we hebben ook onderwerpen zoals 'geld verdienen', 'geld besparen' en 'krediet'. Op deze wijze hebben wij diverse doelgroepen. En met de meer commerciële artikelen verdienen wij ons inkomen waarmee we geldloos en soortgelijke projecten kunnen financieren. >Als we meer geld verdienen dan we nodig hebben, dan willen we dit gebruiken om geldloze projecten te ondersteunen.

Vrij zijn

Tot slot is Geldloos ook een handreiking voor mensen die graag _doen_ en zelfbewuster in het leven willen staan. Maar wat zijn dan de dingen die jij als persoon kan doen om wat vrijer te zijn? Geld is in elk geval iets wat je daarvoor _niet_ nodig hebt. Vrijheid is iets wat in je zit; het komt van binnen. En ook al denken wij vaak dat geld ons vrijheid geeft, meestal zijn wij gewoon [gevangen door geld](#). Hoe dingen in de samenleving ook geconditioneerd zijn inclusief ons eigen bestaan, uiteindelijk maken wij wel zelf onze eigen keuzes. En elke keer als je een keuze maakt, kies je voor iets. Wil je graag kiezen voor meer vrijheid in je leven, dan biedt Geldloos je met plezier vele [tips](#) om je in je keuzes bij te staan.

node/81

Welkom Bij Geldloos Leven - Rijk Leven Zonder Geld

Je hebt weinig geld of je bent op zoek naar manieren om minder afhankelijk te zijn van geld? Op [Geldloos.nl](#) vind je veel informatie over manieren om minder met geld te leven, met [inspirerende](#) voorbeelden. Zoals [mensen](#) die ervoor kiezen om zonder geld te leven, [tips](#) over hoe je een geldloos bestaan kan opbouwen en [verhalen](#) over leven zonder geld. Zonder geld leven is [niet makkelijk](#). Voor veel dingen in het leven hebben we nu eenmaal geld nodig. Maar toch zijn er manieren om langs het [geldsysteem](#) heen te leven. Denk aan [gratis spullen](#) bijvoorbeeld. Maar ook zijn er manieren om zonder geld aan [eten](#) te komen. Daarnaast kun je ook overgaan op [ruilhandel](#). Je kunt bijvoorbeeld meedoen met een bestaande ruilkring of zelf je ruilprojecten opzetten. Want Geldloos.nl wilt graag manieren aanreiken om zelf vorm te geven aan het bestaan. Leven zonder geld is niet eenvoudig. Je moet er veel voor over hebben en vaak ook veel voor inleveren. Je komt op een pad waarin je bijvoorbeeld het gemak opgeeft om te kopen wat je begeert. Hiervoor in de plaats komt echter een andere manier van leven: een waarbij je gelukkig bent met wat je hebt. En een die je verplicht om meer creatief te zijn om in je behoeften te voorzien.

Geldloos reizen

Robino, initiatiefnemer van Geldloos.nl, heeft verscheidene keren zonder geld geleefd. De eerste keer was drie maanden tijdens een reis in Portugal. Hij leefde van wat mensen gaven en sliep in een tent in het bos, of bij mensen thuis. Hij liftte en liep langs de Portugese kust. Deze ervaring was simpelgezegd waanzinnig, een echte eye-opener in de mogelijkheden van het geldloze bestaan. Om aan zijn eten te komen klopte hij voor gratis eten aan bij restaurants, soms bij de keuken via de achterdeur, andere keren na lunchtijd, en vroeg of er iets te eten over was en of hij dat mee kon krijgen. > Zo'n reis zonder geld is namelijk niet alleen een leer-ervaring in zichzelf maar ook van het leven.

Regelmatig werd hij direct uitgenodigd om plaats te nemen en kreeg hij genoeg te eten om de dag weer vooruit te komen. Andere keren plukte hij het fruit zo van de bomen of haalde hij het uit een dumpster. Robino's dankbaarheid voor wat hij kreeg was enorm; het eten heeft nog nooit zo lekker gesmaakt.

In Nederland

zonder geld reizen Daarna ging hij nog eens drie weken in Nederland zonder geld reizen: een voettocht van Amsterdam naar de Duitse grens in Twente. Want zo'n ervaring wilde hij nog eens meemaken maar dan in zijn thuisland. Is dit ook in Nederland mogelijk? En hoe zullen de Nederlandse mensen reageren? Getooid met een kleine rugtas en een hangmat ging hij op pad direct vanaf huis, en de eerste nacht sliep hij tussen de bomen net buiten de stad. Net als de reis in Portugal bleek ook deze reis een unieke ervaring. De vrijgevigheid van mensen is enorm, ook in Nederland. Er zijn uiteraard verschillen in de regio's en soms moest hij ook doorbijten op een houtje, maar de lessen van het leven zijn enorm. Tijdens deze reis leerde hij vooral van de paar keren dat hij niet kreeg wat hij graag wilde — dat hij altijd genoeg heeft, juist als hij het niet krijgt. Zo'n reis zonder geld is namelijk niet alleen een leer-ervaring in zichzelf maar ook van het leven, hoe je daar in staat, hoe je je tot andere mensen verhoudt en het leven an sich beschouwt.

Geldloos leven

Geldloos reizen is één, geldloos leven weer net iets anders (maar niet per se makkelijker of moeilijker). Beide vereisen dezelfde soort basis-principes zoals het hebben van vertrouwen in jezelf, in het leven en in je medemens. Net als andere deugden zoals creativiteit, geduld, inzet en doorzettingsvermogen. Maar toch is geldloos reizen anders dan geldloos leven; met reizen verandert de omgeving altijd alsook de mensen met wie je omgaat. Terwijl geldloos leven juist andere uitdagingen kan kennen, omdat je veel meer bezig bent met het blijven op één locatie. Als zodanig vereisen ze een andere aanpak en creativiteit. Op Geldloos.nl vind je voorbeelden van [mensen die zonder geld leven](#). Van Mark Boyle in Engeland die het sinds 2008 zonder geld doet en in een oude caravan ging wonen tot [Heidemarie Schwermer](#) die in Duitsland sinds 1996 bewust geldloos is. Ook is er aandacht voor de [Peace Pilgrim](#) die dertig jaar zonder geld in de VS reisde, veelal lopend. In [Nederland](#) zijn er ook voorbeelden van personen die geldloos geleefd hebben of leven. Er zijn ook personen die er een volledig geldloos bestaan op nahouden, die nergens vast wonen, geen verzekering hebben, en dus geen vaste lasten hebben. Maar vaste lasten hoeven niet een probleem te zijn om zonder geld te leven. Je hoeft je huis of gezin bijvoorbeeld niet op te geven.

Casa Robino

SHARE OR DIE

EVERY GUEST A HOST: INSIDE A NOMAD-BASE

By [robino](#) | 04.12.11, 8:22am | [Comments \(0\)](#)

The doorbell rings. "Password please?" buzzes the intercom inside. "Helicopter" they answer outside.

[Read more »](#)

Zo heeft Robin naast het reizen, ook ervaring met geldloos leven - zonder zijn huis op te geven. Zijn huis [Casa Robino](#) had hij ingericht als een gastvrij huis voor reizigers die er een min of meer nomadisch bestaan op na hielden. Het geld om de huur te betalen kreeg hij uit donaties van mensen die in dit project geloofden, of kwam uit zijn eigen spaarpot. Ruim een jaar heeft hij zo zelf nooit geld uitgegeven en had hij dan ook nooit geld of een betaalpas op zak. Het [eten](#) kwam veelal binnen via de [dumpsters](#) of via de reizigers in het huis of andere gasten. Andere zaken zoals [kleding](#), computers, telefoons en meubels werden [geruild](#), gedoneerd of gevonden in de [weggeefwinkel](#). Met andere woorden, als je zonder geld wil leven zijn er altijd meerdere wegen te vinden en het is evengoed belangrijk niet te strict met jezelf te zijn. Iemand die geldloos leeft (en dat worden er [steeds meer](#)) vindt daarin zijn eigen weg. Die weg vinden neemt tijd. Geldloos.nl wil daarbij laten zien hoe het mogelijk kan zijn om zonder geld te leven. En of je dit nu voor altijd doet, of zelfs maar voor een week, het zal je een onvergetelijke ervaring opleveren.

Geldloos samenleven

Zonder geld leven of reizen en je leven daarop aanpassen is een enorme persoonlijke uitdaging. Je gaat echt op ontdekkingsreis door je leven zo in te

stellen. Maar hoe zou het zijn als een hele samenleving of een gemeenschap volledig gericht is op een geldloos bestaan? Met andere woorden: een wereld zonder geld, hoe zou dat zijn? Hoe zou dat mogelijk kunnen zijn? Dit is niet zomaar een vraag die hier voor het eerst gesteld wordt. Vele filosofen, antropologen, sociologen en economen hebben zich deze vraag al eerder gesteld. Vaak wordt er dan gerefereerd aan prehistorische tijden van gemeenschappelijk leven, zoals in nomadische stamverbanden. Maar ook wordt er dan verhaald over [ruilhandel](#), en hoe geld als vervanging daarvan kwam en hoe het geld ons leven zoveel makkelijker heeft gemaakt. Geldloos.nl wilt graag verder gaan dan die discussie en aandragen hoe we zonder geld kunnen samenleven, en met praktijkvoorbeelden en ideeën komen die verder gaan dan geldverbanden. Het gaat daarbij in op concepten als de ruilhandel, [geldeconomie](#), de rol van sociaal geld, geefeconomie, overvloed, sociale economie en peerconomy. Of hoe kunnen we nieuwe sociaal-economische verbanden ontwikkelen die geld overbodig maken?

node/2

Eerste Stap

Al eerder heb ik zonder geld gereisd. [Drie maanden door Portugal](#) te voet en liftend. Binnenkort ben ik van plan om ook in Nederland zonder geld te reizen. Dit ga ik te voet doen. Ik leef dan van wat mensen mij geven. Daarna wil ik echter ook de volgende stap zetten. Ik wil volledig zonder geld leven. Maar ik heb wel een woning en betaal dus gewoon huur, gas en licht. En ik wil mijn woning graag behouden. De volgende stap zal dus zijn om te zien hoe ik dit kan oplossen.

node/8

Een Geldloos Bestaan

Leven zonder geld, hoe werkt dat in de praktijk? Mark Boyle uit Ierland doet het al sinds november 2008 en heeft daar veel plezier van. Hij woont in Engeland in een oude [caravan](#) die hem gegeven is. Hij begon symbolisch op [koop-niets-dag](#),

een jaarlijkse dag speciaal om gezamenlijk eens niets te kopen. Want voor Mark Boyle is het vooral een reactie op de consumptiemaatschappij waarin wij leven, en de kennis dat als we zelf verantwoordelijk zouden zijn voor de dingen die we doen, de aarde een fijnere plek wordt om op te wonen. Zo [schrijft](#) hij: “Als we onze eigen voedsel zouden groeien, zouden we niet langer een derde ervan weggooien zoals we vandaag doen. Als we onze eigen tafels en stoelen maken, zouden we ze niet langer weggooien op het moment dat we het interieur willen veranderen. Als we zelf ons drinkwater schoon maken, zouden we het niet zo makkelijk verspillen.” Zo lang wij geld blijven gebruiken, schrijft hij, > zullen deze symptomen zeer zeker blijven bestaan. Daarom besloot ik om het geld op te geven, oorspronkelijk voor een jaar als experiment, en direct voelde ik mij meer verbonden met de dingen die ik gebruik en consumeer.

Maar hoe komen we aan ons materiaal en hoe kunnen we in ons levensbehoefte voorzien als we allemaal zonder geld zouden leven? Die vraag stelt Mark zichzelf ook en heeft daarom, al voor zijn geldloze bestaan het netwerk [Just For The Love Of It](#) begonnen. Dit Freeconomy netwerk stelt mensen in staat aan anderen te laten zien wat zij willen of kunnen geven. Zodat de mensen die dat nodig hebben, daar weer gebruik van kunnen maken. Mark Boyle [schrijft ook artikelen](#) voor de Guardian, een Britse krant. Daar geeft hij veel tips en beschrijft hij ook waarom hij voor dit bestaan heeft gekozen, en wat het met hem doet. Over zijn ervaringen heeft hij in 2010 ook een boek gepubliceerd: [The Moneyless Man: A Year of Freeeconomic Living](#)”.

node/16

Geen geld

Geen geld hebben maakt het leven in onze maatschappij lastig. Maar het kan ook een uitkomst zijn. Het daagt je uit om nieuwe manieren te vinden om in je behoeften te voorzien. Hoewel we het hebben van geen geld vaak als negatief ervaren, kan het ook iets positiefs zijn. Onze maatschappij is gebaseerd op de [geldeconomie](#). Dat wil zeggen: alle transacties gaan met geld. Maar geldt dit voor alles? Nee, want nog altijd zijn de mooiste dingen in het leven gratis. En bovendien: er zijn ook alternatieve manieren om bijvoorbeeld aan eten te komen ook al heb je geen geld, zie hiervoor het artikel [Geen geld voor eten](#). En

zelfs heb je [geen geld en ben je zwanger](#), dan kan je ook zonder geld op een goede en mooie manier je baby opvoeden. Er zijn [mensen](#) die erom kiezen om zonder geld te leven. Zij hebben dus bewust geen geld. Om toch aan hun behoeften te voorzien [ruilen](#) zij diensten, zijn [zelfvoorzienend](#), of leven zij in de [geefeconomie](#). Misschien dat dit ook een inspiratie kan zijn voor mensen die zonder dat zij het willen geen geld hebben. Met andere woorden: hoe je rijk kan zijn zonder geld. Op Geldloos vind je heel veel [tips](#) hoe je bijvoorbeeld ook aan [gratis spullen](#) kan komen. En dus ook hoe je kan [Geld besparen](#) > Heb je geen geld en ben je juist wel op zoek naar geld? Ga dan zeker ook langs bij de gemeente. Vaak zijn er speciale regelingen, bijvoorbeeld als je geen inkomen hebt en geen huis. Weet ook dat je een [bijstandsuitkering](#) kan krijgen als je geen inkomen hebt. Ook kan de gemeente helpen bij andere problemen die je eventueel hebt.

node/122

Zonder geld! Wat nu?

Als je jezelf in de vervelende situatie bevindt dat je echt bijna geen geld meer hebt is het belangrijkste om je hoofd koel te houden. Een kat in het nauw maakt rare sprongen. Het is beter om je te bezinnen op dingen die echt belangrijk zijn. Je gezondheid. Je familie. > Ga zeker ook langs bij de gemeente. Vaak zijn er speciale regelingen, bijvoorbeeld als je geen inkomen hebt en geen huis. Weet ook dat je een [bijstandsuitkering](#) kan krijgen als je geen inkomen hebt. Ook kan de gemeente helpen bij andere problemen die je eventueel hebt.

Geen geld

Vaak denken we dat als we geen geld hebben dat we dan niets meer kunnen. Maar dat is vaak niet waar. Er zijn genoeg dingen die we kunnen doen, ook zonder geld. Een van de meest belangrijke dingen is: niet in paniek raken.

Wat te doen zonder geld

Wat kun je zonder geld doen. Op de website waar je nu zit, [geldloos.nl](#), kun je een hoop tips en ideeën vinden om zonder of met heel weinig geld toch een

heel gelukkig leven te leiden. De eerste stap is waarschijnlijk om te bedenken hoe je je vaste lasten kunt verminderen. Verkoop je auto, verhuis naar een goedkopere woning. Voor uitgaven aan voedsel, kleding en vervoer hebben we ontzettend veel tips [verzameld](#) hier. Een deel ervan lijkt misschien radicaal op het eerste gezicht maar als je er even over nadenkt is het zo gek nog niet.

Er zijn heel veel dingen te doen zonder geld of met weinig geld. Op zoek naar [tips](#) wat te doen met weinig geld of wat doen zonder geld?

[view:kloon_van_relevante_blocks=block_7]

Direct geld verdienen

- Direct [geld te verdienen](#)
- Direct [besparen op geld](#)
- Direct [geld nodig](#)

Dingen om te doen zonder geld

- [Consuminderen](#)
- [Reizen zonder geld](#)
- [Gratis Spullen](#)

node/139

In 10 Stappen Zonder Geld

Ga jij de uitdaging aan: kan jij zonder geld leven? Leer het leven op een nieuwe manier kennen. Daag jezelf uit om oplossingen te bedenken voor alledaagse dingen: waar haal ik eten vandaan, hoe zal ik slapen en wat is datgaan wat ik kan bieden aan anderen? Wat kan ik ruilen bijvoorbeeld? Maar ook: hoe werkt het echte geven? Het begin van deze periode zal wellicht erg gericht zijn op de basis, maar je moet gewoon met iets beginnen. Wil je je niet meteen in het diepe gooien, bouw het dan langzaam op en begin gewoon daar waar je de meeste uitdaging in vindt. Of kies voor de opties waar jij goed in bent en succes kan boeken. Hier volgen 10 tips om zelf effectief van je

geldverslaving af te komen. Leef het leven zonder de druk van het geld. Kies je eigen weg.

1. Verminder Je Behoeften

Je hebt niet alles nodig. Veel dingen die je normaal koopt zijn impulsaankopen en niet *echt* nodig. Ga maar eens na. Houd een lijst bij voor een week of een maand: wat koop je en wat had je nou echt nodig? Wees kritisch ten opzichte van je consumptiepatroon. Waar geef je geld aan uit en waarom? Is het vooral eten, drinken, kleding, nieuwe electronica, uitgaan? Bekijk vooral het waarom je aan bepaalde dingen geld uitgeeft. Wat zit erachter? Is het puur overleven (eten bijvoorbeeld) of is het vooral uitgaan? Bedenk daarna wat je echt nodig gaat hebben. En of je dit ook kan vervangen door andere manieren die geen geld kosten. Is dansen je ding, of uitgaan, of yogales? Of koop je om de zoveel tijd nieuwe kleding. Ga eens na wat je behoeften zijn en hoe je hier eventueel op een andere manier in kan voorzien.

2. Hoe kan je wonen zonder geld?

Het eerste waar we vaak aan denken is hoe ga ik wonen en waar kan ik slapen? Ja, je kan in een tentje slapen ergens in een park of in het bos of gewoon in een slaapzak, maar als wildkamperen niet echt je ding is dan zijn er voldoende andere mogelijkheden. Wat dacht je bijvoorbeeld van inwoning in ruil voor klussen of schoonmaken in een huis? Er zijn daarnaast ook mensen die op zoek zijn naar een oppas voor hun huisdieren als ze op vakantie zijn. Vaak is dit gewoon gratis. En er zijn websites hiervoor. Ook is het een optie om gewoon een huurhuis te hebben maar iemand anders te vinden die de huur voor je betaalt. Of zelfs een koophuis en dat de eventuele hypotheek op een andere manier betaald wordt, via een stichting bijvoorbeeld. De daklozenopvang is overigens niet echt een mogelijkheid. Je moet hier meestal gewoon voor betalen. Wel zijn er nog andere opties, kraken bijvoorbeeld, of wonen op een boot. Of je zorgt voor een groot aantal adressen waar je kan crashen. Tot slot kan je ook een huis op wielen bouwen, of een huis bouwen van natuurlijk materiaal, of materiaal dat weggegooid is. Je bent dan wel weer afhankelijk van het krijgen van een lap grond. Wie weet wat voor oplossing je daar weer voor kan bedenken.

3. Gratis eten vinden of zelf eten verbouwen

Je moet bovendien eten, en zonder bewijs van geen inkomsten kan je waarschijnlijk ook niet bij de voedselbank terecht. Wat zijn de mogelijkheden?

- Zelf eten verbouwen. Met een grote moestuin kan je een heel eind komen. Je kan veel eten verbouwen die je voor de winter kan bewaren. Je kan daarnaast ook eten ruilen.
- Dumpsterdiving. Je kan eten vinden in afvalbakken op de markt, supermarkten en kleine winkels.
- Gratis eten. Er zijn websites en netwerken in Nederland waarbij je gratis eten kan scoren. Handig is het voor als je veel blikvoer wilt scoren.
- Om eten vragen. Je kan best goed overleven door om eten te vragen. Je moet dan wel een goed verhaal hebben. Je kan denken om in winkels te vragen om eten dat over is en weggegooid moet worden. Dat kan zelfs in restaurants. Je kan daarnaast ook een tegenprestatie aanbieden, en een netwerk opbouwen.

4. Kleding ruilen en zelf maken

Zelf je kleren maken is niet eenvoudig, maar je kan wel ruilen. Er zijn best wel veel ruilfeestjes. Meestal moet je wel betalen om toegang te krijgen. Dus waarom organiseer je niet zelf een ruilfeest? Je kan vaak makkelijk terecht bij een buurthuis of je kan het bij jezelf of iemand anders thuis organiseren. Een voordeel als je het zelf organiseert is bovendien dat je de overgebleven kleding kan houden. Ben je handig met een naaimachine, dan kan je bovendien kleding dat te groot is innemen. Of je maakt weer nieuwe kleren van de onderdelen van oude kledingstukken. Dit kan dan zelfs iets worden dat je kan gebruiken om te ruilen voor andere dingen.

5. Ga werken zonder loon

Bied werk aan zonder dat je vraagt om een betaling. Vraag in plaats daarvan om een tegenprestatie. Bijvoorbeeld: bied gratis werk aan bij een groentenwinkel in ruil voor een tas met boodschappen. Je kan dit ook op de weekmarkt proberen. Je kan ook specialistisch werk aanbieden. Bijvoorbeeld als consultant, designer of wat ook je beroep zou kunnen zijn. Als tegenprestatie vraag je aan de

werknemer of ze je huur van je huis of kantoor willen betalen. Dit heet ook wel gewoon betaling in natura. Let wel op: hierover moet officieel waarschijnlijk loonbelasting betaald worden - (wat je later dan weer terug kan vragen, maar helaas betaalt de belastingdienst niet uit in natura). Maar dit geldt weer niet als je de hulpmiddelen nodig hebt voor je werk, zoals computers of de waarde van huisvesting.

6. Je kan ook gaan reizen

Reizen kan een leuke en verrassende manier zijn om in het leven te staan. Zonder geld reizen is erg enerverend. Je bent echt heel duidelijk afhankelijk van andere mensen en niet van geld. Je kan lopen, liften of ook fietsen. Of je gaat met een paard op pad. Dat kan ook en dit alles hoeft niet per se geld te kosten. Eten kan je onderweg om vragen, dit is in sommige landen zelfs 'gewoon'. Je kan een pelgrimstocht doen bijvoorbeeld of je doet een reis voor een goed doel. Gratis eten krijg je dan vaak wel voor elkaar bij restaurants of andere winkels, als je hierom vraagt en een goed verhaal hebt. Het belangrijkste is dat je niet verwacht altijd eten te krijgen (je kan tegen een afwijzing) en dan je ook in staat bent te wachten omdat je af en toe nu eenmaal niets of weinig te eten hebt. Daarnaast zijn er ook gastvrijheidsnetwerken van medereizigers waar je gratis kan overnachten. Maar ook kan je goed slapen met een tentje of hangmat. Ga ergens heen waar het warmer is en je kan ook buiten slapen zonder tentje.

7. Ga netwerken of zoek gemeenschap

Zonder netwerk of gemeenschap is het moeilijk leven. Heb je geld dan kan je vaak wel gewoon kopen wat je wilt hebben, maar als je bewust geldloos wilt leven, ben je in veel gevallen gedwongen om sociaal te zijn. Je kan simpelweg niet om de ander heen! Het is essentieel om een netwerk op te bouwen van mensen die je kunnen helpen. Bied mensen dingen aan, werk dat je kan doen bijvoorbeeld of spullen die je over hebt of gemaakt hebt. En voor je het weet heb je een netwerk van mensen en bedrijven waarmee je kan ruilen of die je anderszins ondersteunen.

8. Zoek sponsors

Wil je een project opzetten waarbij je niet alles gratis of via het ruilen kan krijgen, zoek dan naar sponsors. Sponsors kunnen bijvoorbeeld de huur van een ruimte betalen, of helpen om aan materiaal te komen. Je kan ook een sponsor vinden voor andere zaken, denk bijvoorbeeld aan een sponsor die een stuk land ter beschikking stelt. Of een sponsor waar je in huis mag wonen. Een sponsor kan een andere persoon zijn, maar ook een instelling, boer of bedrijf.

9. Heb iets te bieden

Om te netwerken en te ruilen is het belangrijk dat je zelf iets te bieden hebt. Waar ben jij goed in, of wat heb jij te bieden? Ben je hier niet zeker van, wees gerust, dit zal groeien. Zo kan je goed worden in bepaalde dingen die je juist leert doordat je zonder geld leert te leven. Deze kennis is best schaars en daar kan je iets mee doen. Je kan het bijvoorbeeld ruilen voor iets anders. Maar er zijn vast ook wel andere dingen die je leert. Een van de dingen die je ongetwijfeld zal leren is het repareren van spullen. Want je hebt vaak niet de keuze om gewoon maar iets nieuws te kopen.

10. Geef niet op

Je hoeft niet alles in een keer voor elkaar te krijgen. Kleine stappen zetten is genoeg om op de weg te blijven. Doe het met geduld maar vooral: doe het creatief. Voor alles waar mensen normaal geld gebruiken moet jij je nu bedenken hoe je het voor elkaar krijgt zonder geld. Hoe meer je dit doet, des te creatiever je zal worden. Dat is op zich al genoeg reden om dit experiment te doen. Ga je hier in verder, en ben je in staat om het geld helemaal los te laten ... dan is het bevrijdend om nooit meer geld op de toonbank te hoeven leggen, geen kassa meer te hoeven zien en geen pinpas nodig te hebben. Geld is voor jou iets uit het verleden.

Consuminderen

Het is een hele simpele en zeer effectieve manier om minder afhankelijk te zijn van geld: consuminderen. Je gaat simpelweg ****minder consumeren****, oftewel consu-minderen. Dankzij consuminderen ga je minder kopen, meer ontspullen en je gaat meer zelf doen, meer zelf dingen maken en op alternatieve manieren aan je spullen komen. Een voorbeeld: die nieuwe broek laat je voor de verandering in de winkel liggen en die nieuwe telefoon heb je eigenlijk ook niet nodig. > Probeer het maar eens: gewoon een tijdje minder kopen en meer bezig zijn met zelf maken en zelf doen.

Consuminderen Tips

Door te consuminderen heb je vaak minder geld nodig. Hierdoor kan je ook minder werken, en dus heb je ook meer tijd. Deze tijd kan je vrij gebruiken, maar omdat consuminderen vaak ook betekent meer zelf doen, gaat daar ook meer tijd inzetten. Dat is niet erg, want meer zelf doen geeft vaak ook veel meer voldoening en zingeving. * Nietskopen: Koop een tijdje niets, maar dan ook helemaal niets. Doe dit bijvoorbeeld een hele week lang, of als je het kan, zelfs een maand. Je kan bijvoorbeeld mee doen met de jaarlijkse koop niets maand. * Koop voor je begint een nootboekje en schrijf daar elke keer op wat je wil kopen en waarom. Als je dit een week later terugleest en het nog steeds wil, schrijf het dan weer op ;-)

* Zodra je klaar bent met je week of maand, koop dan hetgeen wat je het meest opgeschreven hebt. Je hebt het verdient, en begin dan weer opnieuw

gratis spullen

Meer consuminderen

* Ieder jaar op de laatste zaterdag van november is het Koop-Niets dag oftewel Niet-winkeldag. Dit is een leuke manier om jezelf bewust te maken van het niet-kopen. * Het consuminderen is een reactie op de consumptiemaatschappij die zich in de tweede helft van de jaren '90 van de 20e eeuw door een economische hausse sterk deed gelden. * Dankzij het consuminderen kan je veel geld besparen. Bovendien maak je veel ruimte vrij voor andere dingen. Je hebt bijvoorbeeld meer tijd voor jezelf omdat je minder hoeft te werken. Je hebt ook meer ruimte omdat je minder spullen hebt. Dat kan veel rust geven.

Minder kopen

- Om minder te kopen kan je een kijkje nemen in een weggeefwinkel, je kan spullen delen of je kan gebruik maken van gratis spullen netwerken.
- Voor de liefhebbers is het ook mogelijk om zonder geld te reizen, of wellicht kan je inspiratie op doen door gewoon minder geld uit te geven tijdens vakantie en te bedenken wat je zonder geld ook kan doen.
- Spullen die kapot gaan kan je (laten) repareren. Je kan hiervoor ook terecht bij een Repair Café bij jou in de buurt. Oudere computers draaien erg goed op een alternatief besturingssysteem zoals Linux.

Meer zelf doen

* Waarom brood kopen als het zo makkelijk en juist ontzettend leuk is om [zelf brood te bakken](#)? * Er zijn mensen die proberen [zelfvoorzienend](#) te leven, of juist zoveel mogelijk die kant op willen gaan. Kijk eens wat je daarvan leren kan. * Zelf groente verbouwen is voor veel mensen nog een stap te ver, maar je kan bijvoorbeeld wel zelf schoonmaakmiddelen maken, minder schoonheidsmiddelen gebruiken of deze zelf maken.

Consuminderen blogs

* Er zijn veel [blogs](#) op het internet te vinden die gaan over consuminderen. In feite wordt het consuminderen steeds populairder en het is erg trending om over consuminderen te schrijven. * Zie voor meer informatie ook de [Consuminderen Startpagina](#). Daar vind je allerlei links over besparen en bezuinigen, zowel voor mens als voor milieu. * De website van Green Evelien uit België is een echte aanrader. Zij leeft met haar gezin nagenoeg zonder afval en heeft heel veel [consuminder tips](#).

node/168

Dagelijkse bespaartips

Zo min mogelijk geld uitgeven of [Geld besparen](#) door te bezuinigen, voor veel mensen is dat bittere noodzaak. Er zijn ontzettend veel manieren om direct geld te besparen. De beste geld bespaartip is nog altijd om helemaal [geen geld](#) uit te geven. Maar hoe doe je dat? Op [Geldloos.nl](#) vind je veel tips hoe je een rijk leven kan hebben met minder geld, of hoe te leven met weinig geld, of helemaal zonder geld. Ons advies: *stop* gewoon met geld uitgeven. Hand op de knip. Laat je portemonnee thuis. En gebruik geld *alleen* als het echt niet anders kan. En ja, dat kan écht. Hoe? Met de juiste houding, doorzettingsvermogen en creativiteit. > Ben je niet zo'n held met besparen. Sluit je aan bij een vergelijkingssite waarbij ze voor jou de goedkoopste verzekering, energieleverancier of internetprovider uitzoeken. Bijvoorbeeld [United Consumers](#) of [VastelastenBond.nl](#). Dit is snel en makkelijk geld besparen voor beginners, voor mensen met weinig geld en voor wie weinig moeite wilt doen.

Rondkomen met weinig geld tips

De belangrijkste tip bij geld besparen is dat je bij je plan staat. Low budget leven begint met budgetteren en een plan maken. Dus: maak een budgetplan, bepaal hoeveel geld er is en voor welk doel. Gaat het geld allemaal op 1 grote hoop, dan zal geld besparen lastig zijn. Want het is lastig om goed inzicht te hebben waar je het geld nu precies aan uitgeeft. Maak je een budgetplan en reserveer je het geld voor een bepaald doel, boodschappen bijvoorbeeld, dan kan je veel sneller geld besparen. Voor elk budget hebben wij een passend bespaarplan en passende bespaar tips.

Daarnaast is het belangrijk te weten hoeveel je wilt besparen. En werkelijk, je kan met elk budget geld besparen. Ook als je weinig geld hebt. Wij zijn creatief met een klein budget en weten hoe je kan rondkomen met weinig geld of klein budget. Zelf hebben wij volledig zonder geld geleefd, wij leefden van giften en waren enorm creatief in het vinden van oplossingen. Die oplossingen delen wij via onze website [Geldloos.nl](https://geldloos.nl).

Creatief met klein budget

Enkele voorbeelden van snel geld besparen tips: koop niets nieuws. Probeer altijd iets tweedehands te vinden of krijg het [gratis](#). Doe je auto weg en verkoop je mobiele telefoon. Zeg je televisieabonnement op, doe hem helemaal weg of kijk gratis tv. Regel internet via je burelen of stap over en kies een goedkopere aanbieder.

Is dat allemaal te veel gevraagd, dan zijn er ook nog talloze andere manieren om geld te besparen. Dit zijn de belangrijkste tips voor hoe geld besparen.

1. Kies alleen voor noodzakelijke verzekeringen en kies de goedkoopste. Sluit je aan bij een vergelijkingssite waarbij ze voor jou de goedkoopste verzekering, energieleverancier of internetprovider uitzoeken. Bijvoorbeeld [United Consumers](#) of [VastelastenBond.nl](#). Dit is snel en makkelijk geld besparen voor beginners, voor mensen met weinig geld en voor wie weinig moeite wilt doen.

2. Doe goedkoper en slimmer boodschappen, gebruik gratis of goedkopere kleding, kies voor gebruikte spullen en koop tweedehands. Stel nieuwe aankopen uit tot je iets echt nodig hebt.
3. Maak lijstjes en allerbelangrijkst: maak een budgetplan. Zet vast op papier hoeveel geld er naar welk potje gaat. Zet wekelijkse doelen, bekijk wat het budget is per dag en zet elke dag geld opzij. Geef je makkelijk geld uit met je bankkaart? Stop dan met je pinkaart en gebruik alleen cash geld om duidelijk te hebben wat je hebt en wat je uitgeeft.

Voordeel op energie

Kies voor stapelkorting en krijg gemiddeld € 340,00 voordeel op uw energie. Lage energieprijzen en de beste service, dat is wat wij garanderen. (Bron: GFK).

[Lees meer >](#)

Voordeel op autoverzekeringen

Uw autoverzekering vergelijken met 100 verschillende verzekeringen. Bereken vrijblijvend uw premie en vind uw goedkope autoverzekering.

[Lees meer >](#)

Voordeel op mobiel

Op zoek naar een goedkoop telefoon abonnement? Bij ons betaalt u nooit teveel! Van sim only vergelijken tot abonnementen met de nieuwste toestellen. De keuze is aan u.

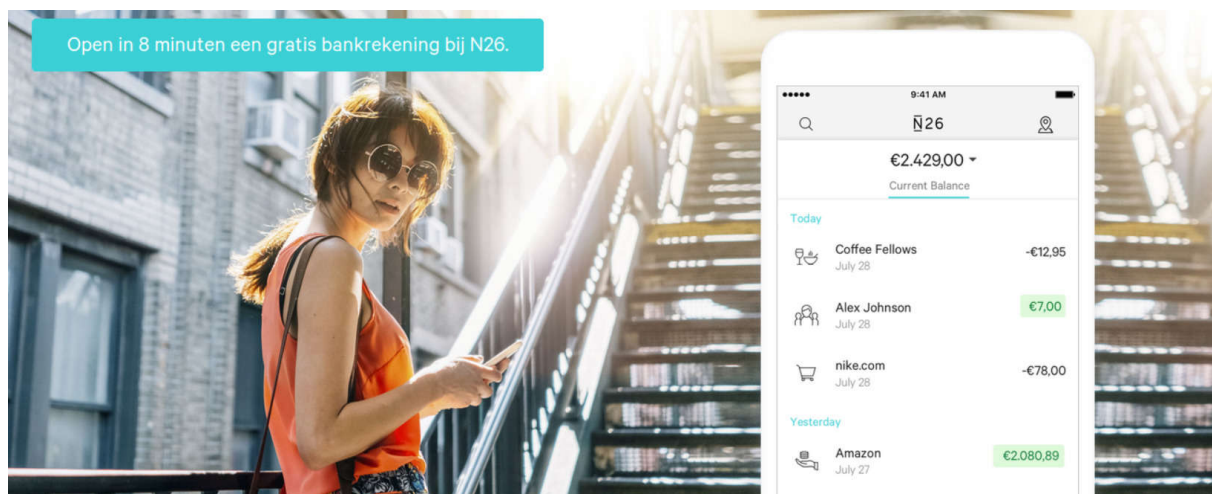
[Lees meer >](#)

Geld bespaar tips

- Houd bij waar je geld aan uit geeft, en schrijf dat op.
- Streep alles weg dat je niet echt nodig had
- Koop dat soort dingen niet meer, wees kritisch
- Bekijk waar je direct op kan bezuinigen.
- Doe tijdschriften en abonnementen weg.
- Zeg alles op wat je niet echt nodig hebt.
- Stop je niet noodzakelijke verzekeringen
- Cancel je creditkaart of neem een pre-paid kaart

budget leven

Meer voorbeelden van snel geld besparen tips: Ga na afloop van de markt op zoek naar goedkoper eten of vraag wat er weggegooid wordt, doe wat spannends zonder geld, ga lopend op vakantie en drink alleen water, eet alleen wat je echt nodig hebt, kies voor bonen. Stop met roken, drink geen alcohol. Eet geen chips. Doe vooral de leuke dingen die geen geld kosten. Kortom: Maak er een sport van. Loop niet weg. Bouw je eigen windmolen.

Pas op met aanbiedingen

Je moet echter goed uitkijken als je via internet zoekt op “geld besparen”. Er zijn namelijk erg veel websites die geld verdienen daarmee. Zij schrijven tips die je wel geld besparen, maar eigenlijk zetten deze websites je juist aan om meer geld uit te geven, met tips om allerlei aanbiedingen te kopen. Dat zijn aanbiedingen van dingen die je anders niet zou aanschaffen. En zo geef je uiteindelijk toch nog meer geld uit! Pas dus op voor reclame-boodschappen en zogenaamde aanbiedingen. Je hebt zo een impulsaankoop gemaakt.

Snel geld sparen

Snel geld sparen is een makkelijke manier om meer geld te hebben. Je hebt elke dag, elke week en elke maand kosten. Meestal gaan je vaste kosten omhoog, bijvoorbeeld door een stijging van je huur of door boodschappen die duurder

worden. Als je bijhoudt hoeveel je uitgeeft aan alle deze zaken is geld sparen een goede mogelijkheid.

Boodschappen doen

Geld besparen is voor veel mensen echt niet zo makkelijk als het lijkt. Met een paar handige tips van experts kun je toch een heel eind komen. Geld besparen met boodschappen in enkele eenvoudige stappen? Het gaat er vooral om dat je leert slim te kopen wil je goed bezuinigen. Lees meer op [Geld bezuinigen met boodschappen](#).

Tijdschriften

- [Tijdschrift Genoeg](#) is een magazine die je ook in de boekhandel kopen kan met veel informatie over geld besparen.
- Zeg al je tijdschriften op. Wil je een tijdschrift lezen, bij de bibliotheek kan je ze gratis lezen. Als je ergens op bezoek bent, vraag dan om oude tijdschriften. Zijn vaak net zo interessant. We lezen vaak toch alleen maar omdat we vermaakt willen worden.

node/72

Geld besparen als een vrek

Er zijn veel verschillende redenen te bedenken om geld te willen [besparen](#). Sommige mensen kiezen voor ‘[consuminderen](#)’ omdat ze op die manier het milieu willen ontzien. Anderen willen zo onafhankelijk mogelijk zijn van geld, omdat ze zo meer vrijheid voelen. Bij Geldloos verkennen we graag de mogelijkheden om geld te besparen. Daarmee staan we in een lange traditie, want geld besparen is van alle tijden. Niet voor niets kent het Nederlands een flink wat uitdrukkingen die hiernaar verwijzen. Denk bijvoorbeeld aan [de tering naar de nering zetten](#), de broekriem aanhalen en de hand op de knip houden. ## Vrekken Het is nu best gewoon om er een niet-materialistische levensstijl op na te houden. Je wordt er niet raar op aangekeken als je zuinig probeert te leven. Dat is niet altijd zo geweest. Mensen die geen geld uit wilden geven werden beschouwd als vrekken, krenten of gierigaards. Door ‘vrekken’

als geuzennaam te kiezen brak de Stichting Zuinigheid met Stijl hierover begin jaren negentig veel taboes door. Ze gaven een krantje uit; het internet stond immers nog in de kinderschoenen. ## Kritisch naar je uitgaven kijken Met de [Vrekkenkrant](#) haalde de stichting een oplage van vijfduizend. Er stonden allerlei tips in om zo zuinig mogelijk te leven. Veel daarvan was gebaseerd op de experimentele levenswijze van initiatiefnemers Hanneke van Veen en Rob van Eeden. Zij ruilden hun drukke bestaan als goed betaalde tweeverdieners in voor een relaxter leven door zeer kritisch naar hun uitgaven te kijken. Door het huishouden als een bedrijf te runnen bespaarden ze steeds meer op nutteloze kostenposten, vertelden ze in [een interview met NRC Handelsblad](#). De televisie en tijdschriften gingen de deur uit, kleding werd alleen nog maar tweedehands aangeschaft en boodschappen beter gepland. ## Internationale beweging De vrekken hoorden destijds tot een internationale beweging, die in Duitsland ('Geizhals') en België ('de Vlaamse Vrek') navolging kreeg. In de Verenigde Staten waren in de jaren negentig dertig tot veertig vrekkenkranten in omloop. Er verschenen honderden boeken over zuinig leven. De beweging was waarschijnlijk zo populair vanwege de slechtere sociale voorzieningen in de VS. ## Genoeg De Vrekkenkrant stopte in 1996, maar werd in 1997 opgevolgd door het [tijdschrift 'Genoeg'](#), dat nog steeds uitgegeven wordt en ook op internet te vinden is. De boeken van de Stichting Zuinigheid met Stijl zijn tweedehands verkrijgbaar via bol.com, [zie bijvoorbeeld](#).

node/281

Eenvoudig je abonnementen opzeggen

Zit jij ook nog vast aan ongewenste abonnementen? Dan ben je niet de enige. Er zijn veel mensen die "vastzitten" aan abonnementen waar ze of het bestaan niet van weten of niet weten hoe het op te zeggen. Een goede reden om eens een bezoek te brengen aan de website www.opzeggenoverstappen.nl! Zij hebben daar veel, heel veel opzeg mogelijkheden voor je in kaart gebracht.

Makkelijk opzeggen en voordeel pakken!

Wist je bijvoorbeeld dat je allang niet meer via een opzegbrief hoeft op te zeggen? Tegenwoordig kan het al in veel gevallen online en zelfs via Facebook

of Twitter! Je kunt dus snel je ongewenste abonnement opzeggen. Na de eerste abonnementsperiode kan dit zelfs per maand. Hiermee bespaar je dus direct op je uitgaven, vaak al de volgende maand.

Past je verzekering nog bij je?

Een verzekering afsluiten is altijd een moment opname. Op dat moment lijkt een bepaalde verzekering goed bij je persoonlijke situatie te passen. Toch kan het voorkomen dat de verzekering enkele jaren later al niet zo goed meer past. Hoe dat kan? Eenvoudig, je persoonlijke omstandigheden ontvangen. Zo start je wellicht met een gezin of gaan je kinderen juist het huis uit? Je koopt een andere auto, een ander huis dit heeft allemaal invloed op je verzekeringen. Wij als Nederlanders zijn het meest verzekerde volk ter wereld, je zou dus denken dat oververzekerd een bekende term is... Helaas kennen de marketing afdelingen van verzekeraars alleen de term onderverzekerd. Daar zit uiteraard een gedachte achter!

Controleer je verzekeringen 1 keer per jaar

De tip voor veel mensen is om minimaal 1 keer per jaar hun verzekeringen na te kijken. Betaal je nog voor het juiste? Wees hier kritisch in, je hoeft je echt niet overal voor te verzekeren. Heb je zelf een financiële buffer? Dat is een goede reden om de dekking van een verzekering nog eens kritisch te bekijken. Uiteindelijk blijft het een risico afweging. Wat is de kans dat het verzekerde ook optreedt? En kun je de kosten daarvan mogelijk zelf dragen? Dat scheelt je al gauw tientallen euro's per maand. Wil je je verzekering opzeggen? Kijk dan eens naar deze [verzekering opzeggen](#) pagina. Je vindt er allerlei tips en handige weetjes om je verzekering te beëindigen. Investeer een uurtje om je verzekeringen en (vooral) de dekkingen in kaart te brengen. Je kunt dit handig in een Excel formaat doen, zo weet je volgend jaar precies hoe je er een jaar geleden voor stond. Niemand wil teveel betalen en al helemaal niet voor onzinnige dekkingen in verzekeringen. Dat is niet alleen zonde geld, je kunt andere dingen ook niet doen.

Effectief Weigeren

Afgelopen zomer was ik op reis in Portugal. Lopend en met de duim. Ik lifte van noord naar zuid en genoot van alle gastvrijheid die ik ontving. In die drie maanden heb ik geen geld uitgegeven, behalve een enkele keer als ik geld van derden kreeg en een pauze nodig had. Zelf had ik niets. Plannen had ik evenmin en zo kwam ik van het ene avontuur in de andere terecht en omdat ik open was om nieuwe mensen te ontmoeten, ben ik heel wat karakters tegengekomen bij wie het effectief weigeren in de vingers zat. Bijvoorbeeld de man in Porto die op een bankje zat en vanaf dat bankje de hele wereld in zijn handen had. Hij wist me precies te vertellen waar ik gratis mijn ontbijt, lunch en avondeten vinden kon en waar de beste slaapplekken waren. Jaren leefde hij al zo, zittend op dat ene bankje. De halve wereld had hij rondgereisd, baantjes had hij ook gehad en huisjes insgelijks. Maar waarom zou hij met die ‘rat race’ meedoen, zoals hij het noemde, als hij alles al had door niets te doen? En een andere jongen, van mijn leeftijd, die al drie jaar door Portugal heen trok, een paar uur per dag op een pleintje zat met een bakje voor wat geld en aan drie euro genoeg had. Zo leefde hij, en zo was hij gelukkig. Dit was zijn bestemming, vond hij. Lopend door de bergen ergens in de binnenlanden kwam ik een andere man tegen. In een oud half verlaten dorpje met twintig huisjes. Al dertig jaar woonde hij daar, hij was net zo oud als ik toen hij daar aankwam. En zijn huisje had hij gedoopt als “Fim del Mundo”, het einde der wereld. Weinig mensen heb ik in mijn leven gezien die zo gelukkig leken als hij. En tweemaal had ik in Portugal zelf ook zo’n plekje gevonden; zonder ernaar op zoek geweest te zijn. De eerste was boven op een heuvel in het noorden van het land. Ik vond er een grot, vers water en genoeg land om mezelf bezig te houden. Na een dag van meditatie had ik het gevoel dat ik hier veel langer blijven kon. Een tweede plek vond ik aan de kust in de duinen, tussen Lissabon en Algarve. Vers bronwater, makkelijk om vis te vangen en voldoende plek om me effectief van de maatschappij te ontsluiten. Niet dat ik daarnaar op zoek was, maar het voelde gewoon gewoon goed om daar te zijn, en daar te blijven. In niemandsland, in de natuur, in een bos, bij de zee, in de duinen, leven met het ritme van de zon en de maan. Leven met wat de natuur je geeft, wat mensen je geven. Leven met wat je jezelf geeft. Leven met niets, leven met alles wat het leven je geeft. Maar ik ging door, wilde niet op een punt blijven. En zo trok ik voort van dorp naar dorp, van stad naar stad. Mijn eten kreeg ik van mensen

onderweg en van restaurants en lokale markten. Ik sliep waar de weg mij bracht en had het gevoel dat de reis nooit over was. Een dag werd ik aangesproken door een mevrouw, ze nodigde mij uit voor soep met brood. De dag daarvoor had ze mij in een restaurant gezien waar ik om eten vroeg. Ze vond het onverantwoord wat ik deed en vroeg zich af wat er van me komen zou als ik zo door zou gaan. Ook zei ze iets anders, dat het leven niet alleen draait om krijgen, maar ook om geven en dat dit geven en nemen in balans moest zijn. En dat dit een universele regel was. Ze bood me daarop werk aan in haar tuin in Sintra en zou mijn busticket betalen. Door voor haar te werken, zou ik een goedkoop vliegticket kunnen boeken om terug naar huis te gaan. Leuk aanbod en heel aardig van haar. Maar waarom zou ik terug naar huis willen, en waarom vliegen? Als ik reis, ga ik met de duim omhoog, liftend. Of met de benenwagen, dan wel per fiets. Maar vliegen? Het voelde alsof mij een exit-plan geboden werd. En ik wilde juist verder gaan. En ik leerde dat je niet altijd alles hoeft aan te nemen wat je ook daadwerkelijk aangeboden krijgt. Dat je alleen altijd datgene moet doen wat juist voelt. Of zoals Thoreau zegt: “The only obligation that I have a right to assume, is to do at any time what I think right”. En hoe meer je dit doet, alleen datgene doen wat goed voelt (en goed doet), wat jij denkt juist is; dan volg je je hart en je dromen. En zoals Thoreau dat zegt, doe ik dat altijd met zelfverzekerdheid. “Go confident in the direction of your dreams. Live the life you imagined.” En zo vervolgde ik mijn pad, zelfbewust, zelfverzekerd. En alleen datgene doen wat juist voelt. En zo ontdekte ik een andere regel van Thoreau: “As you simplify your life, the laws of the universe will be simpler” en werd ik een paar dagen later herinnerd aan wat de vrouw tegen mij zei over geven en nemen, toen ik wakker werd in een bos en op de weg een man tegenkwam die hulp nodig had. Uit Groningen kwam hij en net als ik was hij met zijn vrouw zijn droom aan het volgen, op zoek naar het simpele leven maar dan op zijn Hollands: met een levensgrote camper, een huis op wielen van alle gemakken voorzien. Maar hij had een probleem, hij wilde graag bij een standplek komen die we wel konden zien maar hij had geen idee hoe daar te komen. Gezamenlijk liepen we ernaar toe, en ik hielp hem verder. En dat hielp mij ook weer verder, want precies daar waar we afscheid namen en hij weer terugliep, zaten twee jongens heerlijk in de zon een ontbijtje klaar te maken. “Hey jongens”, zei ik in het Engels. “Mind if I join you?” En zo vloeyde geven moeiteloos over in delen. We deelden koffie, broodjes en goede gesprekken. Het waren twee jongens uit Berlijn, op reis met hun auto door Portugal, Spanje en

Frankrijk. Op zoek naar vrijheid, strand, zon en parties. Ik vertelde over hoe ik reisde en zij gaven mij een term die ik nooit zal vergeten: “Aber du bist ein Aussteiger!” Aussteiger. Zo’n mooi woord had ik nou nog nooit uit een Duitse mond gehoord. En wat betekent dat nu in het Nederlands? Ik zocht het op: uitstapper, weigeraar, afhaker, terugtrekker. Maar in het Duits klinkt het zoveel beter, alsof het een manier is om boven jezelf uit te stijgen. Effectief weigeren om boven jezelf uit te stijgen.

Uitstijgen

Maar wat is het dan dat ik weiger? En hoe gebruik ik die weigering om buiten het gangbare systeem uit te stijgen? Tijdens deze reis weigerde ik om geld te gebruiken, en zo kwam ik tot een reis die mij meer gaf dan geld ooit geven kan: mensen die onbevungen delen. En ik ontdekte alternatieve manieren om aan mijn behoeften te komen. Voedsel, kleding en onderdak waren de dingen die ik gewoon kreeg, van andere mensen. Alleen maar door erom te vragen. Maar deze reis en zo’n levensstijl stond voor mij niet op zichzelf en kwam niet zomaar uit zichzelf. Al ruim drie jaar woonde ik in een huis waar geven en delen centraal staan. Waar delen de heersende cultuur is. Een huis waar we weigeren deel te nemen aan de cultuur van de ellebogen en ikke, ikke, ikke. Dit begon toen ik een woning hier in Amsterdam kreeg en deze vrijwel direct openstelde aan mensen die veel reizen, nomadisch zijn. Maar in plaats van ze binnen te halen als gasten, als bezoekers, heb ik het alternatief opgezocht. Ik weigerde om gastheer te spelen. Zodra jij bij mij binnenkomt, delen wij dat huis en zijn we allemaal gelijk, zijn wij allemaal gastheer of gastvrouw van elkaar. Dankzij die opstelling en het onvoorwaardelijk openstellen van dit huis voor de zeg maar “juiste mensen” - de mensen die het aankunnen om zo te leven en het eigenlijk ook wel een beetje zat zijn om als gast te worden behandeld als ze ergens nieuw komen, en in plaats daarvan zelf ook willen hosten, en willen bijdragen aan een plek waar ze zijn. Mensen die dus weigeren om een plek te consumeren en in plaats daarvan ernaar hunkeren om veel gezamenlijk te doen, waarbij het onderscheid tussen consument en producent opgegeven wordt. Mensen die zelf schepping willen geven aan de wereld waarin we leven. En dus niet hier zijn om autoriteit te accepteren, en de wereld als een gegeven te beschouwen. Maar eentje waarin we zelf vormgeven hoe wij leven. Mensen die dus weigeren een product te zijn. En dat zijn dus ook mensen zoals Thoreau

die de wildernis opzoeken en manieren vinden om daar te overleven. Maar om heel eerlijk te zijn, hoe dit te doen is makkelijker dan het waarom. Want leef je bijvoorbeeld zonder geld dan komen de alternatieven haast uit zichzelf op je af. Door bijvoorbeeld te weigeren kleding te kopen, ga je vanzelf op zoek naar de alternatieven, zoals kleding ruilen, en zelf kleding maken. Door te weigeren eten te kopen, ga je op zoek naar eten, door erom te vragen, of om door het afval van de markten en winkels te gaan, waar heel veel bruikbaar voedsel weggegooid wordt. Of door het zelf of gemeenschappelijk te verbouwen, en daaromheen netwerken te bouwen van voorzienigheid. En door het weigeren een auto te gebruiken, kom je ook vanzelf op de alternatieven uit. Of: door te weigeren een baan te accepteren, omdat je bijvoorbeeld niet voor een baas wil werken maar samen wil werken met anderen als gelijken, dan ga je door zo'n opstelling ook vanzelf zoeken naar de alternatieven om toch in je levensbehoeften te voorzien. Of: door te weigeren naar school of de universiteit te gaan, ga je vanzelf op zoek naar alternatieven om jezelf te onderwijzen. Dankzij dit proces van weigeren ga je bovendien op zoek naar mensen die dezelfde route bewandelen en ga je vervolgens samen op zoek naar manieren om alternatieven te vinden en structuren op te bouwen die het voor méér mensen mogelijk maakt om zo te leven. Neem bijvoorbeeld vrije software. Dat is een sociale beweging van programmeurs die ontstond omdat ze het beu waren dat ze niet langer de broncode mochten inzien van applicaties en stuurprogramma's die ze gebruiken. En daarom zelf ervoor kiezen die programma's te schrijven, en tegelijkertijd de broncode delen met de wereld en het iedereen mogelijk maakt om bijdragen te leveren. Die beweging is nu bijna net zo groot als de arbeidersbeweging van vroegere tijden en de consequenties hiervan kunnen wellicht nog veel groter worden dan we tot nu toe hebben gezien. En op kleine schaal, zoals bijvoorbeeld wat ik met mijn huis gedaan heb - binnen de beperkingen die ik heb toch het maximale proberen daaruit halen. Door het mogelijk te maken voor mensen om te leven zoals ze zelf willen leven, zonder de afhankelijkheid aan het systeem van geld, concurrentie en de ik-mentaliteit. Maar zoals ik al zei, het waarom is moeilijker te omvatten dan het hoe. Want waarom werken de meeste mensen nog altijd? Om geld te verdienen. Maar waarom willen wij geld? Om aan de eisen van het systeem te voldoen zoals bijvoorbeeld huur en een verplichte gezondheidsverzekering, en om aan onze behoeften te voorzien. En als we nu alternatieven hebben om in onze behoeften te voorzien, waarom zouden we dan nog steeds werk accepteren? Of op zijn

minst: minder werken en alleen werk doen wat nut heeft. Direct nut. Werk dat een werkelijke bijdrage levert aan de samenleving. Maar waarom zouden we dan moeten stoppen met deelname aan dit systeem? Omdat het systeem waarin we met zovelen vastzitten ons ontkent. Het systeem weigert mij als mens te erkennen. Het maakt het niet mogelijk, voor iedereen, om gewoon mens te zijn. Vrij te zijn. Autonoom te zijn. Zelfbeschikkingsrecht te hebben. Omdat dit systeem, gebaseerd op interne tegenstrijdigheden, leidt tot een degradatie van onszelf en de wereld om ons heen. En ik weiger om daar nog langer aan deel te nemen. Ik weiger om daarin mee te doen. En ik help de mensen die dit ook niet meer willen doen. Ik help de mensen om uit te stappen, om aan zichzelf en dit systeem te ontsnappen. Noot: Dit verhaal is een onvoltooide bewerking van een voordracht over [Henry Thoreau](#), 1 mei 2011 in Theater Perdu.

node/20

Een jaar lang niets kopen

“Weer een maand voorbij. De koopkriebels worden echt minder. Soms zie ik aanbiedingen voorbijkomen en dan ben ik een fractie van een seconde verleid. Het gaat dan vooral om kleren.” Zo schreef Jannie Spruit op haar blog [Eenvoudigwit](#) in februari 2012 over haar initiatief om een jaar lang niets te kopen. Zij ging samen met haar gezin ertoe over om behalve de dagelijkse boodschappen [niets te kopen](#). Geen spullen, geen kleding. Al snel ging de magnetron kapot, en later ook de waterkoker. En een nieuwe kocht ze niet. Kleding maakte ze bovendien zelf. Maar toch kwam ze voor een aantal keuzes te staan, bijvoorbeeld schoolfoto's. En halverwege het jaar [kocht](#) ze toch nog iets....

> “Te veel spullen hebben. Daar word je zot van. Dat beweer ik niet alleen, dat is gewoon zo. Altijd de kriebel voelen om iets nieuws te willen, daar wordt je ook zot van. Daarom ga jij nu gewoon met me mee doen. Jij gaat nu ook niets meer kopen. Nee, ook niet dat ene. Ik garandeer je dat je niet ongelukkig wordt hierdoor. Zo, dat is gezegd. En passant is het ook nog eens een van de beste dingen die je gedaan hebt voor het milieu.”

Haar initiatief is erg inspirerend en het is leuk om te zien dat zij niet de enige is die een tijdlang bewust niets koopt. Zo is er bijvoorbeeld ook het initiatief

[Gewoon Genoeg](#). Jannie nodigt de mensen die ook zoiets willen doen om dit [mooie logo](#) online te plaatsen.

Een maand niets nieuws kopen

Er is ook het initiatief om [een maand lang niets nieuws te kopen](#). Dat is elk jaar de maand oktober en begon in 2012. Misschien voor jou is dit ook een goede manier om eens mee te doen met het experiment om de invloed van geld op je leven te verminderen.

node/66

Niets kopen maand

Een maand lang niets nieuws kopen, dat is de uitdaging van de [Buy Nothing New](#)-maand. Het is een jaarlijks fenomeen dat in Nederland begon in oktober 2012. Niets nieuws kopen is een geweldige manier om op zoek te gaan naar de manier van leven voorbij het geld. Het zet je aan tot het opzoeken naar manieren om zonder geld te leven. > Een maand lang niets nieuws kopen zijn we nog niet zo gewend. Toch levert het je veel op. Je houdt om te beginnen geld over om andere leuke dingen mee te doen of te sparen voor iets van hele goede kwaliteit.

En wat zijn de alternatieven als je niets nieuws kan kopen? Daar kom je pas echt achter als je meedoet. Want dan moet je ervoor gaan en heb je geen keuze. Op de website hebben ze al wel vast een leuk lijstje van alternatieven gezet zoals [geven en ruilen](#), met goede tips over hoe je aan je spullen kan komen zonder geld. > Bovendien win je misschien ook tijd. Tijd om eens rustig over van alles na te denken en te genieten van wat je allemaal al hebt. Na de actiemaand ga je vast bewuster kopen, want je weet beter wat je al bezit en bent op de hoogte van allerlei nieuwe mogelijkheden zoals spullen delen of ruilen.

En dat is inderdaad waar het om gaat als je zonder geld leeft, of de invloed van geld op je leven vermindert: je gaat meer tijd hebben voor leuke dingen, voor de zinvolle dingen van het leven. En bovendien word je minder een [verslaafd aan geld](#) en kan je redelijk veel [geld besparen](#). Het initiatief om een maand lang

niets te kopen komt overigens oorspronkelijk uit Australië. Zie <http://buynothingnew.com.au/>

node/84

Verder met geldloos

Het afgelopen jaar had ik een supermooi moment in mijn leven: de [geboorte](#) van mijn zoon Novi. Dit heeft uiteraard al mijn aandacht gekregen en ik heb mijn projecten even op pauze gezet. Nu dat we alweer zes maanden verder zijn, en mijn zoon flink doorgroeit, heb ik weer meer tijd en energie om dit in [geldloos.nl](#) en andere projecten te steken. Inmiddels heb ik een nieuwe [introductietekst](#) online gezet, waarbij ik mijn achtergrond wat meer toelicht. En waarbij ik vertel over wat ik op dit moment uit [geldloos.nl](#) denk te willen halen; over een wereld zonder geld: reizen zonder geld, leven zonder geld en samenleven zonder geld. Ook is er een nieuwe tip verschenen, over [weggeefwinkels](#). Want nu met mijn zoon erbij heb ik nieuwe behoeften, zoals speelgoed. En hoe kom ik zonder geld aan speelgoed? De weggeefwinkel blijkt voor ons een hele goede optie te zijn. Zie de foto hieronder voor wat we daar gekregen hebben zoal.

node/32

Zaterdagavond zonder geld

Uitgaan is duur, althans, dat is de algemene opvatting. Als je naar prijzen van alcohol, entrees van disco's en de kosten van een taxi kijkt dan klopt dat ook wel. Gelukkig zijn er ook andere manieren om een zaterdagavond door te brengen. Niet per se minder tof.

Nodig vrienden uit voor een diner

Check websites zoals meetup.com

Drink water

Ga sporten

node/140

Geldloos daten zonder budget

Of je nu al voor derde date gaat of voor het eerst kennismakt: daten zonder geld kan moeilijk zijn. Vooral wanneer degene met wie je afsprekt bepaalde verwachtingen heeft, zoals een duur etentje of luxe cadeaus. Kleine dingen zoals het splitten van de rekening of het betalen van de hotelkamer kunnen grote problemen worden als je geldloos wilt daten. Maar er is geen probleem die we niet kunnen oplossen, ook zonder geld. Nu begint geldloos daten eigenlijk al bij de keuze van een potentiële partner. Als je wilt daten zonder geld, dan vraagt dat om een potentiële partner die de levensstijl begrijpt. Iemand die beseft dat je gelukkig kunt zijn met wat je hebt, niet om wat je uitgeeft. Iemand die op z'n minst interesse heeft om minder afhankelijk te zijn van geld. Want dat maakt daten zonder geld tien keer makkelijker dan wanneer je al snel bestempeld wordt als een gierigaard of vrek – in de negatieve zin des woords en zonder het ‘waarom’ te begrijpen. De realiteit is dat er geen prijskaartje aan liefde hangt. Je kunt het niet kopen met geld. Daarom zegt men ook wel dat het onbetaalbaar is. Je hoeft dus ook niet veel geld uit te geven om een geweldige date te hebben. Sterker nog: met een beetje creativiteit kun je - zelfs als je helemaal geen geld hebt - toch genieten van een leuke date. Zonder er ook maar één cent aan uit te geven. ## Maak een wandeling Het kost helemaal niets om je schoenen aan te trekken en naar het dichtstbijzijnde park of bos te gaan. Een wandelafpraak met iemand die je op een [gratis datingapp](#) hebt ontmoet is een laagdrempelige en gratis manier om elkaar te ontmoeten. ## Zoek een gratis concert Waar je ook woont in Nederland, er zijn altijd gratis concerten en liveshows in je omgeving te vinden. Bekijk de lokale agenda's om

te controleren of er een muziekshow in de buurt is. Elk weekend zijn er wel een aantal evenementen die je met je date zou kunnen bezoeken. ## Wees een toerist in je eigen stad Pak de bus en stap bij een willekeurige halte uit. Doe het niet in een wijk die je goed kent, maar juist in een buurt die je níet kent. Het is wederom een wandeldate, maar wel heel wat anders dan wandelen in het bos. ## Bezoek een gratis museum De bekende musea vragen misschien om een vergoeding, maar dat geldt lang niet voor alle musea. Vooral niet als de grote meesters als Rembrandt, Vermeer en Van Gogh afwezig zijn. Zoek online naar lokale musea en tentoonstellingen die gratis toegang bieden. ## Maak er een stranddate van Als je in de buurt van een strand woont, dan behoort een stranddate altijd tot de opties. Of je nu samen een duik neemt, picknickt in de duinen of een zandkasteel maakt: zonplezier hoeft niets te kosten. Het enige waar je eventueel geld aan uit zou moeten geven is zonnebrandcrème. ## Fiets een route Nederland is de wereldwijde koploper als fietsland. Iedereen weet hoe het moet en dankzij het uitgebreide netwerk van fietspaden zijn er [talloze routes](#) om te proberen. Een fietsdate is misschien niet het eerste waaraan je denkt, maar het is wel gratis én gezond. ## Bezoek een markt Is er een markt of braderie in de buurt? Dan zou je dit kunnen overwegen als date, want deze zijn meestal gratis te bezoeken voor het publiek. Het kan een (rommel)markt zijn met kraampjes of een markt met verkoop op straat. ## Ga samen sporten Nu is een sportdate niet de favoriete keuze van iemand die graag op de bank ploft. Maar voor sporters die met elkaar willen daten is een sportdate inmiddels een sociaal geaccepteerd date-idee. Of je nu samen een rondje gaat joggen of voor een bootcamp gaat: het kost niets. ## Bekijk een monument Heb je een hart voor de natuur? Dan kun je de mooiste natuurgebieden, landschappen en cultureel erfgoed van Nederland natuurlijk bekijken tijdens een date. Verspreid door Nederland zijn [honderden monumentenroutes](#) te volgen. ## Bezoek een opendeurdag Vooral wanneer je een gedeelde interesse hebt, kan een open dag leuk zijn als date-idee. Tijdens deze dagen openen bedrijven en instellingen de deur voor een breed publiek om hun werkzaamheden te tonen en waarbij bezoekers de locatie kunnen bezichtigen. Denk bijvoorbeeld aan een open dag van een wijngaard als jullie een liefde voor wijn delen. ## 8 extra ideeën - Doe vrijwilligerswerk samen - Ga naar een open huis - Dwaal door kunstgalerijen - Ga op een gratis brouwerijtour - Speel een outdoor schaakspel - Doe een DIY-project - Leer samen iets nieuws

Zwemmen in de zomer

Een [zwembad in de achtertuin](#) is niet voor iedereen weggelegd, maar waarom zou je? In de zomer zijn er genoeg plekken waar je gratis kan zwemmen. In Amsterdam bijvoorbeeld zijn er veel kleine buitenzwembaden waar kinderen mogen spelen. De bekendste buitenzwembad in Amsterdam is in het Vondelpark maar eigenlijk vind je bijna in elke wijk wel een zwembad. In de zomer en dan vooral de warme dagen is het in deze zogenaamde peuterbaden een enorm vertier. Veel ouders gaan er met hun kinderen naar toe. Een aantal zwembaden ligt ook gewoon midden in een wijk en dus zijn er vooral veel buurtkinderen die er de grootste lol beleven. Het is er dan een heerlijke verkoeling. Een lijstje van een aantal (maar lang niet alle!) peuterbadjes in Amsterdam vind je [hier](#). Daarnaast kan je in de zomer natuurlijk ook gewoon heel veel lol hebben in de publieke stranden bij meertjes, riviertjes en de zee. Als je dichtbij woont kan je met de fiets gaan en anders is het misschien ook een hele leuke beleving om eens (met je kinderen) te [liften](#). In Nederland hoef je vaak niet lang te wachten op een rit,, vooral niet op een zomerse dag.

Op reis zonder geld

Zojuist ben ik teruggekeerd van een eerste geslaagde reis door Nederland zonder geld. Ruim drie weken lopend van plek naar plek, met alleen een hangmat, wat toiletpullen, zuurdesem om brood mee te maken en wat extra kleding. Ik trok van Amsterdam naar de Duitse grens bij [Denekamp](#) via Muiden, Naarden, Huizen, Zeewolde, Harderwijk, Elspeet, Vierhouten, Vaassen, Terwolde, Twello, Deventer, Bathmen, Rijssen, Delden, Hengelo, Losser, Lutte, Denekamp en Oldenzaal. Vanaf Oldenzaal was ik met een lift weer terug in Amsterdam. Op een later tijdstip zal ik terug liften naar mijn eindpunt om van daaruit weer verder te wandelen, heel Nederland door. Slapen deed ik in het bos, soms bij mensen thuis. Ik heb [zelf brood gebakken](#), ik ben bij een bakker thuis geweest en ook ben ik regelmatig door mensen uitgenodigd voor

avondeten of om te blijven slapen. Voor het overige heb ik van mensen en bij winkels fruit, kaas en vlees gekregen. Ook heb ik warme maaltijden gekregen bij ongeveer tien restaurants. Mensen waren erg verrast om mij tegen te komen, en het waarom van mijn reis te horen. De meeste mensen hielpen mij graag verder. Het lopen zelf is mij goed afgekomen, elke dag was weer een nieuw avontuur.

node/22

Reizen zonder geld

Zonder geld reizen is een van de eenvoudigste dingen om te doen. Het is namelijk iets wat we elke dag doen: lopen. Maar er zijn ook andere manieren om zonder geld op stap te gaan, zoals fietsen, zonder geld backpacken en liften. Je zal in de meeste gevallen geen geld nodig hebben om verder te komen. Bovendien is het avontuurlijk en superleerzaam. Om te overnachten kan je in het wild, in een park of bij iemand in de tuin in een tent of in een hangmat slapen. Als je aan het liften bent dan kan je 's avonds vaak ook wel een goed plekje vinden achter een wegrestaurant of tankstation. Om te douchen kan je bij campings aankloppen en om een douche vragen. In het buitenland kan je vaak ook terecht bij de grotere tankstations langs de snelweg. Je kan daarnaast ook gebruik maken van gastvrijheidsnetwerken. De meest bekende is wel Couchsurfing en Bewelcome, maar er is ook een speciaal netwerk voor fietsers dat Warmshowers heet. Dankzij deze netwerken kan je in contact komen met mensen die gratis slaapruijnte aanbieden aan reizigers. Aan je eten kan je komen door te gaan dumpster diving, of je kan om eten vragen. Maar je hoeft echter niet helemaal hardcore te gaan, en je kan er ook voor kiezen om gewoon te betalen voor onderdak en of voor je eten. Er valt genoeg te leren door er al voor te kiezen om geen geld te gebruiken voor transport. Het is een super doeltreffende manier om met weinig geld rond te komen, vooral als je ook nog eens geen huurhuis hebt en er helemaal voor kiest om nomadisch te gaan. Er zijn ook mensen die ervoor kiezen om tijdens het reizen wat geld te verdienen, om zo aan eten te komen. Je kan bijvoorbeeld op straat muziek maken. Met een uurtje spelen heb je vaak wel tien euro verdiend en soms wel meer. Na een paar uur heb je dan wel weer genoeg geld voor een week. Er zijn ook andere

manieren van entertainment die je op straat kan uitoefenen, zoals jongleren bijvoorbeeld. Daarnaast kan je er ook voor kiezen om zelfgemaakte spullen te verkopen, zoals sierraden. Dat doen vooral veel reizigers uit Latijns-Amerika. Je kan er ook voor kiezen om een goed doel vast te binden aan je reis zonder geld. Je zal zien dat de liefdadigheid van mensen dan groter is, en het makkelijker is om bijvoorbeeld eten of een slaapplek te krijgen. Een voorbeeld hiervan is [Anywhere South Please](#) van twee vrouwen uit Nederland. Foto credit: [Charlie](#)

node/133

Gratis op vakantie gaan

Heeft u weinig geld of helemaal geen geld voor vakantie en zoekt u naar manieren om toch op een vakantie te gaan of een reis te maken, of houdt u juist van [consuminderen](#)? Er is voor iedereen wel iets mogelijks. Denk bijvoorbeeld aan een vakantie vol avontuur, maar er zijn ook rustige vakanties mogelijk, zoals verzorgde [kindervakanties](#) voor mensen met weinig geld. Voor wie zoekt en echt wilt, is gratis op vakantie gaan zeker niet onmogelijk. * Wat dacht u van een vakantie als [huisoppasser](#) * Of een vakantie waarbij u ook mag werken als vrijwilliger, bijvoorbeeld via [Workaway](#). * Met een rugtas, hangmat, een tentje of gewoon bij vreemden slapen [via gastvrijheidsnetwerken](#). * Daarnaast hebben wij zelf vooral ervaring met [avontuurlijk reizen](#) zoals [liften](#), fietsen en wandelen. ## Werken als vrijwilliger Een werkvakantie zoals vrijwilligerswerk doen in het buitenland is vooral handig als u dit kiest via bestaande netwerken. Een bekend voorbeeld is [Workaway](#). Je moet wel inschrijfgeld betalen, maar je krijgt dan een mooi netwerk te zien van allerlei gastvrouwen/heren waar je gratis kan overnachten (vaak inclusief eten) als je een bepaald aantal uren per dag werkt. Zie [dit artikel met tips](#) voor meer informatie. Andere netwerken waar je uit kunt kiezen zijn talloos. Er is ook [Woof.net](#) bijvoorbeeld, waar je kan werken op biologische boerderijen wereldwijd. En op de website [Ecobasa](#) kun je veel gemeenschappen vinden waar je ook gratis kan verblijven vaak. ## Kindervakantie Voor mensen met weinig geld en kinderen zijn er speciale kinderkampen waar u uw kind gratis naartoe kunt laten gaan. Voor meer informatie zie deze websites

- <http://jeugdvakantieplan.nl/>

- http://www.devakantiebank.nl/zo_werkt_het
- <https://kinderhulp.nl/contact/bijdrage-aanvragen/>

Zie ook: [Zomerpretpakket voor kinderen die niet op vakantie kunnen.](#)

node/252

Ga Lekker Liften

Een auto kost veel geld. Erg veel geld, denk bijvoorbeeld aan [autoverzekering](#) en onderhoudskosten. De aanschafkosten zijn daarnaast vaak zeer hoog en de benzineprijs stijgt ook alleen maar. Toch in veel gevallen heb je niet eens een auto nodig. Dus [weg met die auto!](#) Want [liften werkt!](#) Een van de alternatieven voor het zelf hebben van een auto is liften of carpoolen. Liften werkt erg goed, ook in Nederland. Het kost misschien even wat moeite om de eerste stapjes te zetten, maar daarna zal je zien hoe leuk het kan zijn. [Robin](#), een van de geldloos.nl-schrijvers, heeft zelf erg veel gelift. Je kan een aantal van zijn verhalen over liften teruglezen op [liftenwerkt.nl](#). Op zijn websites vind je ook links naar bijvoorbeeld [Hitchwiki.org](#), de website over liften, met tips voor [beginners](#) en een [wereldwijde](#) database over plekken waar je het best kan liften. Behalve liften kan je natuurlijk ook afspraken maken met mensen die bij jou in de buurt wonen en ook dezelfde kant op gaan. Of je gaat met een fiets, of de benenwagen. Maar het allerbelangrijkste is dat je een leven opbouwt waarbij je niet langer afhankelijk bent van een eigen auto. Denk hierbij aan waar je allemaal een auto voor gebruikt en hoe je dat anders zou kunnen aanpakken. Is je werk te ver weg van je huis? Misschien is het dan tijd voor een andere baan, of misschien zelfs voor het stoppen met werken. Een andere mogelijkheid is ook om te verhuizen. [Openbaar vervoer](#) is bovendien een optie, maar kost wel geld. Reiskostenvergoeding is dan vaak een optie, als je dat zou kunnen regelen.

node/7

Ga Kamperen

Zonder geld leven is makkelijker als je geen huur hoeft te betalen voor een kamer of woning. Een tent als tijdelijk thuis is een hele geschikte manier om

zonder geld te leven, en als je op reis gaat een uitstekende manier om in contact te komen met de wereld. Met je tent ben je heel flexibel. Je kan vaak hele geschikte plekken vinden om te kamperen, zoals in een bos. In Nederland mag dit officieel alleen op de zogenoemde [Paalkamperterreinen](#), maar in andere landen mag het zomaar in de vrije natuur. Je kan zo vele plekken zien en je hebt altijd een slaapplek bij je. Dit wordt ook wel wildkamperen genoemd. Volgens [Wikipedia](#) is in Noorwegen, Zweden en Finland wildkamperen onder voorwaarden toegestaan. Op de Britse Eilanden wordt het geaccepteerd met toestemming van de eigenaar en in Schotland is het zelfs officieel toegestaan. In de Verenigde Staten kun je in alle federale bossen wildkamperen, wat daar heel gebruikelijk is. Zie op de website van Staatsbosbeheer het [overzicht](#) waar je in Nederland officieel 72 uur lang vrij mag kamperen. Soms vind je een plek waar je voor langere tijd kan blijven. Dan kan je bijvoorbeeld ook overwegen om een hut bouwen. Er is een boek in het Engels dat heet “[Radical Simplicity](#)”. Dat gaat over Dan Price uit de Verenigde Staten die een plek aangeboden kreeg in een bos vlak bij een middelgrote stad, in ruil voor werkzaamheden om het land te onderhouden. Daar bouwde hij vele hutten. ## Lees meer - [Paalkampeerterreinen definitief dicht: waar kun je nog wildkamperen?](#) (2020) -

node/15

Gratis openbaar vervoer

In Nederland is het nog een ver van je bed show, maar er komt een dag dat openbaar vervoer gratis toegankelijk is. In bepaalde steden in de wereld is het al een feit, en voor sommige doelgroepen in enkele Nederlandse steden ook, maar gratis openbaar vervoer is vooralsnog vooral iets waar we naar toe kunnen werken. Luxemburg is zelfs het [eerste land](#) waar gratis openbaar een feit is sinds 2020. In Amsterdam is er overigens wel gratis openbaar vervoer, maar dat is [alleen voor ouderen](#) met een laag inkomen en weinig vermogen. In Eindhoven geldt dit voor alle 65+ers, ongeacht het inkomen. En in veel andere steden in Nederland is ermee geëxperimenteerd, maar is gratis openbaar vervoer vooralsnog nog niet echt doorgezet. Verder is er vooral in andere landen gratis openbaar vervoer (zie hier een [lijstje](#)). In Frankrijk bijvoorbeeld zijn er bijna tien steden die dit aanbieden. En in België is het verhaal van

Hasselt erg bekend. In Luxemburg willen ze ook al het openbaar vervoer gratis maken.

Wie gaat dat betalen?

Openbaar vervoer kost gewoon geld. Treinen, bussen, personeel, energie. Allemaal hartstikke duur. Maar volle wegen en files kosten ook handenvol geld. En wat dacht je van vervuiling en een stijgende zeespiegel? Door openbaar vervoer gratis te maken los je in elk geval een deel van deze problemen op en spaar je uiteindelijk een heel hoop geld en ellende. Het is dus geen gek idee om gratis openbaar vervoer voor een groot deel te bekostigen met een hogere belasting van bijvoorbeeld het autogebruik - eventueel zelfs heel gericht, dus voor gebruik van snelwegen op drukke tijden of voor het binnenrijden van een stad. In Londen betaal je per dag maar liefst 7 pond voor het binnenrijden van het centrum. Er zijn echter ook veel mensen met macht die tegen het idee zijn. Zo zou openbaar vervoer volgens sommigen juist leiden tot meer files, omdat meer mensen met de bus gaan in plaats van met de fiets. Bovendien hebben treinen in Nederland reeds veel capaciteitsproblemen.

Zwartrijden

Meerijden zonder een ticket is mogelijk, maar als je gepakt wordt moet je je vaak identificeren en krijg je boetes op je naam. Als je die boetes niet betaalt, kan je uiteindelijk in de cel terecht komen. Dit geldt ook voor als je je niet identificeert. Als je zonder ticket reist in andere Europese landen, maakt dit meestal niet zo ontzettend veel uit. Je naam wordt genoteerd en je moet meestal gewoon bij de volgende halte uitstappen. Of (bijvoorbeeld in de TGV in Frankrijk) je kan op naam een ticket 'kopen' (zonder geld te geven) en blijven zitten tot zover je wilt. Je moet dan wel een adres geven, maar niemand die dit adres kan controleren. Het is niet aan te raden om zogenaamd 'zwart te rijden', maar er zijn wel degelijk mogelijkheden.

Toekomst

Overigens is de kans groot dat we in de toekomst zelfrijdende auto's krijgen, het is dan ook niet uit te sluiten dat auto's ook onderdeel zullen uitmaken van het

openbaar vervoer. Maar voor wie nu gratis transport wilt, kan in Nederland (legaal) tot nog toe vooral uit de voeten met wandelen, fietsen of [liften](#). **Meer informatie**

- <http://sargasso.nl/gratis-openbaar-vervoer/>
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Gratis_openbaar_vervoer
- <http://freepublictransports.com/>

[Foto credits: Epsos.de](#)

node/132

Autodelen

Autodelen is Trending

[Geen geld](#) om een auto te kopen? Wees blij, want zonder auto heb je ook een probleem minder. Je kan dan ook aan autodelen doen. Autodelen is in Nederland een nieuwe trend en is een hele goede optie naast [liften](#) bijvoorbeeld. Het is een goedkope oplossing om geld te besparen, en zelfs om een beetje geld te verdienen.

Het principe van autodelen

Met autodelen heb je altijd een auto ter beschikking, veelal zonder de lasten. Vooral in grote steden is autodelen populair. Er zijn veel aanbieders, zoals Greenwheels en Diks Autodate. Meestal betaal je bij autodelen een abonnement en een bedrag per uur. Dankzij autodelen kan je veel [geld besparen](#). Je betaalt namelijk geen parkeerkosten en je bent ook geen geld kwijt aan autoverzekeringen. Bovendien heb je wel altijd een auto maar je hoeft er niet een te kopen.

Autodelen en zelforganisatie

Je kan autodelen ook zelf organiseren met je burens of buurtgenoten. Je kan samen met buurtgenoten een auto aanschaffen bijvoorbeeld. Of je kan je eigen

auto voor je burens ter beschikking stellen. Er zijn ook bedrijven die dit voor je faciliteren, zoals Snappcar en MyWheels. Vooral MyWheels is een bekende op dit gebied. Of zeg maar: MyWheels is de trendsetter op het gebied van autodelen. MyWheels begon als een **spontaan initiatief** in de jaren negentig. > Mywheels is ontstaan vanuit mijn initiatief om in 1993 één auto te delen met drie burens. Na 10 jaar hadden we 6 auto's en 40 deelnemers en hebben we er een organisatie van gemaakt met als uitgangspunt dat we de auto's delen en ook de winst (bron)

Voordelen autodelen

- Je kan veel geld besparen. Je betaalt geen parkeerkosten voor de deelauto en je bent ook geen geld kwijt aan verzekeringen.
- Het is duurzamer: er zijn minder auto's nodig en daarmee ook minder parkeerplekken
- Je hebt meer flexibiliteit: met sommige deelauto's kan je de deelauto gewoon laten staan. Je hoeft hem niet terug te brengen waar je hem opgepikt hebt

Autodelen maakt het autogebruik betaalbaar voor mensen die incidenteel een auto willen gebruiken, zoals studenten, stedelingen, treinreizigers en toeristen (bron).

Door een auto te delen kunt u flink kosten besparen. Afhankelijk van uw situatie is autodelen goedkoper tot ongeveer 12.000 kilometer per jaar. (bron)

Nadelen autodelen

- Bij veel deelauto's betaal je voor de auto per uur. Je bent dan veel geld kwijt als je op familiebezoek gaat, terwijl de auto lange tijd gewoon stilstaat. Dit soort autodeelbedrijven zijn dan eigenlijk niets anders dan verkapte autoverhuurbedrijven.
- Niet alle autodeel bedrijven zijn in staat om een goede dienstverlening te leveren. Zo heeft het Brusselse Zen Car leuke ideeën maar is de dienstverlening ver onder de maat. Voordat je voor een bedrijf kiest kan

het verstandig zijn om eens op vrijdagavond te bellen (bij Zen Car was er dan meestal niemand bereikbaar).

Autodelen / Carpoolen

- [Wundercar: Een taxirit, zonder de kosten hiervan](#)
- [Online Carpoolen met Karzoo.nl](#)
- [Toogethr.com | App voor de smartphone](#)

node/169

Anywhere South Please

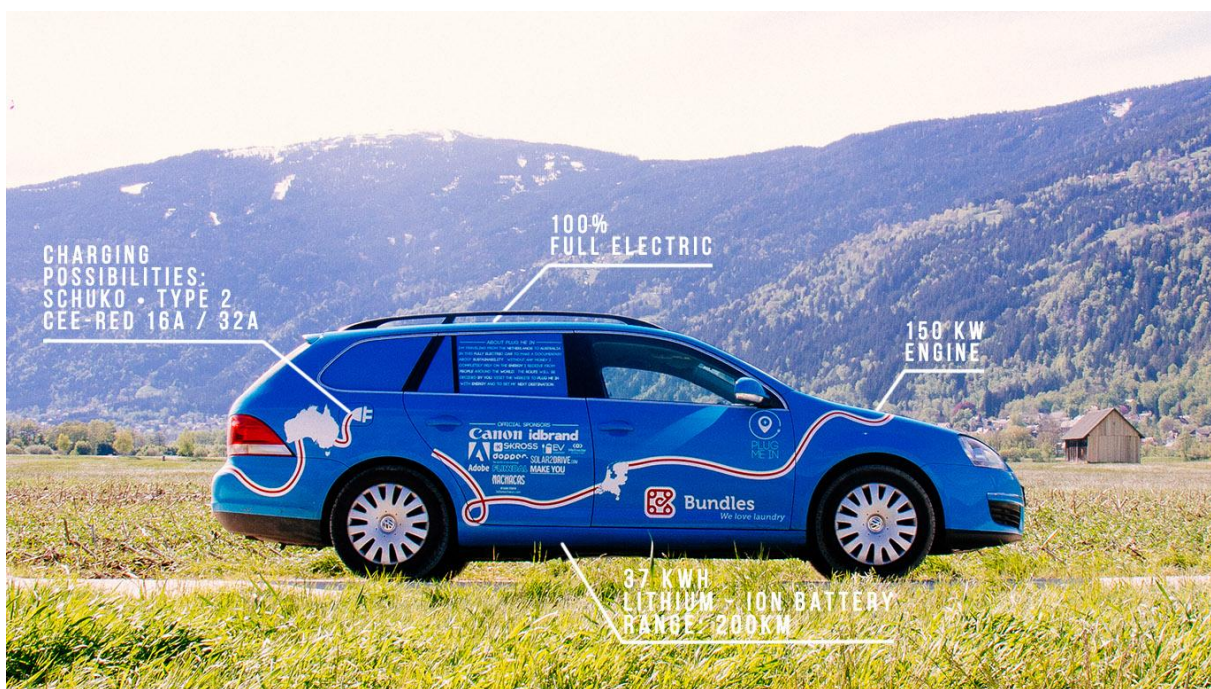
Anywhere South Please is een initiatief van twee vrouwen uit Nederland die [zonder geld reizen](#). In 2013 hebben zij een reis gemaakt van Finland naar Nederland. Al [liftend](#) vonden zij hun weg terug. Ze aten wat ze onderweg toegestopt kregen en sliepen waar de weg hen bracht. Het doel van deze actie was om geld op te brengen voor een goed doel. In 2014 willen ze nog zo'n reis maken. Er is ook een facebook-pagina. En hier lees je een [verslag](#) van hun reis in 2013.

node/134

Zonder geld de wereld rond met een auto

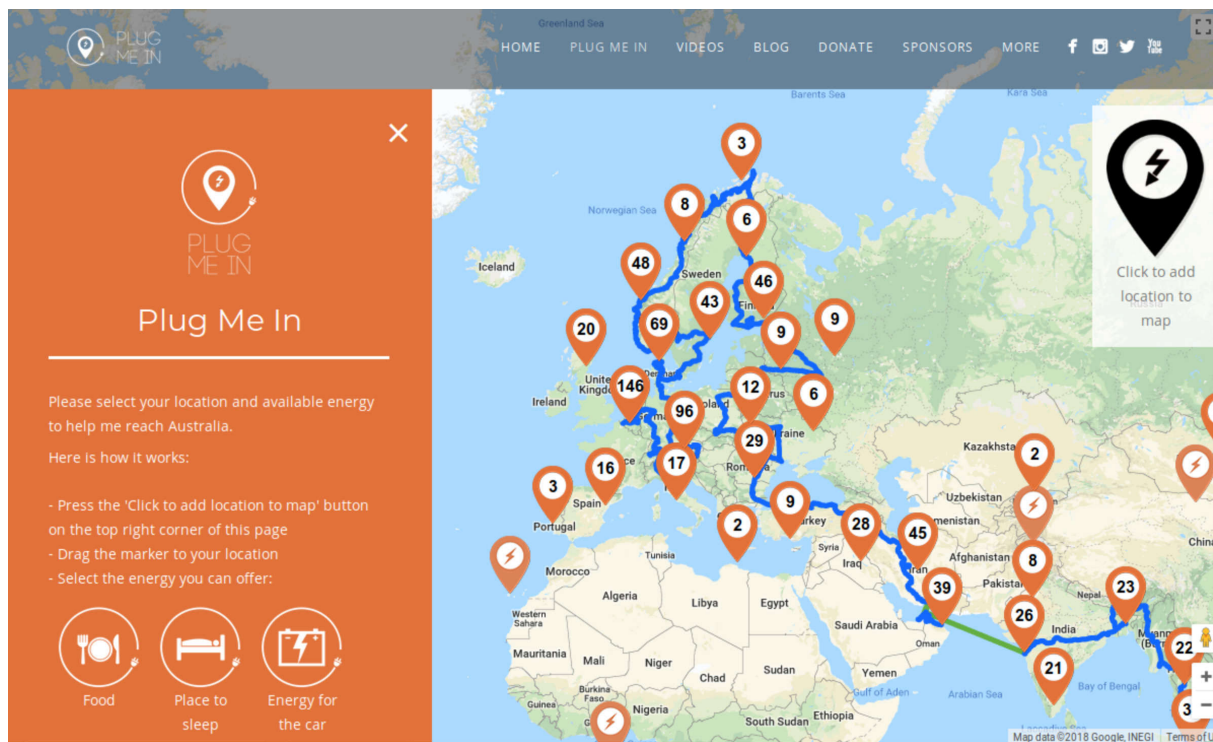
Zonder geld een wereldreis maken. Wie wilt dat nu niet? Wiebe Wakker doet het. Met zijn elektrische auto reist hij van Nederland naar Australië. Sinds 15 maart 2016. Twee jaar later is hij nu bijna op zijn plek van bestemming aangekomen. Dat zijn meer dan 800 dagen dat hij zonder geld de wereld reist. Een week na vertrek kwam Wiebe bij ons langs op visite. Ik kon hem helaas geen slaapplek aanbieden, maar ik kon wel zijn parkeerplaats betalen. Want als je zonder geld gaat reizen, dan kan dat niet altijd helemaal zonder geld uit te geven: daar zoek je dus sponsors voor. Zo ook Wiebe. Hij had het idee al ruim een jaar, het was zijn afstudeerproject, maar behalve zijn plan had hij niets. En

hij wilde graag met een elektrische auto de wereld rond om duurzaamheid te promoten. Dus hoe kom je aan een auto? Met zijn plan ging hij op zoek naar sponsors en na veel nee's, kreeg hij eindelijk ook een paar ja's en uiteindelijk kreeg hij zelfs de auto cadeau. Zolang hij maar reclame zou maken voor de sponsors en duurzaamheid zou promoten. > Ik bedacht het project in 2014 als onderdeel van mijn afstuderen aan de HKU in Utrecht. Maar het bleek erg lastig om een auto gesponsord te krijgen. Een paar maanden geleden kwam het opeens in een stroomversnelling, een nieuwe sponsor was zo enthousiast over het project dat hij me zijn eigen elektrische auto een jaar wil uitlenen. Het idee van Wiebe was namelijk ook om duurzame initiatieven te documenteren. Met zijn website, sociale media en een [Youtube kanaal](#) laat hij zien welke initiatieven dat zijn. Na ruim een jaar voorbereiding begon zijn reis. Slaapplekken en eten regelt hij onder andere via zijn website [plugmeinproject.com](#). Daar kan je zijn reis volgen en aangeven of hij jou eten kan krijgen of een slaapplek, of bijvoorbeeld elektriciteit om zijn auto op te laden.

In de tussentijd heeft Wiebe veel avonturen meegemaakt, tegenslagen gekend en veel, heel veel met zijn auto rondgereden. Bijna 100.000 kilometer inmiddels. Maar hij heeft gelukkig niet elke dag hoeven te rijden. Zo kreeg hij werk aangeboden in [Dubai](#) om mee te helpen met het organiseren van een evenement over elektrische auto's. Maar autopech heeft hij ook vaak genoeg gehad, bijvoorbeeld in [Noorwegen](#) en Indonesië. In dat laatste land stond hij

zelfs meer dan 6 weken stil. Om de problemen op te lossen heeft hij toen succesvol een crowdfunding campagne gedraaid.

node/279

Zonder geld lopen van Nederland naar Jeruzalem

Zonder geld lopend van Stadskanaal in Groningen naar Jeruzalem. Dat is de missie van beroepsreiziger Henk van der Klok. Eind april is hij vertrokken. Zijn meest recente baan zegde hij op en ging te voet op weg, zonder geld. De 6000 kilometer wilt hij lopend afleggen naar Jeruzalem. Hoe komt Henk aan eten en een slaapplek? Dat klinkt moeilijker dan het is. Hij heeft een tentje bij zich, en een slaapzak. Bovendien kan je eten krijgen onderweg van mensen en restaurants. Je moet er alleen maar om vragen en mensen bieden het vaak ook gewoon aan zonder dat je ervoor vraagt. Daarnaast gebruikt Henk ook andere creatieve oplossingen zoals Tinder. Met zijn reis zamelt Henk trouwens wel geld in, zijn loop is een inzamelijksinactie voor een weeshuis voor straatkinderen op de grens tussen Thailand en Birma.

Henk van der Klok

April 29 at 11:56am · Instagram · 🌐

Annnnd I'm off! These wonderful people sent me on my way. 6000 km, 13 countries, no money!

Henk is een beroepsavonturier. Hij heeft sinds 2011 vele reizen gemaakt en maakt er een sport van. Zo heeft hij [gelift](#), met een kajak de Mississippi afgereisd, en nog veel meer [bijzondere reizen](#) gemaakt. Maar de boodschap van Henk is zeker niet dat je beroepsavonturier moet zijn voor zo'n reis zonder geld. Integendeel. Veel meer mensen kunnen dit doen. Waar het omgaat is dat je het durft. Dat je de stappen zet en erin gelooft dat je het kan. Of je probeert het gewoon, en kijkt waar het schip strandt. Daarnaast wilt Henk duidelijk maken dat de wereld er gewoon een stuk mooier uitziet dat veel mensen denken. ## Verder lezen * De [website van Henk](#) biedt veel informatie aan over zijn reis en doelen. Je kan hem er ook live op volgen via zijn GPS. * De NOS heeft een [korte reportage](#) gemaakt over zijn reis, een paar dagen nadat Henk begonnen was. * De oprichter van Geldloos.nl heeft zelf ook [zonder geld](#) gereisd, onder meer in [Nederland](#) en [Portugal](#).

Ruilhandel

Ruilhandel is een eenvoudige en geweldige manier om in bepaalde behoeften te voorzien. Veel mensen doen aan ruilhandel, maar ook bedrijven doen het steeds meer. Ruilhandel is een aanrader als je zonder geld wil leven of geld wilt besparen. [Ruilhandel](#) is daarnaast een fantastische manier om aan nieuwe spullen te komen. Ruilhandel kan bovendien een alternatief zijn voor transacties in de [geldeconomie](#).

Ruilhandel in Nederland

“Kan jij mijn computer repareren? Dan kan ik voor jou gordijnen maken.” Er zijn in Nederland veel voorbeelden van goed werkende netwerken voor ruilhandel en [ruilhandel-kringen](#), zoals [Noppes](#) in Amsterdam, waar veel mensen aan meedoen. Meestal werken deze ruilhandelnetswerken wel met bepaald soort krediet of puntensysteem: je krijgt een hoeveelheid krediet als je succesvol een dienst hebt aangeboden. Die krediet kan je dan weer gebruiken om andere diensten aan te vragen. Dit worden ook wel een letssysteem genoemd. Deze ruilhandelsystemen bestaan uit een groep mensen, die met elkaar handelt door middel van punten.

Websites Online Ruilen

Er zijn daarnaast ook ruilhandel sites in Nederland waar je online spullen kan ruilen. Bijvoorbeeld www.ruilen.com. Dat is een website op het gebied van ruilen, maar er zijn er meer. Mensen bieden hun audiosets, televisies of meubels op deze ruilsites aan. Zonder de credits of geld kan het soms alleen erg lastig om een match te maken als mensen iets specifiek willen. Er zijn ook ruilsites voor bedrijven en zzp'ers, voor diensten zagezegd.

Ruilhandel beginnen in je eigen buurt

Je kan aan deze netwerken deelnemen, maar ook kan je in je eigen buurt een en ander opzetten, bijvoorbeeld op kleine schaal. Maak daarvoor een lijstje met welke diensten jij kan aanbieden en welke diensten jij denkt nodig te hebben.

Maak daarna je behoeften en aanbod kenbaar aan de juiste mensen, en zo kan het balletje rollen. Dit is een goede manier om zelf een ruilhandel te beginnen.

Gratis spullen dankzij ruilhandel

Ruilhandel kan ook een fantastische manier zijn om aan [gratis spullen](#) te komen. Dit werkt het makkelijkst als je zelf ook spullen hebt die je weg kan doen. Laat aan mensen in de buurt weten wat je voor spullen te ruilen hebt, en wat je er graag voor terug wilt hebben. Een voorbeeld van hoe dat in de praktijk kan werken is [dit verhaal](#) van een oma die naar een bejaardentehuis ging. > Hoe oma het aanpakte? Heel eenvoudig. Zij liet de hele buurt weten dat ze op kamers ging wonen en bood zij haar huisraad te ruil aan. En met succes, want de 'buurttamtam' draaide op volle toeren. Binnen amper een week sprokkelde zo een compleet nieuwe inrichting voor haar weinig bij elkaar. Geschikt voor haar nieuwe kamer in het bejaardentehuis.

Ruilhandel om zonder geld te leven

Veel mensen die zonder geld leven besluiten ook om tot ruilhandel over te gaan. De Nederlandse Carolien Hoogland ruilde bijvoorbeeld haar kennis en kunde voor gratis gas en elektra tijdens haar experiment [Een jaar zonder geld](#). En de Duitse [Heidemarie Schwermer](#) heeft zelfs een heel netwerk opgezet: Gib und Nimm.

Samenleving gebaseerd op ruilhandel

Een samenleving die gebaseerd is op ruilhandel is wellicht erg lastig om ons voor te stellen. Maar het zou kunnen werken in combinatie met de [Geefeconomie](#) en [Deeleconomie](#). Je zou dan kunnen denken aan een manier waarbij mensen hun middelen van het bestaan zoals eten, auto's en woningen delen in een gezamenlijke pot. Iedereen die toegang heeft tot de ruilkring, bijvoorbeeld doordat ze ook wat inleggen, heeft dan recht op gebruik van de hulpmiddelen. Je zou dit kunnen uitbreiden met diensten en gezamenlijke verzekeringen.

Geavanceerd vormen van Ruilhandel

Het systeem van 1 op 1 ruilhandel (ruilhandel zonder een puntensysteem) heeft ontwikkeling nodig omdat het lastig kan zijn een perfecte match te vinden. Een oplossing zou kunnen zijn door een systeem van ruilhandel te ontwikkelen tussen drie of meer personen. Je dan ook een match hebben als je vindt wat je hebben wilt via 1 persoon en dat wat je aanbied, via een derde persoon. Als die match gemaakt wordt, gaat de ruil door. Dit ruilhandel systeem kan dus ook zonder punten.

node/23

Ruilhandel in opmars

[Ruilhandel](#) wordt steeds populairder bij kleine en middelgrote bedrijven.

Bartering, zoals ruilen ook heet, wordt steeds vaker gebruikt om openstaande rekeningen te betalen of om elkaar krediet te verlenen. Een kleine 10% van alle mkb'ers is op een of andere manier bij ruilhandel betrokken.

node/27

Ruilhandel grijpt om zich heen

Peer-to-peer [ruilhandel](#) komt steeds vaker voor in Nederland. In dit artikel komen enkele voorbeelden aan bod, zoals buurtouders om op elkaars kinderen te passen en Mywheels, over het delen van auto's.

node/33

Levendige ruilhandel op Sardinië nu banken minder lenen

Porceddu betaalt met de sardex, de alternatieve munt op het [Italiaanse eiland](#). Het is een vorm van online-ruilhandel. “Het werkt snel en efficiënt”, vertelt ze. “De schuld die ik door mijn aankopen

opbouw, los ik af door de wijn te verkopen in sardex. De munt helpt ons bedrijfje, vooral wanneer we krap zitten en de bank ons geen geld wil lenen.”

node/87

Armlastig Spanje neemt toevlucht tot ruilhandel en alternatieve betaalwijzen

De opkomst van alternatieve betaalsoorten en tijdbanken is niet uniek voor Spanje. Toen Argentinië in de jaren negentig failliet ging, doken er honderden nieuwe muntsoorten op. Griekenland, het Europese land waar de nood het hoogst is, kent eveneens lokale onofficiële muntsoorten en ruilhandel.

node/88

Sociaal geld

Sociaal geld is een concept van geld dat onder direct democratische controle staat van mensen zelf. Een andere term is ook wel complementair geld. Het is een geldeenheid dat kan bestaan op lokaal niveau. Het idee ervan is dat het geld onder de hoede van de mensen blijft en zorgt voor lokale economische ontwikkeling. ## Meer lezen:

- [‘We hebben ànder geld nodig’](#)
- [Sociaal geld als oplossing voor armoede](#)
- [Transition Towns Nederland: Lokaal geld](#)

Zie ook:

- <https://complementaire-economie.startpagina.nl/>
- <https://www.socialtrade.nl/projecten/circuit-nederland/>
- <https://betalenmetflorijn.nl/>
- <http://sociaalgeld.nl>

- <https://geldloos.nl/reportage-over-geld-hebzucht-goed>
-

Spullen Delen

Netwerken om spullen te delen zijn fantastisch om aan je spullen zoals gereedschap te komen. Je hoeft dan niets te kopen, want je kan gewoon aan je burens vragen of je iets van ze kan lenen. Bijvoorbeeld een fietspomp of een schilderstrap. Heel veel mensen doen dit al op buurtniveau: “Even aan de buurman vragen of we zijn boor kunnen gebruiken”.

Het nieuwe delen

Door de individualisering in de samenleving is het contact tussen mensen minder geworden en delen we minder. Aan de andere kant, dankzij het internet zijn er weer mensen die dit gat willen opvullen. En zijn er nu sociale netwerken om spullen te delen. Deze netwerken groeien hard. Zo zijn er in veel landen wereldwijd en steden [veel internet-applicaties](#) gemaakt zoals websites waar mensen kunnen opgeven welke voorwerpen ze willen delen. Andere mensen kunnen dan zien wat ze bij wie kunnen lenen. In Nederland is er ook zo'n website, [Spullendelen.nl](#) heet deze website. Eenzelfde platform in Nederland is [Peerby](#). Dit nieuwe delen wordt ook wel p2p-delen genoemd

Grootschalig delen

Maar dit kan natuurlijk op een veel grootschaliger niveau gedaan worden en ook zonder internet, zoals met een bibliotheek. Stel je eens voor dat elke wijk een eigen locatie heeft waar gebruiksvoorwerpen geleend kunnen worden. Dit kan geldloos, als iedereen iets aan gereedschap doneert, maar je kan het ook financieel doen. Mensen zouden daar lid van kunnen worden op basis van wat ze kunnen dragen bijvoorbeeld, of op basis van een gelijk bedrag.

Vaste locatie voor spullen

Als zoiets op grootschaliger niveau gedaan kan worden, zouden meer mensen een stap dichterbij kunnen komen tot een geldloos leven en hebben we met zijn allen minder geld nodig. Ook kan je hierbij denken aan een plek die voor iedereen gratis is, en waarbij de spullen gedoneerd worden. Zoals de [Weggeefwinkel](#) bijvoorbeeld, maar dan als centrale opslagplaats voor spullen die de buurt deelt. Wil je zoiets opzetten, begin dan op klein niveau. In je eigen buurt of wijk bijvoorbeeld. Zoek naar een geschikte plek, bijvoorbeeld een schuurtje en vraag aan iedereen die mee wil doen om de spullen te doneren die ze willen delen. In Amsterdam West is er sinds 2017 zoiets, de [Kolenkit Spullen Bibliotheek](#).

Gratis spullen

Als je bepaalde spullen gratis nodig hebt omdat je [geen geld](#) of omdat je zonder geld of met minder geld wilt leven, dan kan je ook denken aan [gratis spullen netwerken](#). Dan zijn websites waar mensen spullen gratis aanbieden. Je kan ze dan vaak gratis afhalen.

Ruilhandel

Spullen delen lijkt op een vorm van [ruilhandel](#). Maar om deel te nemen hoef je zelf geen spullen te hebben. Je hoeft alleen maar toegang te hebben tot de pool van spullen. Hoewel er ook mensen zijn die geld willen verdienen aan het uitlenen van spullen, lijkt dit niet te gelden voor de meerderheid van personen die hun spullen delen. Het heeft dan ook meer weg van de [Deeleconomie](#).

node/18

Kleding ruilen

De meest gebruikte weg voor nieuwe kleding is de winkel. Er zijn echter alternatieven! Je kan zelf kleding maken, met een [naaimachine](#) bijvoorbeeld, maar je kan ook kleding ruilen. Deze evenementen heten ook wel cloth-swaps. Het makkelijkst om er een te organiseren is gewoon door een uitnodiging te

sturen naar je vrienden en vriendinnen en ze te vragen kleding mee te nemen die ze niet meer willen. Maak er een gezellige middag of avond van, je kan elkaars kleding aantrekken en er zelfs complete modeshows van maken! En je kan dit zelfs combineren met een hapje eten. Belangrijk voor dit soort evenementen is om het met regelmaat te doen, en wellicht ook om de locatie te veranderen. En elke keer vraag je de anderen deelnemers om een nieuw iemand mee te nemen. Zo krijg je ook weer meer sociale contacten. Op de foto zie je [Amylin](#). Zij heeft al haar kleding gekregen van andere mensen en ziet er beeldschoon uit zo. Het kan dus anders!

Meer informatie

- <http://www.buynothingnew.nl/hoe-organiseer-je-een-ruil-avond/>
- <http://www.shareable.net/tag/clothing-swap>

node/14

Profiteren van elkaar

Als mensen over [geldloos leven](#) horen, dan is het een veelgehoord commentaar alsof je profiteert van andermans geld. Ik vind het een intrigerende vraag en ben er niet helemaal uit wat er van waar is en niet. Aan de ene kant vind ik dit commentaar pure onzin. Het gaat hier om de overvloed van waarde en het vrijwillig delen hiervan met de ander. Denk bijvoorbeeld aan [liften](#) (de lege passagierstoel) maar ook aan eten dat er over is en anders weggegooid wordt. Of wat dacht je van [bruikbare spullen](#) die mensen willen delen.

Iets teruggeven en terugdoen

Toch kan ik me wel inleven met mensen die zeggen dat je niets terugdoet of teruggeeft. Of dat je zelf geen geld wilt gebruiken, maar dat je wel iets krijgt waar iemand anders dan geld voor betaald heeft. En dat je dan ook niet helemaal buiten geld om kan leven. In dat laatste zit wel een punt en daarom kan ik het argument, dat je alleen maar geldloos kan leven als je profiteert van de goedheid en vrijgevigheid (en het geld) van de ander, goed begrijpen. De situatie is echter wel weer iets complexer als je er juist wel iets tegenoverstelt,

als het om een soort van transactie gaat en het een vorm van een ruil is. En zo zie ik het eigenlijk vaak ook wel. Want is het niet juist erg mooi om een ander te helpen? Is dat ook niet iets dat bijdraagt aan het geluk van de gever? Ik bedoel: juist de mensen die voor mij stoppen als ik lift vinden het geweldig om met mij te praten en verhalen uit te wisselen. Of wat dacht je bijvoorbeeld van mensen die vooral via [ruilhandel](#) geldloos weten te leven? En dit is natuurlijk wel het geval: dat veel mensen die bewust geld willen uitbannen dit bewust doen om het anonieme kenmerk van geld juist uit te schakelen. Zodra je bewust zonder geld probeert te leven dan wordt alles namelijk weer persoonlijker en meer authentiek. Tot slot is het natuurlijk ook weer zo dat iedereen van elkaar profiteert. Of je nu met of zonder geld in je behoeften voorziet. We leven immers in een samenleving waarin we allemaal vorm geven aan wat er is. Op die manier profiteren we dan ook allemaal van elkaar, hoe je het ook went of keert. Of het nu om gedeelde [kennis](#) gaat (geefeconomie), of om goedkope producten die je koopt (geldeconomie).

node/110

Heidemarie Schwermer: Een Rijk Leven Zonder Geld

Eigenlijk is geldloos leven van oudsher natuurlijk en normaal. Geld is in feite een relatief recent verschijnsel. Maar nu wij in een [geldeconomie](#) leven is het wel een hele grote uitdaging om zonder geld te leven. [Heidemarie Schwermer](#), uit Duitsland, doet dat echter al 17 jaar, sinds mei 1996. Hoe doet ze het toch, en waarom? Hoe komt Heidemarie bijvoorbeeld aan haar levensbehoeften? Als ze iets nodig heeft, bereikt ze dit op basis van [ruilen](#): om aan brood te komen, werkt ze bij een bakker en om een dak boven haar hoofd te hebben, past ze op huizen als de bewoners weg zijn. Na vier jaar concludeerde ze: > Ik ben rijker dan ik ooit was.

Boek van Heidemarie Schwermer

Zij heeft daar ook een boek over geschreven dat in het Nederlands is vertaald. “Rijk Leven Zonder Geld” is haar verhaal. Je kan het boek gratis [downloaden](#),

maar dat is wel de Duitse versie ervan. Bij Bol.com hebben ze een [inkijkexemplaar](#). > Heidemarie's verhaal begint nadat zij scheidt van haar man en met twee kinderen in Dortmund gaat wonen. Zij is verbijsterd over de armoede daar. In 1994 begint ze een ruilwinkel genaamd Gibb und Nimm. Goederen en diensten kunnen worden geruild zonder dat er geld bij komt kijken.

In mei 1996 doet Heidemarie Schwermer afstand van al haar bezittingen inclusief haar huis, meubels, verzekeringen, enz. en begint een leven volgens het motto: “niets meer hebben en veel zijn”.

Motieven van Heidemarie Schwermer om zonder geld te leven

Waarom leeft Heidemarie zonder geld? Wat zijn haar motieven. Als ze hiernaar wordt gevraagd legt ze altijd uit dat ze kritisch is ten opzichte van de rol van het geld in het leven. Waarom speelt het toch zo'n hoofdrol? En volgens een recensie is het boek erg overtuigend: > De lezer wordt vanaf het begin tot aan het einde geboeid door de verhalende stijl, overwinningen van en keuzes in dilemma's, vertrouwen en hoop over toekomstvisies op mens en samenleving, de zorg voor aarde en milieu. Aldus geeft de inhoud overtuigingskracht: **het moet anders, het kan anders**

Documentaire

Er is ook een documentaire gemaakt over haar leven. Die vind je via de website [Living Without Money](#).

node/9

Mark Boyle: “Mijn Jaar Zonder Geld”

“Voordat ik begon aan mijn jaar zonder geld, maakte ik me zorgen over wat er zou gebeuren als ik niet genoeg te eten had, als mijn fiets werd gestolen, als ik ziek werd, als niet gebeurde wat ik dacht dat zou gebeuren... Aangezien ons vanaf onze geboorte wordt bijgebracht dat niet de mensen om ons heen, maar

geld de voornaamste bron van zekerheid is, lijken dergelijke zorgen niet vreemd. Maar een van de eerste en belangrijkste lessen die me werden aangereikt tijdens mijn jaar zonder geld, was de terugkeer van mijn vertrouwen in mensen. Ik ben er nu van overtuigd dat als je elke dag leeft in de geest van ‘hoeveel kan ik geven?’ in plaats van ‘hoeveel kan ik bezitten?’, er altijd aan je behoeften zal worden voldaan.”

node/40

Raphael Fellmer

Er zijn mensen die bewust hebben gekozen om zonder geld te leven. Raphael Fellmer en zijn familie leefden sinds 2010 tot 2013 zonder geld en inkomen, “om meer bewustzijn voor de verantwoordelijk te creëren die we allemaal dragen voor honger, onrechtvaardigheid en milieuvervuiling.” Raphael woont met zijn vrouw en twee kinderen in Berlijn. Regelmatig organiseert hij presentaties over leven zonder geld. Hij komt er ook mee op TV, zo was hij ook al eens te zien op de Nederlandse televisie. Allemaal zonder betaling. Daarnaast werkt hij ook bij de Duitse website [Foodsharing](#). Raphael heeft trouwens in Den Haag gestudeerd. Zijn [afstudeerscriptie](#) uit 2009 ging over de EU landbouwpolitiek.

Boek: Gelukkig zonder Geld

In 2014 is Raphaels boek *Glücklich ohne Geld* uitgekomen.

Verder lezen

- [raphaelfellmer.de](#) (Duits)
- [Buch: Glücklich ohne Geld](#) (Duits)

node/153

Een Jaar Zonder Geld in Nederland

“Stel je voor, dat niemand meer een baan had, en iedereen gewoon leefde”, schrijft Carolien Hoogland op [Eenjaarzondergeld.nl](#). Vanuit die filosofie begon

voor Carolien een nieuwe manier van leven, een waarbij ze een jaar lang zich niet bekommerde om het krijgen van een inkomen en op allerlei alternatieve manieren aan haar behoeften ging voorzien. Het hele jaar 2010 leefde Carolien een jaar zonder geld, ze begon letterlijk op 1 januari en plakte bij het ingaan van het nieuwe jaar haar portemonnee helemaal dicht met stevige plakband. “Het doel van dit jaar”, zo [legt ze uit](#), “is om te kijken wat er gebeurt als ik mijn activiteiten, mijn werk, kies op basis van wat mijn netwerk en ik belangrijk (en leuk) vinden. De keuze wordt dus niet meer gestuurd door commerciële factoren. Dat is het leidende principe: laat de commercie varen, word onafhankelijk, zorg ervoor dat je kunt doen wat je belangrijk vindt, en waar je blij van wordt.” Een jaar lang kocht ze letterlijk niets, terwijl ze gewoon thuis bij haar gezin bleef wonen. In haar ervaring is het vooral de angst dat mensen ervan weerhoudt om zonder geld te leven. “Angst om het eind van de maand niet te halen, angst om je kind te kort te doen. Angst voor buitensluiting, stigmatisering. Angst om van geen betekenis te zijn.” Enkele [belangrijke principes](#) voor Carolien om zonder geld te leven:

- Ruil om in je behoeftes te voorzien.
- Ruil niet rechtvaardig: geef wat je kan, neem wat je nodig hebt.
- Wees pragmatisch.
- Zonder geld betekent niet zonder kapitaal.
- If it ain't broken, don't fix it

Eva Prins schreef voor het [tijdschrift Genoeg](#) een lang achtergrondartikel met veel aanvullende informatie: [Leven met een lege beurs](#). Uit dat artikel komt ook deze mooie uitspraak. > Met haar experiment hoopt Hoogland anderen te inspireren. Niet zozeer om net zo radicaal als zichzelf inkomen en uitgaven te minimaliseren, maar wel om te kijken hoe je ervoor kunt zorgen dát te doen wat je belangrijk vindt en waar je blij van wordt. Hoogland: ‘Veel mensen denken dat je zonder geld niks meer kunt doen. Met mijn experiment laat ik zien dat je door minder uit te geven, juist meer kunt. Ik weet nu dat ik met heel weinig geld kan leven. Dat geeft een gevoel van rust en grote vrijheid.’

Gemeenschap zonder geld

Helemaal zonder geld leven, waar kan dat nu al? Bijvoorbeeld door in een gemeenschap te leven en daar gewoon het geld uitbannen. Dat is het doel van twee recente initiatieven van gemeenschappen die bewust zonder willen geld leven. In Ierland is er al zo'n community, en ook zijn er plannen om andere gemeenschappen te beginnen in het zuiden van Europa.

Happy Pig

De gemeenschap in Ierland heet The Happy Pig en is begonnen door [Mark Boyle](#) en enkele vrienden. Mark Boyle is al veel langer actief op het gebied van geldloos leven en heeft ook enkele boeken geschreven. Van de opbrengsten van zijn boeken heeft hij land gekocht in Ierland. Op dat stuk land wordt nu zonder geld en met DIY/Eco-technologie geleefd. Het doel is zo duurzaam mogelijk samen te leven en een micro-maatschappij op te bouwen. * Happiness Without Money? This Irish Community Proves It's Possible [\[1\]](#) * The World's First Moneyless Pub [\[2\]](#)

Eutopia

Eutopia

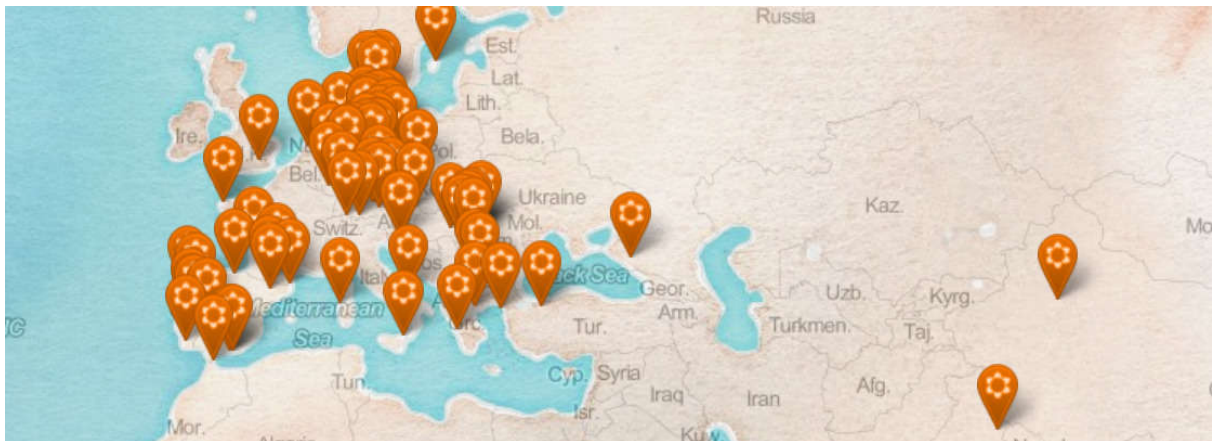
Een ander nieuw initiatief is [Eotopia](#). Dit is begonnen door een groep jongeren uit verschillende landen in Europa, met onder meer [Raphael Fellmer](#) uit Duitsland die al enkele jaren bewust zonder geld leeft (zie hier een [video](#)). Het idee achter Eotopia is om een gemeenschap te starten ergens in het zuiden van Europa waar mensen samenleven zonder geld. De groep is nu op zoek naar een stuk land waar ze kunnen beginnen.

Twin Oaks

Twin Oaks

In de Verenigde staten bestaat er een woon-werk gemeenschap waar je ook zonder geld kan leven. Je moet wel lid zijn van de gemeenschap en meedoen. Het systeem van TwinOaks is bijzonder geavanceerd. Er zijn vele shifts zoals toiletten schoonmaken, hangmatten maken, eten koken voor de groep enz. Je schrijft je in op de wekelijkse werkljst en je houd je aan de afspraken. De gemeenschap zelf is niet volledig zelfvoorzienend. Inkomsten worden gegegeneerd met een hangmatten en tofu. Daarnaast wordt er heel veel gedeeld. Zo zijn er gemeenschappelijke fietsen, auto's en bijvoorbeeld kleding. Sterker nog, er is zelfs één enorme ruimte met daarin alleen maar kleding. * *

Meer informatie

* Ook in het verleden zijn er veel gemeenschappen geweest waar mensen zonder geld leven. * Op de website [Ecobasa.org](https://ecobasa.org) kan je meer gemeenschappen vinden waar je terecht kan zonder geld. * Ken je zelf nog andere voorbeelden, wees vrij ze te noemen als [commentaar](#) hieronder.

```
article .img-above-ul { margin-bottom: -2em; width: 105.8%; height: auto; margin-left: -3%; max-width: 110%; } article .aside { background: #e5f3f3; padding: 1em; margin-bottom: 1em; width: 105.8%; margin-left: -3%; }
```

Geldloos Samenleven

Hoe mensen zelfstandig geldloos kunnen leven, dat hebben we laten zien. Een groeiend aantal pioniers heeft dit al reizend gedaan, of zelfstandig wonend. Met een groep kan je ook geldloos leven, zo laten deze kleinschalige gemeenschappen zien. Maar hoe zouden we in een stad of dorp zonder geld een kwalitatief goed leven kunnen hebben? ## Het _is_ mogelijk Om geldloos samenleven mogelijk te maken maken we eerst een gedachtesprong. We gaan er voor het gemak vanuit dat dit mogelijk is. Dus: samenleven zonder geld _is_ mogelijk. Of jij dit nu wel of niet gelooft, om het mogelijk te maken moet je er gewoon even vanuit gaan dat we inderdaad alles zonder geld _kunnen_ oplossen. Niet in een verre toekomst met nieuwe technologie, maar nu al met bestaande kennis. We moeten het alleen eventjes doen. >Als je dit gegeven accepteert, dan zal je zien dat je direct creatiever gaat nadenken. Want in plaats van het verwerpen van dit idee, ga je nadenken hoe je dit kan bereiken. Een ander vooraf gegeven feit is dat we dit willen doen in volledige vrijheid. Dus geen autocratische oplossing van bovenaf. Nee, het gaat hier om vrijwillige en vrije deelname aan een netwerk van geldloos samenleven, zonder dwang. ## Collectief eigendom Laten we het eenvoudig houden en beginnen bij het begin. Wat hebben we nodig voor een samenleving? En hoe kunnen we dat regelen zonder geld? Het belangrijkste wat we nodig hebben: onderdak, meubels, kleding en voeding. Hoe kunnen we dus wonen, en gewoon leven en eten zonder geld uit te geven? Het antwoord hierop: op meerdere manieren kunnen we dit regelen. * Met collectief eigendom bijvoorbeeld. Zodra de deelnemers het bezit opheffen van hun bestaande woning, en een aangrenzende boerderij ook in eigendom hebben. * Zelfs huurwoningen kunnen betaald worden uit collectief geld dat in bezit is van het collectief of de coöperatie. * Netwerken van netwerken kunnen zorgen voor uitwisseling van overige diensten en producten zonder geld als ruilmiddel te gebruiken. * Aan deelname aan een coöperatie of collectief staat een wederplicht tegenover: bijvoorbeeld werk doen (naar vermogen) om het netwerk in stand te houden, en of zorgen voor inkomstenstroom van buiten. ## Langzaam opbouwen We kunnen niet van de ene dag op de andere in een geldloze samenleving wonen. Dit kunnen we wel opbouwen. Maar om dit te doen leven we wel met één been in en één buiten de geldsamenleving. Dit kunnen we doen met het opbouwen van netwerken van collectief eigendom. Elk collectief of coöperatief heeft zijn eigen regels en

manier van huishouden. Maar deze kunnen wel met elkaar netwerken en manieren ontwikkelen om zonder geld diensten, spullen of eigendommen uit te wisselen. Binnen het netwerk van collectieven kan je dan eenvoudig zonder geld leven. Bijvoorbeeld je gaat naar een café of restaurant dat eigendom is van het geldloze netwerk en hoeft niet te betalen voor je biertje. Je kan hier een maximum instellen van gebruik of consumptie - je hebt immers maar een bepaalde hoeveelheid aan productie en dus een plafond aan consumptie - of op een andere manier consumptie limiteren. Maar sommige dingen zijn juist weer in overvloed aanwezig. ## Gedeeld bezit Maar hoe komt het netwerk zelf aan bezit, bijvoorbeeld aan een restaurant? Daarvoor kan het netwerk bijvoorbeeld bezit uit de geldsamenleving halen. Dat kan vrijwillig door de eigenaar van het restaurant aan het netwerk gedoneerd worden. Maar ook kan het netwerk of collectief besluiten het restaurant te kopen en _uit de geldmarkt_ te halen. Hiervoor is dan wel inkomen of kapitaal nodig uit de geldsamenleving. Dat hoeft geen probleem te zijn. Er zijn meerdere manieren om geld dat afkomstig is uit de geldsamenleving te beheren. Eigen democratische banken kan je oprichten, of je doet het via cryptogeldrekeningen of bankrekeningen in zelfbeheer. * Je kan als zelfstandig lid ervoor kiezen zelfstandig geld te verdienen. Je zou dan een bepaalde bijdrage kunnen betalen aan de collectieve pot, of je bedenkt een andere belastingtechnisch gunstige oplossing. * Het collectief kan ook een bedrijf in eigendom hebben dat geld verdient aan de geldsamenleving. Het geld dat het hiermee verdient kan gebruikt worden voor uitbreiding en investeringen van het netwerk. ## Gedachte-experiment Eén en ander hier beschreven zijn niet meer dan gedachte-experimenten. Het is theorie. Toch zijn er voorbeelden van coöperatieven van coöperatieven, en platformnetwerken die alles in eigen beheer doen en collectief eigenaar zijn van het netwerk. Dit soort praktijken zullen in de toekomst alleen maar toenemen. Simpelweg omdat het meer oplevert voor de deelnemers. Zo hebben de deelnemers meer zekerheid. Door bedrijfsvoering collectief te regelen, heb je meer vrijheid, minder bureaucratie en meer zeggenschap. De volgende stap is simpelweg om zo'n netwerk meer eigendom te geven. Bijvoorbeeld woningen en eetkeukens. Mensen die lid zijn van zo'n netwerk kunnen dan recht hebben op toegang tot deze middelen. In vroegere tijden leefden dit soort ideeën ook. Vooral in de vrije socialistische of anarchistische wereld, bestaan dit soort ideeën al veel langer. Het gaat er hier alleen maar om om de bestaande ideeën

aan elkaar te koppelen, van elkaar te leren en voorbeelden in de praktijk te brengen.

node/474

Boek: The Moneyless Man

Sinds november 2008 leeft Mark Boyle zonder geld. Zijn ervaringen heeft hij in een boek verzameld. Hij komt met tips, schrijft zijn geschiedenis over zijn eerste jaar geldloos leven op en komt met overpeinzingen over waarom hij dit doet, en wat de sociale implicaties zijn. De opbrengsten van het boek “The Moneyless Man: A Year of Freeeconomic Living” gaan naar de Freeconomy trust, om land te kopen voor een “Freeconomy Community”. Zie ook: [Een Geldloos Bestaan](#)

node/17

Boek: Moneyless Manifesto

Mark Boyle, bekend als de Moneyless Man, heeft een nieuw boek gepubliceerd over geldloos leven: [The Moneyless Manifesto](#). Het boek gaat over zijn leven zonder geld en is gratis te lezen. Een [recensie](#) zegt het volgende: > The Moneyless Manifesto is bijzonder overtuigend geschreven. Het is niet theoretisch, zoals veel boeken over economie, maar het is een verslag van tweeënhalf jaar leven zonder geld. En anders dan bij veel andere alternatieve economieën kun je hier vandaag mee beginnen en kun je ook meteen resultaat boeken.

Het tweede stuk van het boek gaat heel concreet in op de vraag hoe je nou eigenlijk kan leven zonder geld. Het antwoord is dat je alleen geldloos kan leven door onze allesvernietigende beschaving achter je te laten en te streven naar eenheid met de natuur. Dat zal de meesten een stap te ver zijn, maar je hoeft niet van de ene op de andere dag geldloos te gaan leven, er zijn vele tussenvormen mogelijk die je veerkracht zullen vergroten zonder dat je inboet op je levensgeluk.

Boek: Arm Door Geld

We denken meestal dat geld rijk maakt. Maar is dat ook zo? Misschien dat mensen met geld in materiële zin meer kunnen kopen, maar worden we er ook allemaal wel rijker van dankzij de heersende [geldeconomie](#)? Dit is een vraag die het boek [Arm door Geld](#) wilt antwoorden. > Armoede zit ingebakken in dit geldsysteem

De auteurs beschrijven hoe het huidige geldsysteem problemen veroorzaakt, voor mensen, voor het milieu en voor de samenleving als geheel. Het geldsysteem organiseert “een vorm van zinloos geweld op enorme schaal”, namelijk het arm houden van mensen. Iets wat niet nodig is, “want de rijken hebben de verarming van de armen niet nodig”. Armoede en werkloosheid is geen tekortkoming in het geldsysteem, het is iets wat ingebakken zit in dit geldsysteem. Het is een noodzaak voor het voortbestaan van het geldsysteem. Het boekje is een eye-opener wat betreft alternatieven voor de heersende [geldeconomie](#). Want dat er alternatieven zijn is niet altijd bekend onder de mensen. Dit boekje vertelt over manier hoe mensen zelf de plaatselijke economie op gang brengen, en wat voor systemen daarbij helpen. Onderwerpen die in het boekje naar voren komen zijn [ruilnetwerken](#), rentevrije geldsystemen (bijvoorbeeld geld lenen zonder rente), lokaal geld of [sociaal geld](#), consumenten/bedrijven-netwerken, de gevolgen van rente en geldschepping. Het boekje is gratis beschikbaar.

- Download het boek [Arm door geld](#) in pdf-formaat
- Bestel [Arm door Geld](#) voor 5 euro via STRO
- Bezoek de website van [STRO](#)

Die andere wereld

Hoe is het om aan de andere kant van de wereld te zijn en daar om eten te vragen? Ik heb het zelf nog niet meegemaakt maar op televisie zie ik het tafereel, van drie Nederlandse jongens op avontuur in Zuid-Afrika die hun eten (met moeite) delen met de lokale bevolking. Ze ontmoeten daar de lokale bevolking maar ook Nederlanders die ervoor kozen om naar Zuid-Afrika te emigreren. Het zijn twee bekende liedjesmakers, popidolen uit Nederland, met hun Nederlandse ad-hoc manager. Ze eten gedrieën met een lokale producent in een echt township restaurant. Ze eten in stijl, zoals ze het daar gewend zijn, met veel vlees, direct op het vuur gebraden. Braaien noemen ze het, en je eet met de handen. “Het is wel heel veel eten. Dat krijgen we nooit op”, zegt een van de drie jongens. “Ja, dat is een koe voor jou, een voor jou en een voor mij.” Ze genieten van de gebraaide koe. Een van de Nederlanders voelt zich een beetje ongemakkelijk om met de handen te eten. Maar de echte dreun, de-grote-cultuurschok, komt even later pas, als ze het eten niet op krijgen. “Wat doen we nu hiermee?” Ze staan met hun borden bijna al bij de prullenbak, ready om het weg te gooien. Maar de redding is nabij. Net voordat ze uit gewoonte het eten de vuilnisbak in willen pleuren, legt de Zuid-Afrikaanse producent uit hoe de mensen daar het eten delen. Want buiten het restaurant staan de arme mensen te wachten, mensen met weinig geld om eten te kopen, zij wachten buiten het restaurant tot iemand het voedsel dat over is komt delen. Een van de Nederlandse jongens luistert met open mond. Hij kan het niet geloven. Terwijl bij mij op dat moment alle alarmbellen afgaan (gratis eten!) en ik op het puntje van mijn stoel zit, lopen de drie Nederlanders erg onwennig naar buiten. Met hun bord. Ze hebben er duidelijk moeite mee hun overgebleven eten weg te geven. “Het gaat tegen mijn natuur in”, zegt een van de drie, en we zien enkele jonge jongens van een jaar of zes, zeven, acht het eten uit het bord graaien, alsof ze bang zijn dat die blanke man van gedachten wisselt. Een oud dametje krijgt ook wat mee en binnen een mum van tijd zijn de borden en schalen alweer leeg. De artiesten kijken elkaar met grote verbazing aan, nog steeds onwennig. Even later in de auto komt de bezinning en zegt er eentje: “Ik voelde me hier een beetje ongemakkelijk bij. Met dat eten uitdelen.” “Dat is niet nodig, om je ongemakkelijk te voelen. Hier gooien ze geen eten weg, dat is echt ‘not done’ zei Malik, de producent.” “Ja dat weet ik wel, maar toch voelt het raar. Begrijp je?” En zo praten ze nog wat door terwijl ze in de luxe wagen relaxed

door de Zuid-Afrikaanse straten rijden, in een andere wereld. Maar het is niet alleen een andere wereld voor hen zo besef ik. Ook voor mij is dit die andere wereld. Ik ben het zo gewend om eten te delen, en om te vragen voor eten, zelfs om eten in de afvalbak te vinden, dat ik soms inderdaad vergeten ben dat voor veel Nederlanders het normaal is om veel eten [weg te gooien](#), in plaats van eten te delen. Eten weggooien en te veel eten hebben is de norm in Nederland. En delen is een ver-ons-bed-show. Dat blijft toch wel apart voor mij. Maar ik ben blij dat ik die andere wereld zo openhartig heb mogen aanschouwen. Op televisie dat wel, maar zo heb ik toch maar weer mogen zien hoe het aan de andere kant is. Zie “[Nick & Simon](#), die Suid-Afrikaanse Droom” via [uitzendinggemist.nl](#)

node/74

Tegenlicht: Mensen van nu

Het was nogal een stap: meedoen met een [documentaire](#) van Tegenlicht. Wil ik wel zo’n grote schijnwerper op mijn leven? En wat is het verhaal achter de documentaire, pas ik daar met mijn gezin wel in? Maar het uiteindelijke resultaat was superleuk en ik ben blij mee gedaan te hebben met deze documentaire van [Tomas Kaan](#) over hoe idealistische mensen van nu in het leven staan. Tomas de regisseur had ervoor gekozen om ons tweemaal in de film te laten verschijnen. Als eerste in de hoedanigheid van het [dumpster diven](#) (zie [het fragment](#)). En in de tweede instantie in relatie tot Geldloos.nl en hoe ik als kersverse vader en partner tegen geld aankijk (zie [fragment](#)). Dat we als zodanig tweemaal een verhaal vormden in de film was een grote verrassing voor ons. Maar het was natuurlijk enorm leuk om te zien hoe ik met mijn gezin naar voren ben gebracht in de film. We hebben hard gelachen om bepaalde scenes waarin wij zelf voor komen. We herkennen onszelf terug en ervaren de film als zeer positief.

Ons verhaal

SHARE OR DIE

EVERY GUEST A HOST: INSIDE A NOMAD-BASE

By [robino](#) | 04.12.11, 8:22am | [Comments \(0\)](#)

The doorbell rings. "Password please?" buzzes the intercom inside. "Helicopter" they answer outside.

[Read more »](#)

Toch zie ik ook hoe lastig het is om mijn verhaal goed uit te lichten, gelet op de vragen ook die ik ontving na de uitzending. Mijn achtergrond-verhaal is namelijk niet 123 verteld. Zo heb ik een tijdje bewust zonder geld geleefd en was ik daarmee financieel onafhankelijk. De huur en vaste lasten van mijn woning werden voor het grootste deel betaald via 100% vrijwillige donaties. Dit was in de tijd dat ik mijn huis had [opengesteld](#) voor reizigers en wij via een deelcultuur leefden met altijd wisselende huisgenoten. Het voornaamste doel van deze manier van leven was om iedereen die tijdelijk bij mij thuis woonde in staat te stellen om zonder geldzorgen tot rust te komen. Veel reizigers leven met weinig geld en waren ze bij mij, dan konden ze lang genoeg blijven om op adem te komen, zonder zich druk te maken over geld of wat dan ook. Sommige mensen bleven maanden achtereen en hadden in die periode nooit geld nodig gehad. De huur werd in eerste instantie gewoon door mij betaald (uit het potje spaargeld en inkomsten uit freelance werk) en het eten vonden we genoeg uit de afvalbak. Later veranderde dit toen mensen mij vrijwillig geld gaven om de huur te betalen. Dit waren veelal mensen die eerder in Casa Robino waren geweest en graag wat terug wilden geven.

Zonder geld leven

In het laatste jaar van deze periode heb ik zelf dan ook geleefd zonder dat ik geld hoefde uit te geven. Deze periode kwam vrij spontaan tot stand tijdens mijn reis in Portugal in augustus 2010 en heb ik, met enkele onderbrekingen, nagenoeg een jaar volgehouden. Dit was een hele vrije periode, maar het kwam tot een halt toen ik erachter kwam dat ik hierdoor mijzelf weer aan het beperken was, juist door het zonder geld leven als doel te maken. Ik kon bijvoorbeeld niet meer op een 'normale' manier een supermarkt in. Ik kon niet meer met geld omgaan. > Geld werd een last, maar dan van de andere kant bekeken.

Terugschakelen naar geldeconomie

Daarnaast kreeg ik ook te maken met een nieuwe situatie van vrouw en (aankomend) kind. Hierdoor moest ik keuzes maken: waar wil ik mijn energie insteken? Kon ik

zonder geld verder leven? Wil ik dat ook? En wil mijn vrouw dat? Een en andere leidde ertoe dat ik de keuze heb gemaakt weer mee te doen met de gangbare economie en zelfstandig geld te verdienen. Dat was niet eenvoudig want ik moest weer omschakelen van leven in de geefeconomie naar de geldeconomie. Aanpassen lukte dan ook niet meteen; dat kostte negen maanden. Uiteindelijk ben ik eerst aan de slag gegaan als postbezorger en heb ik die baan zeven maanden gedaan. De zelfstandigheid kwam toen ik stopte met deze baan en mij richtte op het uitbouwen van Geldloos.nl en andere websites.. Via die websites genereer ik nu het inkomen van ons gezin en ontvang ik voor het eerst in vijf jaar meer geld dan wat we doorgaans uitgeven. Het was in deze periode dat de documentaire gemaakt is. Geld is een dominante factor in onze moderne maatschappij en ik laat graag zien dat dit ook anders kan. Dat er ook manieren zijn om voorbij het geldsysteem te werken. Dat idee draag ik met Geldloos.nl uit alsook in de documentaire, Ik ben daarom erg tevreden met de aandacht die de documentaire van Tegenlicht hieraan geeft. **Zie voor meer achtergrondinformatie:**

- <https://geldloos.nl/tegenlicht-mensen-van-nu>
- <https://geldloos.nl/verhalen/effectief-weigeren>
- <https://geldloos.nl/over-geldloos>

Tijdschrift: Gelukkig

Het tijdschrift [Gelukkig](#) bevat heel veel tips over geld besparen. Het bestaat sinds 2010 en is bedoeld als tegenhanger van alle tijdschriften die aanzetten tot kopen, kopen, kopen. In het tijdschrift staat veel informatie over hoe je met weinig geld goed kan rondkomen. Tips hoe je creatiever kan zijn, informatie over toeslagen, waar je terecht kan voor informatie en hoe je vooruit kan denken met geldzaken. Het magazine wordt geschreven en gepubliceerd door Henderina van [De zakelijke huisvrouw](#). Op de website Spaarcentje vind je twee recensies over het [tweede](#) en het [vierde](#) nummer.

node/65

Tijdschrift: Genoeg

Tijdschrift [Genoeg](#) is hét tijdschrift over geld besparen en leven met minder spullen. Of: leven met meer kwaliteit, minder gedoe en meer tijd. Het magazine verschijnt vier keer per jaar en zit boordevol met tips voor een creatiever leven met minder geld. In 2013 bestaat het magazine twintig jaar! Het jubileum nummer is online gratis [beschikbaar](#).

node/64

Tijdschrift: Mug

Mug Magazine is een gratis tijdschrift voor mensen met een klein budget dat verkrijgbaar is in Amsterdam en omstreken. Mug bevat veel informatie over de rechten die mensen met een minimum inkomen hebben. Ook zitten er altijd veel bespaartips in. Je kan de magazine ook [online lezen](#). [Mugweb](#) is het online platform van het tijdschrift. Je vindt er achtergronden en nieuwsberichten over thema's zoals armoede en geld besparen.

node/83

Alles wijkt voor geld

Geld doet rare dingen met mensen. De macht van geld legt zich vast in het hoofd van de mensen en manipuleert het hart. De liefde moet wijken voor het willen van altijd meer en meer. Meer geld, meer macht, meer onzin. Het is een verschijnsel waar ik al langer bekend mee ben, maar elke keer als ik ermee geconfronteerd word is het weer een klap in mijn gezicht. En de klap komt harder aan zodra de macht van het geld steeds dichterbij komt, een deel van de liefde weghaalt. Zo ben ik op dit moment superverontwaardigd over het plan van de stad Istanbul om het [Gezi park in Istanbul](#), centraal naast het [Taksim plein](#) en aan het eind van de beroemde winkelboulevard [Istiklal caddesi](#) te slopen. Het is een postzegelparkje, klein maar enorm fijn dat het er is. Het is juist het feit dat het parkje zo centraal ligt betekent dat mensen er veel van genieten. En bovendien: er zijn niet veel van dit soort parkjes in Istanbul. Maar nu moet dit parkje wijken. Het moet weg vanwege de macht van het geld. Er moet een winkelcentrum komen. Alsof er al niet genoeg winkelcentra zijn in de Turkse superstad. Mensen protesteren hiertegen. En er is veel geweld, want de politie in Istanbul houdt niet van dit soort protest. Het is nog een vraag hoe het afloopt, maar misschien dat de mensen ook nog anders kunnen protesteren: door massaal [niets te kopen](#). Het park is een beschermd groen gebied in de stad. Maar zoals zo vaak gebeurt als het aankomt op groen dat moet wijken voor beton, haalt men een truc uit. Want hoewel het park niet mag wijken voor nieuwbouw, mag dat wel als het gaat om (re)constructiewerken van oude bouwwerken. Om het winkelcentrum te bouwen wilt het stadsdeel daarom de [Militaire Barakken](#) van Taksim, een oud gebouw dat vroeger op die plek stond en meer dan zeventig jaar geleden is gesloopt, opnieuw bouwen en daar het winkelcentrum in huisvesten. Ik hoop echter met al mijn hart dat de volgende keer als ik [naar Istanbul](#) vertrek, ik weer fijn van het parkje genieten mag. Want Istanbul ligt dicht bij mijn hart en een parkje in het centrum van een stad geeft meer kwaliteit aan het leven dan nog meer winkels. Voor analyse over de situatie in Istanbul en Turkije adviseer ik het artikel [The Turkish protests and the genie of revolution](#)

Het Wachten Waard

De auto's leiden hun eigen leven, de mensen in de blikken gevaarten zien mij niet en gaan gewoon door op hun eigen weg. Onbekommerd over deze jongen die zo vriendelijk naar ze glimlacht en af en toe zwaait. "Wat wil hij toch van ons", spreken hun ogen. Een aantal van de mensen zwaait terug of brengt hun handen omhoog, schouders ophalend, maar de enige die stoppen zijn lokale bewoners die nergens heengaan maar wel zo vriendelijk zijn om een praatje te maken. "Hij heeft vast hulp nodig", is wat zij denken. Er zijn momenten dat je volkomen overgegeven bent aan een situatie. Dat je weet dat er niets anders te doen staat dan nietsdoen. Want je kan alleen niets om de situatie te veranderen. Je druk maken heeft geen zin, dat maakt de situatie er alleen maar beroerd op. In je hoofd blijft het dan malen, in cirkels. Erbij neerleggen en de situatie volkomen accepteren zoals die tot je komt, is de enige optie die je hebt om gezond te blijven, en positief. Zo ook op deze dag, tijdens mijn terugreis naar Nederland. Mijn laatste rijstwafel is achter mijn kiezen. Langzaam aan kauw ik totdat het volledig is verdwenen. Ik denk na over eten. Het wegrestaurant voor mij, naast het benzinestation in de Catalaanse Prepyreneen twintig kilometer voor de Franse grens waar ik al bijna 24 uur ben, gaat zo sluiten. Zou ik nog even naar binnen gaan, en om voedsel vragen? Nee besluit ik. Gisteravond hadden ze mij al een stokbrood met kaas en een flinke cake gegeven, wat mijn ontbijt was. Als ze mij iets willen geven, zullen ze het wel aanbieden. Ik heb hier prima geslapen. Een heerlijke nacht heb ik achter de rug, vol tevredenheid. Ik kwam aan het eind van de middag aan na een paar fantastische dagen maar kon geen auto vinden die me verder wilde brengen. Achter de pomp in een stuk bos was een perfect stukje grond voor mijn tent. Het was bovendien volle maan en dankzij dat licht was het uitzicht over de bergen en het riviertje dat bij Barcelona in de zee uitmondt geweldig. Nu loop ik wat heen en weer. Ik ben al ruim acht uur wakker en wil niet te veel nadenken. Ik doe mijn loopmeditatie: gewoon met je aandacht bij de bewegingen van je lichaam en je ademhaling zijn. Rust komt dan over mij heen als een warme zachte deken en het vertrouwen blijft; dat het allemaal wel goed komt, ook al negeren de mensen mij en mijn bijna lege maag. De bagage laat ik achter bij de uitgang van de pomp en ik zit uiteindelijk zonder enige illusie op de grote rotsblokken voor het restaurant. Mijn duim steek ik niet eens meer omhoog. Geen enkele auto die voorbij komt geeft mij het gevoel dat het mijn rit is. Ik houd mezelf daarom stil,

tot ik opeens twee jongens naar mijn bagage zie lopen, mijn tas inspecteren en oppakken. Ik lach om deze interessante situatie: zouden ze mij ook willen meenemen als ze weten dat ik bij die bagage hoor? Helaas, ze verontschuldigen zich in het Frans en dachten dat de bagage door de motorclub was achtergelaten die hier zojuist was. Of ze mij mee kunnen nemen, de grens over? Ze zeggen dat onze routes niet dezelfde zijn en laten mij vertwijfeld achter. Ze rijden weg met twee Franse auto's met in de tweede auto plek achter in, naast een beeldschoon meisje dat naar me glimlacht en nieuwsgierig aankijkt. Weer een verhaal dat geen verhaal mag worden, zeg ik hardop, en ga verder met nietsdoen. Dan verschijnt er na een halfuur een Nederlandse auto. Eens kijken hoe het met de solidariteit staat. Helaas, hij gaat de andere kant op. "Anders had ik je zeker meegenomen", zegt de vriendelijke man. Oprechtheid spreekt uit zijn ogen. Nog even volhouden dus. Maar voor hoe lang? En ruim een uur later komt er opnieuw een Nederlandse wagen, ditmaal met caravan. Gaat dit hem dan zijn? Ga ik dan eindelijk de grens over? Een vrouw stapt bij de passagiersdeur uit en loopt mijn richting op; ik ga rustig naar haar toe. Bij de caravan maken we een praatje. Ik leg haar uit wie ik ben, dat ik aan het liften ben en hoe ik hier gekomen ben. En zo geschiedt dan eindelijk "het wonder": ze vindt het prima mij de grens over te brengen, "maar dan moet mijn man ook akkoord zijn". En dat is hij – hoewel ze normaal nooit lifters meenemen. Ik weet van blijdschap haast niet waar ik het zoeken moet, na bijna vieren-twintig uur gewacht te hebben. Ik loop terug naar de vrouw, verkondig het goede nieuws, waarop ze me aankijkt en zegt: "Wij wilden eerst wat gaan eten in het restaurant. Jij hebt zeker ook wel trek?" Inderdaad. Een halfuur later zit ik bij ze in de auto, goedgeluimd en met een volle buik. Uiteindelijk besluiten ze me naar hun vakantiewoning mee te nemen, verder Frankrijk in, naar een ontzettend mooi glooiend landschap, nadat ik tijdens de rit meer uitleg geef over mijn reis zonder geld, en alleen maar leven met wat mensen mij geven. Hun reactie zal ik niet vergeten: "Misschien dat anderen dat denken, maar voor ons ben jij geen zwerver. Wat jij doet, zouden meer mensen moeten ondernemen." De volgende dag, na heerlijke wijn, goede gesprekken en een fantastische nachtrust, zetten ze me op de weg richting Toulouse, en geven mij wat brood mee. Ook krijg ik een pot pindakaas mee. Pindakaas, dat is iets waar ik al maanden naar uit zat te kijken en nu dan eindelijk vind ik het op mijn weg. Zo graag dat ik jouw smaak in mijn mond wilde voelen, de energie die het mee geeft voelen! Dit was voor mij absoluut het wachten waard.

Ga Dumpster Diven

Er is genoeg te eten voor iedereen, maar veel voedsel wordt weggegooid. Winkeliers, consumenten en fabrikanten gooien het eten gewoon op straat! Je kan dit voedsel vinden door in de containers te kijken die je buiten de winkels vindt. Dumpster diving kan bovendien erg leuk zijn. Het is niet altijd een pretje om dit te doen, veel mensen vinden het onwaardig. Maar het gevoel dat je krijgt als je goed voedsel vindt is enorm. Zo kan je soms bakken met appels en aarbeien vinden, maar ook tomaten, courgettes en brood. Genoeg om goed van te eten. Een van de betere opties is altijd de dagmarkt bij jou in de buurt. Maar ook bij (kleine) supermarkten kan je vaak goed eten vinden. Je kan het ook altijd vragen bij een winkelier, of die misschien restjes heeft die niet meer verkocht kunnen worden. Vooral bij bakkerijen kan je dit goed doen, ze gooien vaak aan het eind van de dag al het niet-verkochte brood weg. Als je nog niet weet waar goede plekken zijn, kan je altijd een kijkje nemen op [Trashwiki.org](https://trashwiki.org). Daar delen mede- divers plekken waar je vaak goed kan oogsten. Er is ook een [online kaart](#) die je kan gebruiken om plekken te ontdekken. Heb je [geen geld om te eten](#), dat kan Dumpster Diving een uitkomst zijn, maar er zijn meer tips om aan je [gratis eten](#) te komen.

Dumpster Diving in Nederland

Dumpster Diving is iets wat ik al zo lang doe, en waarmee ik zoveel bezig ben dat het tijd was voor een nieuwe website: [Dumpsterdam.nl](https://dumpsterdam.nl). Ik ben een fervente liefhebber van het scheumen. Als ik de tijd ervoor heb ga ik regelmatig en op zijn minst een keer per week even langs bij een aantal vaste plekken die ik ken. [Dumpster Diving](#) is bovendien de makkelijkste manier om aan [gratis eten](#) te komen. En het werkt ook nog eens aanstekelijk. Want elke keer als je weer een nieuwe goed gevulde bak vindt, is het een beetje jammer dat er weer zoveel voedsel wordt weggegooid. Want voedselverspilling is echt schandalig. Maar aan de andere kant geeft het wel weer een geweldig gevoel om een nieuwe buit

te maken en dat werkt zeer aanstekelijk. Het is dan ook net alsof ik weer lekker ouderwets een echte verzamelaar ben. Zoals de mens vooral vroeger leefde: van plek naar plek gaan op zoek naar nieuw voedsel. Of gewoon vanaf de vaste standplaats op pad gaan om fruit, noten en groenten te vinden. De activiteit geeft dus een heerlijk gevoel. Natuurlijk werkt het soms ook een beetje beschamend. En vooral de eerste keren dat je het doet kan het best lastig voelen. Maar zodra je weet hoe je ook die schroom van je af kan gooien, eet je heerlijk gratis voedsel. Tot slot is er nog een voordeel: weggegooid voedsel is vaak net iets lekkerder, want het is een stuk rijper... Hieronder nog een artikel uit de MUG van een paar jaar geleden, met daarbij meer tips van mijn hand.

Surfen op overvloed aan voedsel in de samenleving

Charles Braam

Struinen in afvalbakken achter marktstallen: het zijn geen zwervers maar freeganisten die daarmee protesteren tegen de wegwerpmatenschap.

J aarlijks wordt in Nederland voor zo'n 4,4 miljard euro aan voedsel weggegooid. Een kwart door huishoudens en de rest verdwijnt in de afvalbakken van de horeca en de supermarkten. Verspilling op grote schaal. Freeganisten willen niet wachten op maatregelen uit de politiek. Ze gaan zelf op zoek naar weggegooid voedsel, niet alleen uit eigen belang om aan gratis eten te komen maar ook om weg te geven. Freeganisme is een levensfilosofie gericht op gemeenschapszin, duurzaam samenleven en tegen de weggooimaatschappij. Freeganist Robin (32) noemt zichzelf *dumpster diver* (letterlijk een afvalbakken-duiker), een schuimer, die leeft van de overvloed van de samenleving. Daarnaast is hij ook reiziger: „Ik hou van het nomadische bestaan. Inmiddels ben ik twee jaar baanloos, zonder uitkering. Ik leef van wat ik verdiend heb en doe af en toe schrijfpodochten. Ik ben schrijvende reiziger of reizende schrijver. Ik werk heel hard om niet te werken.” Robin woont inmiddels al weer drie jaar in Amsterdam, daarvoor zat hij drie jaar in Barcelona. Overal gaat hij op zoek naar voedsel tussen het afval. „Dat doe

Freeganisten bezig goede meloenen te scoren uit een afvalbak op de markt. Foto: Ingrid de Groot

ik ook om de afvalberg te vermindern. Ik koop geen mango die van ver komt maar ik neem hem wel mee als hij is weggegooid.” De overvloed aan voedsel wordt volgens Robin weggemoffeld door het in vuilnisbakken te stoppen. „Wij freeganisten brengen die overvloed terug in de maatschappij. Afval bestaat niet. Zodra ik dat afval uit de container haal, krijgt het een nieuwe waarde.”

Bijna iedere dag maakt Robin zijn rondje door Amsterdam Oud-West, van de Turkse bakker, naar de afvalcontainer van Albert Heijn en via de Ten Katemarkt naar huis. Meestal met een tas vol brood,

fruit en groenten. Het lastigste is het scouten: geschikte bakken zoeken. „Op een gegeven moment krijg je daar oog voor, weet je waar ze staan en hoe lang. Mensen vinden het moeilijk om ze open te maken. Je moet je schroom laten varen, die moet je niet meer voe-

‘Je moet de schroom voorbij, die moet je niet meer voelen’

len. Dat geldt toch voor alles in het leven? Nee heb je, ja kun je krijgen. Als je een vuilnisbak voorbij loopt, dan heb je bij voorbaat een nee, maak je hem open dan heb je misschien een ja.” Vandaag valt het tegen bij de container van Albert Heijn. Alleen een paar bosjes hyacinten met een 35% kortingsticker. Toch maar meegenomen, want ze ruiken heerlijk. Op de Ten Katemarkt is de oogst na hier en daar vragen beter: mango's, druiven, lente-uitjes. Vijandigheid of onwil komt Robin zelden tegen, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Engeland, waar mensen soms worden gearresteerd voor *theft by finding*, het

stelen van gevonden voorwerpen. Weggegooid spullen worden er zelfs onbruikbaar gemaakt door er chloor over heen te gooien. „Hier op de hoek zit een bakkerij, aardige mensen. Ze weten dat wij komen en dan hebben ze een speciaal tasje voor ons, met de lekkere dingen zoals croissants bovenop. Laatst kwamen er twee Turkse dames langs en die zeiden: dat is niet gezond, word je ziek van. Dat is de algemene houding van mensen hier.”

Aan de overkant loopt een bont geklede hippie, in een paars hes en een hoed op van kleurige plasticbloemen, die ook aan het schuimen is. Er worden groeten uitgewisseld. „Ik woon in een gemeenschap en we houden iedere donderdag open diners, waar iedereen welkom is.” Bij Robin thuis wordt de oogst trots uitgesteld op het aanrecht. De mango's neigen naar overrijp maar „je kunt er een heerlijke chutney van maken”. De druiven worden gewassen en meteen geconsumeerd. Ze smaken prima. „Ik kan je verzekeren dat een bloemkool die je vindt, ook al heeft die wat plekjes, veel lekkerder smaakt dan een bloemkool waarvoor je betaald hebt”, betoogt Robin terwijl hij de hyacinten in het water zet. De hippie vogel, die zich 'Wrenaqua' noemt, komt binnen met een tas vol etenswaren. „Is er genoeg voor vanavond of moet ik nog even naar de Turkse groentewinkel?”

Er volgt een hartelijke uitnodiging: of ik mee-eet? Ik kijk naar het uitgestalde heerlijke voedsel. Jammer, ik heb al een eetafspraak.

Info: <http://trashwiki.org>

Klassiekers uit de Afval

Het is redelijk koud als ik zondagavond terug naar huis loop van het restaurant, waar ik zojuist een gratis maaltijd heb gekregen. Mijn route gaat door Amsterdam-West, vanaf het Vondelpark door de Baarsjes richting Bos & Lommer. Ik loop wat sneller dan normaal. De kanalen langs, door de steegjes, haast met mijn ogen dicht loop ik mijn vaste route. Opeens houd ik stil, als mijn ogen net als bij een roofdier zicht krijgen van een eventuele schat. Bij de afvalbak naast het kanaal, vlak voor het nieuwe woongebouw met dure appartementen staat een doos. Een transistorradio steekt eruit. Mijn handen gaan direct de doos in en ik haal er ook een fotolijst - nog in oorspronkelijke doos - alsook ongebruikt afdekplastic en latexhandschoenen, beide ook nog gewoon in hun verpakking. Erg gretig geworden leg ik meer spullen in de doos opzij, wat plastic en karton leg ik aan de kant, en dan: jackpot! Een nog nieuw uitzierende strijkijzer! Mijn rugtas, die ik altijd bij me heb voor dit soort momenten, leg ik neer op de grond en ik stop al mijn zojuist gevonden spulletjes erin. Klaar ben ik echter nog niet en ik graai nog verder in de doos, alsof het een grabbelton is, tot ik kleine tubetjes verf zie liggen: ongebruikte acryl verf. Hoppa, mooi voor mijn vrouw die schilderes is. Is zij ook blij als ik straks thuiskom met de nieuwe buit. Tevreden doe ik de tas dicht en loop weer door, maar ditmaal buig ik van mijn gangbare route af. Ik sla linksaf de woonwijk in, in plaats van de mooie route langs het kanaal te volgen zoals ik meestal doe. Het is grofvuil vanavond, dus wie weet wat ik nog meer in deze wijk zal vinden, zo is mijn gedachtegang. Nog geen twintig seconden later sta ik opnieuw stil. Ik zie een doos met rotzooi dat naast de ondergrondse container staat. Maar daarachter valt mijn oog op - jawel - een kleine strijkplank. Het zou toch niet zo zijn, denk ik bij mezelf. Vinden we vijftig meter terug een strijkbout, dan direct daarna ook nog eens een plank. Het doet mijn gedachten meteen teruggaan naar die keer een halfjaar eerder dat ik een skateboard vond, en tijdens mijn eerste tocht ermee, aan de andere kant van de stad, knie- en elleboogbeschermers. Dat zijn echt van die unieke vondsten dat het ene niet zonder het andere kan, dat je bij wijze van spreken eerst een bord vindt en meteen daarna het bestek. Terwijl ik doorloop zie ik twee dames - een moeder en dochter lijkt het - bij een stoel staan. "Zo, dan kan ik hem voor je laten stofferen, en dan heb jij een nieuwe stoel", roept de oudere uit. Ze bestuderen de stoel aandachtig en lijken erg tevreden ermee. Ik kijk even in een doos die

naast ze staat. “Ah, ben je ook lekker aan het struinen?”, zegt de vrouw tegen mij. “Ja, het is weer zondagavond hier”, antwoord ik. Ze zien de strijkplank in mijn arm en de jongste vrouw zegt verbaasd: “Oh kijk mam, die hadden we zojuist ook daar gezien. Maar je liet het liggen.” Mij een blik werpend: “Mooi dat je hem hebt meegenomen”. Ik vertel ze van de strijkbout die ik even daarvoor had gevonden: “Oh kijk, heb jij even mazzel. En doet ie het ook?” Ik blijf ze het antwoord schuldig. “Ik weet het nog niet, de stekker was in elk geval niet doorgeknipt. Ik probeer het thuis wel uit.” Direct daarna bij de eerstvolgende kruising is het weer raak: een printer en een scanner. Beiden in de originele doos - de oude eigenaars houden wel van bewaren - en ze zijn zo’n 8 jaar oud schat ik. Ik twijfel even of ik de scanner mee zal nemen, want ik heb er precies zo een al thuis staan, maar dan hoor ik al het bekende geluid van een busje. Ik kijk op en zie een Bulgaars lijkende man uitstappen en op mij en de afval af komen. Terwijl ik net de doos dicht doe van de scanner, kijkt hij naar de printer en neemt het in zijn handen. “Hier, je kan ook de scanner meenemen”, zeg ik tegen de man. “Hij is nog zo goed als nieuw.” De man werpt een bedankje mijn richting toe en lacht hartelijk. Die scanner en printer kan hij weer doorverkopen. En zo rijdt deze man elke avond een rondje door de stad, elke avond weer door een andere wijk, oude apparaten en ijzerwaar verzamelend. Nog geen tien meter verder, terwijl de Bulgaar nog aan het inladen is, houd ik me opnieuw stil. Een paar dozen vol met boeken, zo veel zelfs dat boeken ook over de grond verspreid liggen; de sporen van een vorige speurder. Mijn mond valt echter direct open van verbazing als ik een paar boeken in mijn hand neem. Harry Potter in meerdere delen lacht mij vanaf een harde kaft toe, en snel schieten mijn handen ook door de andere boeken waaronder klassiekers zoals Asimov’s “Foundation” en Castaneda’s “The Teachings of Don Juan”. Mijn gedachten schieten naar het waarom deze boeken hier op straat liggen. Van wie zijn ze toch geweest? Is er iemand overleden, of had die eigenaar gewoon geen zin meer om al die boeken te hebben? Er gaan meer dan honderd boeken door mijn handen, zomaar omdat ze op straat liggen, zonder dat ik ook maar ruimte heb om ze mee te nemen, want ik neem er uiteindelijk maar drie mee, maar gewoon om ze even allemaal vast te houden. Want daar zijn boeken voor bedoeld. Want gaan deze morgen echt allemaal zo mee met de vuilniswagen, om later deze week verbrand te worden in de verbrandingsoven waar al het afval van Amsterdam naartoe gaat? Voor ik weer weg ga ruim ik de boel op en leg ik alle boeken weer terug in de dozen. Een meisje rijdt op haar fiets langs en

stopt ook ogenblikkelijk. “Ga je gang”, zeg ik, “de doos zit vol klassiekers”. Ze lacht en zegt: “Ja, echt top. Ik had ze al gezien, en ik ben speciaal teruggekomen ervoor.”

node/48

Radio-reportage: Duiken naar Afval

De NOS radio benaderde mij afgelopen zomer: of ze eens met mij mee mogen [dumpster diven](#). Dat vond ik prima: radio biedt meestal wel goede mogelijkheden om een leuke reportage te maken waarbij we ook in kunnen gaan op de inhoud van het verhaal. Ook spraken we even over mijn avonturen om geldloos te leven. Vorig jaar is me dat zeer goed gelukt: het enige waar ik geld voor uitgaf waren mijn vaste lasten zoals huur en zorg. Het zijn drie verhalen geworden. In het eerste verhaal introduceer ik het schuimen. In het tweede verhaal gaan we naar de markt in Amsterdam, waarbij ook de marktkooplui aan het woord komen. En in het derde verhaal gaan we naar de Albert Heijn, en spreken we met de directeur. Beluister de reportages vanaf de website van de NOS: * <http://nos.nl/artikel/261720-dumpsterdiver-robin-duikt-letterlijk-naar-afval.html>

node/30

Eetbare Planten Zoeken

Fruit zoals aardbeien, appels en bramen hoeven niet uit een supermarkt te komen, maar kan je ook gewoon bij jou in de straat vinden, of in het park en in het bos bij jou in de buurt. Dit eten kan je vaak vrij oogsten. En behalve fruit is er ook kastanjes, paardenbloemen, wilde kruiden en nog veel meer voedsel te vinden. Deze activiteit om eten te vinden wordt ook wel Urban Foraging, ofwel Wildplukken, genoemd. Maar om dit te doen is het natuurlijk wel raadzaam om te weten wat je wel en niet kan eten, en waar je dit kan vinden.

- Om je een begin te geven is er voor Amsterdam een [kaart](#) beschikbaar waar je bruikbaar eten vinden kan. Je wordt zelf ook aangemoedigd om nieuwe plekken die je vindt, te delen.

- Daarnaast is er ook [WildplukWiki](#), een website met heel veel informatie over eten uit het wild.

Handleiding

Om te weten wat je wel en niet kan eten, bestaat er een database bij [Wilde Bertram](#). Er is ook een goede [handleiding](#) beschikbaar in het Engels. Om het stedelijke oogsten goed te laten verlopen, zijn er vier richtlijnen om je aan te houden:

- Wees vriendelijk: vraag om toestemming als het onduidelijk is wie de eigenaar is van een specifieke boom
- Wees genereus: hoeveel heb je werkelijk nodig? Neem alleen dat mee wat je wil eten, laat de rest achter voor anderen
- Wees alert: let op dat er geen chemische zooi op de bomen of planten zit
- Wees voorzichtig: zet geen zeldzame of beschermde plantsoorten op de kaart

Gratis plukken bij boerderij

[Plukrijp.be](#) is een boerderij ergens tussen Leuven en Mechelen. Het is een hele speciale boerderij. Het is niet alleen helemaal opgezet volgens principes van permaculture, maar iedereen kan er ook gratis en voor niks komen plukken! Er zijn meestal tussen de 10 en 25 mensen, veel jongeren uit alle uithoeken van de wereld die komen om te leren over biologische landbouw, via websites en organisaties zoals [WWOOFing en helpxchange](#). Iedereen is van harte welkom. Het wordt gewaardeerd als je meehelpt, op het land, in de keuken of met het bouwen van nieuwe constructies, maar het is geen vereiste. We hebben zelf een hoop dille, komkommers, paprika's, pompoenen, basilicum, tomaatjes, paksoy, courgettes en nog veel meer geplukt.

Meer informatie

- Er is ook de website [Wild Weed Wisdom](#) in het Engels met daarin veel tips over het vinden van eetbare planten in Amsterdam. De auteur geeft ook tours en workshops.

- Een mooi boek over wildplukken, ook geschikt voor kinderen is het [Handboek voor wildplukkertjes](#).
- Tegenwoordig wordt er best veel gepubliceerd over wildplukken, kijk hier voor een [overzicht](#) van boeken op bol.com. Toen wij in 2011 de eerste versie van dit artikel schreven was er nog bijna niets.

node/19

Voedsel delen

Er zijn regelmatig nieuwe initiatieven om voedsel te delen. Dit zijn online initiatieven zoals kliekjesgroepen op Facebook, of andere zoals [StreetSmart](#) in Amsterdam waar je gratis of voor een kleine vergoeding een restaurantmaaltijd kan krijgen. Ook zijn er her en der in het land speciale deelboxen zoals koelkastjes en weggeefboxen met eten. Een bekend initiatief om voedsel te delen was ook Foodsharing.nl. Dat was een online plek waar mensen overgebleven eten aanbieden. Het gaat meestal om voedsel dat nog prima te eten is maar de persoon die het deelt, niet wilt hebben. Het was vooral bedoeld om voedselverspilling tegen te gaan. Voor mensen die zonder geld leven of geld willen besparen kan dit een prima uitkomst zijn. Helaas is dit project weer ter

ziele gegaan. Wel is er in Duitsland een [soortgelijk project](#) dat wel succesvol is. Het is daar een goedlopend platform dat begonnen is door een [dumpster diver](#).
Verder ontdekken - [Met deze koelkastjes kunnen restaurants hun eten doneren aan hongerige stadsgenoten](#)

node/82

Tekort bij Voedselbanken

Volgens de [Volkskrant](#) weigert de Nederlandse regering al jarenlang gebruik te maken van een EU potje voor voedselhulp om voedselbanken van meer financiële middelen te voorzien. Hierdoor gaan volgens voorzitter Leo Wijnbelt van Voedselbanken Nederland “tienduizend kinderen ’s morgens met honger naar school. Dat zou niet nodig hoeven zijn.” Tegelijkertijd belandt nog steeds bijna 50% van alle geproduceerde voedsel in verschillende afvalbakken bij producent, transporteur, winkels, horeca en mensen thuis. Het zou niet gek zijn om een afvalbelasting op voedsel in te voeren. Bijvoorbeeld 1 euro belasting voor een 1 kg voedsel dat wordt weggegooid. Restaurants kunnen hun gasten meer laten betalen voor een halfvol bord, winkels gaan dan vanzelf veel meer eten doneren aan Voedselbanken. De verspilling zou grotendeels verdwijnen en daarmee ook de honger. Daarmee kom je op dit moment natuurlijk niet verder mee, maar gelukkig hebben we [een aantal goede tips](#) om aan eten te komen zonder geld.

node/102

Fast Food

Bliep-bliep-bliep. Een pak koeken, melk, twee zakken croissants, een brood, nog een pak koeken, piep-piep-piep, de producten gaan een voor een over een scanner terwijl een scherm de prijs laat zien. “Dat is dan eenentwintig euro en vijfenveertig cent”, zegt de kassamevrouw. Ze kijkt onderwijl naar de klant op een manier die je niet echt inspirerend kan noemen. De ogen van de klant kijken naar de handen van de mevrouw. Geld wisselt zich van handen om daarna direct in een la te verdwijnen. Dan is het mijn beurt. Piep-piep-piep.

Hetzelfde geluid en dezelfde schijnbare concentratie. Broccoli, brood, bananen, toiletpapier, pinda's, yoghurt, melk en wortelen. Bliep. Weer wisselt geld zich van handen en verdwijnt in de la. De boodschappen die nu rechtmatig de mijne zijn, stop ik in mijn tas. Ik zeg gedag, loop naar buiten en hoor de vager wordende bliepjes nog altijd op de achtergrond. Het is mooi weer buiten en ik voel een opperbeste stemming. De zon schijnt en ik neurie zachtjes. Ik loop langs een andere supermarkt, een met een blauw logo, en daarna een fastfoodrestaurant met een mannetje in het rood en... Pats! Wacht! Alsof iemand met een mokerslag mij letterlijk de grond inslaat. Opeens sta ik stil. Het neuuriën is gestopt. Mijn tenen staan genageld. Mijn hart gaat snel. Zie ik daar echt...? Ik kan mijn ogen niet geloven. Eventjes lijkt het moment zich te vereeuwigen. Maar daarna gaat het weer snel. Ik loop een paar meter naar een bankje. Even zitten. Zou ik...? Nee, geduld: beter om te wachten, misschien is hij even naar het toilet? Of... wat dan ook? Even afwachten wat er gebeurt, besluit ik. Vijf minuten later weet ik het zeker. Het is nu of nooit. Een beetje zenuwachtig, maar twijfel heb ik niet meer en voor het eerst in mijn leven zet ik voet in dit overbekende kiprestaurant van het rode mannetje. Zonder duidelijk aandacht te geven aan wie dan ook, inclusief de jongens en meiden met hun uniform achter de balie, sla ik in het restaurant de hoek om, rechtsaf, langs een groepje dat rechts van mij lekker aan het kluiven is en langs een familie met twee kleine kinderen die veel lawaai maken. Het is net alsof ze mij niet zien, alsof ik onzichtbaar ben. Zelfs als ik aan de tafel zit, kijkt er niemand op of om. Ik val meteen aan; alsof ik door honger gebeten ben. Het bordje met eten daar zielig en alleen achtergelaten door een onbekende is nu voor mij. De kippenpootjes kijken mij opeens van superdichtbij aan - onschuldig als ze zijn. En ik ben blij met de tevens niet opgegeten patat en sla. Wauw! Is dat even lekker! De pootjes smaken fantastisch - ze zijn gefrituurd en hebben een lekkere pittige smaak. Een echte bite, zeg maar. Naast het bord blijkt een grote kartonnen drinkbeker vol te zitten met frisdrank, om het feestmaal compleet te maken. Het kan niet op en nadat ik al een minuut zit te peuzelen, zonder blikken of blozen, zonder dat ook maar iemand op mij af komt, weet ik dat dit bord voedsel echt voor mij is. Ik neem eindelijk rustig adem en schudt de laatste zenuw van mij af, en kluif met veel geduld een voor een de kippenpootjes af. Zo vaak eet ik geen vlees en eigenlijk ben ik al ruim tien jaar vegetariër. Maar toch vind ik het prima om zo heel af en toe vlees te eten; als het met veel gastvrijheid

gegeven wordt of als het op mijn pad verschijnt. Want zo'n bord eten kan je toch niet in de prullenbak gooien?

node/62

Gratis Spullen

De beste tips en sites waar je gratis spullen kan vinden. Er zijn veel mensen die graag hun overbodige spullen, zoals gratis meubels gewoon gratis weggeven. Ze doen dit omdat ze het zonde vinden om de spullen weg te gooien, of omdat ze de spullen liever gratis weggeven dan er geld voor te vragen. > Vaak geven mensen ook spullen weg die verder (te) weinig geld waard zijn in hun ogen, terwijl ze graag andere mensen er blij mee willen maken.

Netwerken voor gratis spullen

Maar hoe vind je de mensen en de spullen die ze gratis weggeven? Via het internet zijn er inmiddels verschillende netwerken voor gratis spullen beschikbaar. Je zal er geen rijke mensen vinden die geld weggeven maar wel heel veel spullen.

- [Gratisoptehalen](#)
- [Gratisaftehalen](#)
- [Alles gratis af halen](#)
- [Gratis Afhalen](#)
- [Freecycle Nederland](#)

Freecycle, de onderste op de lijst, is internationaal de bekendste en werkt via een Engelstalige e-maillijst. De overige zijn allemaal Nederlandstalig en zijn websites waar advertenties geplaatst worden voor gratis spullen. Bij de meesten kan je ook oproepen plaatsen.

Overige tips voor gratis spullen

- Er zijn ook groepen op Facebook voor mensen die spullen gratis weggeven. Net als bij de websites hierboven in het lijstje kan je op

Facebook ook oproepen plaatsen. Je kan de groepen vinden door te zoeken naar bijvoorbeeld “gratis dingen” of “gratis spullen”.

- Daarnaast kan je ook op Marktplaats.nl veel spullen vinden die je zomaar gratis kan afhalen. Je vult dan “[gratis af te halen](#)” in bij de zoektermen.
- In plaats van zelf spullen te hebben, kan je ook aan je burens vragen om spullen van ze te lenen. Dat kan door ze persoonlijk te vragen maar er zijn ook netwerken voor het [delen van spullen](#) zoals Peerby [en \[Spullendelen.nl\]\(http://spullendelen.nl\)](#)

Vaste locaties voor gratis spullen

- In de [weggeefwinkel](#) kan je ook veel gratis spullen vinden. Mensen brengen daar veel dingen heen die ze gratis wegdoen.
- [De Goedzak](#). Binnenkort ergens in Nederland verschijnt de goedzak met gratis spullen erin die mensen wegdoen
- Grofvuil: In Amsterdam kan je erg veel goede spullen vinden, zomaar op straat. Check welke dag de vuilophaal is en doe je slag. Tip: Op Facebook is er een groep waar mensen de locaties van nieuwe vondsten met elkaar delen: [TOFvuil](#).

node/70

Weggeefwinkel

Ben je op zoek naar kleding, boeken, speelgoed, kookmateriaal of naar zomaar iets nieuws om te gebruiken? Dan kan je wellicht je geluk op in een [weggeefwinkel](#). Dat is geen winkel in de traditionele betekenis, maar een plek waar gratis spullen te vinden zijn. Alle tweedehands-spulletjes die er liggen, of het nu kleding is, een boek, speelgoed, huisraad, een computer of een pollepel, het is allemaal gratis mee te nemen. En daar zitten vaak hele bruikbare dingen tussen, want de weggeefwinkel wil ook een alternatief zijn voor de wegwerpeconomie. Op de website [weggeefwinkels.nl](#) vind je een [lange lijst](#) met allemaal weggeefwinkels door het hele land. En je vindt er ook een [handleiding](#) om zelf of met anderen een weggeefwinkel te beginnen. Zie ook <https://geldloos.nl/gratis-spullen-netwerken> voor online netwerken om spullen te vinden.

Gratis boeken

Boeken zijn in overvloed gratis beschikbaar, als je maar weet waar je ze kan vinden. Er staan miljoenen boeken te verstoffen in de boekenplanken alleen al in Nederland. Wat dacht je van hoeveel boeken wereldwijd op dit moment niet gelezen worden? Dat zijn boeken die gedeeld kunnen worden. En in toenemende mate zijn boeken dan ook gratis te vinden.

Gratis boeken winkel

Het walhalla van gratis boeken bevindt zich in Baltimore, een middelgrote stad ten zuidoosten van New York. Daar staat sinds 1999 The Book Thing, met 200.000 gratis boeken verdeeld over meerdere verdiepingen. The Book Thing is een initiatief om boeken gratis te verspreiden. Mensen leveren daar de boeken in die ze niet meer willen lezen. Die boeken kunnen zij in een grote container deponeren. Tientallen vrijwilligers buigen zich over de boeken en geven ze een plekje in het gratis boekenparadijs. Mensen kunnen twee dagen in de week langskomen bij [The Book Thing](#) en mogen net zoveel boeken meenemen als ze willen.

Gratis Bibliotheek

In de Filipijnen is er een erg bijzondere bibliotheek: De Reading Club 2000. Het is een gratis bibliotheek in de voortuin van [Hernando Guanlao](#). Hij verzamelde honderden boeken en leent deze gratis uit aan mensen die ze willen leven. Zie ook deze [reportage](#) van de BBC. Ook in Colombia is er een gratis bibliotheek. Deze bibliotheek was [begonnen](#) door een vuilnisman.

Project Gutenberg

Project Gutenberg is een verzameling van alle vrije en gratis boeken in de wereld die gratis te downloaden zijn. Je vindt er duizenden boeken, meer dan je in je leven lezen kan. Het project is [begonnen](#) door de uitvinder van het eBook, Michael Hart. Het project wordt gerund door vrijwilligers en is wereldwijd wel het bekendste platform voor [gratis](#) boeken. Het platform biedt ook de mogelijkheid om zelf je boek te publiceren.

Gratis boeken downloaden (epub - mobi - pdf)

- <https://gratis-boek.nl/>
- <https://www.bol.com/nl/m/boeken/digitaal-gratis/index.html>
- <http://www.loyalbooks.com//>
- <https://www.the-ebook-reader.com/free-ebooks.html>

- <http://digitalcomicmuseum.com/>

Gratis boeken afhalen (fysieke boeken)

- Via Bookcrossing worden ook veel boeken gedeeld.
- Via netwerken voor [Gratis spullen](#) delen mensen ook boeken
- De meeste [weggeefwinkels](#) hebben een overschot aan gratis boeken
- Misschien is er wel een gratis [Minibieb](#) bij jouw in de buurt
- [Wij Delen](#): Wij zijn lezers die onze boeken delen met andere lezers.

Gratis kinderboeken

Voor kinderen is het ook niet moeilijk om aan gratis boeken te komen.

Allereerst kan je ze natuurlijk cadeau vragen, maar het is ook makkelijk om aan kinderboeken te komen dankzij bijvoorbeeld weggeefwinkels. Daarnaast is het voor kinderen gratis om lid te zijn van de bibliotheek. Je kan dan vaak 5 boeken lenen per keer. Daarnaast is er ook het initiatief [Kinder Zwerfboek](#). Zij hebben een lijst van plekken [door heel Nederland](#) waar je gratis boeken voor kinderen kan ophalen. Uiteraard kan je ook zelf boeken weggeven ("Op reis sturen") via Kinder Zwerfboek. Er zijn ook enkele [gratis prentenboeken](#) in pdf formaat beschikbaar Verder is er voor kinderen ook <http://www.gratiskinderboek.nl/> ##
Gratis boeken bij Amazon Bij [Amazon](#) kun je ook gratis boeken downloaden. Dit is het handigste als je een Kindle apparaat hebt of de Kindle app hiervoor gebruikt - met 1 click heb je het boek dan in de app of op je Kindle reader. Je kunt bij Amazon ook gratis kinderboeken vinden, de gratis selectie varieert, dus het is de moeite waard af en toe te checken of er iets nieuws gratis is.

node/119

Gratis speelgoed

Kinderen hoeven geen geld [te kosten](#) en speelgoed hoeft niet duur te zijn. Er zijn dan ook vele manieren om aan gratis speelgoed te komen. Een van de meest beproefde manieren om aan speelgoed te komen is om regelmatig naar een speeltoestel te gaan. Je kan daar gratis speelgoed meenemen als je lid bent, maar ook zonder lid te zijn kan je daar in de meeste gevallen gewoon komen om

met je kind te spelen. Zie voor een overzicht het kaartje rechtsboven [deze webpagina](#). Een andere manier is om online te [zoeken](#) naar gratis speelgoed. Er zijn genoeg mensen die speelgoed over hebben. Je kan ook langsgaan bij een [weggeefwinkel](#). Of je kan advertenties plaatsen op de prikborden van de supermarkten dat je op zoek bent naar gratis speelgoed. Daarnaast kan je ook een [ruilbeurs](#) organiseren. Dat laatste kan ook met [kleding](#). Een van de leuke dingen van gratis speelgoed uitzoeken is dat je alles aan het kind kan overlaten. Je hoeft immers geen nee te zeggen omdat je het geld niet hebt. En bovendien kan het kind ook zo leren dat het niet alles kan meenemen. Want wilt het echt al het speelgoed meenemen? Ga je naar de speeltheek, dan kan je kind ook leuk met andere kinderen spelen. Het hoeft daarvoor niet naar een kinderdagverblijf. Er zijn genoeg kinderen die naar een speeltheek gaan en wie weet kan je zo ook afspraken maken met de ouders van andere kinderen. Overigens zijn er ook speelgoedbanken in een groot aantal steden in Nederland. Je kan daar terecht voor gratis speelgoed als je kinderen hebt en een laag inkomen. Je vindt speelgoedbanken bijvoorbeeld in [Rotterdam](#), [Amsterdam](#), [Amersfoort](#) en [Wageningen](#). Een lijstje vind je onder andere [hier](#). Tot slot is het ook mogelijk om [gratis kinderboeken](#) te krijgen.

node/106

Geen geld voor kleding

Kleding kan duur zijn. Gelukkig kunnen kleren ook goedkoop zijn, zelfs gratis. Met een beetje creativiteit en iets minder kieskeurigheid kun je makkelijk een hoop kleren bij elkaar krijgen voor weinig geld.

Kringloopwinkels

In kringloopwinkels en sommige tweedehands winkels kun je vaak voor heel weinig geld kleren kopen. Soms zelfs per kilo. Ook op rommelmarkten kun je voor heel weinig geld vaak leuke kleren vinden.

Weggeefwinkels

Als je geluk hebt woon je niet ver van een [weggeefwinkel](#), een winkel waar je niks kunt kopen maar waar je alles mag meenemen.

Ruilen

Als je zelf mooie kleren hebt die je toch niet meer wilt, of die je niet meer passen, is het misschien ook een plan om deze te ruilen voor kleren die je wel wilt hebben.

node/138

Gratis voorzieningen Amsterdam

Gratis voorzieningen zijn er overal in Nederland, maar je moet wel weten wat je waar kan vinden. Zo heeft elke gemeente wel gratis voorzieningen voor mensen met een laag inkomen. En er zijn ook veel initiatieven en netwerken van mensen zelf die andere mensen willen helpen. Bijvoorbeeld met burenhulp voor klusjes of gewoon om elkaar te ontmoeten. Voor Amsterdammers is er een nieuwe website waarbij je direct kan zien wat je waar kan vinden. Via [AmsterdamVoorziet.nl](#) zie je in één oogopslag wat je nodig kan hebben en gratis kan krijgen.

node/260

Gratis een taal leren

Een van de meest effectieve manieren om een taal te leren is te reizen door het land waar ze de taal spreken die je wilt leren, liefst [liftend](#). Of door naar het land te [emigreren](#). Jezelf in het diepe gooien kan heel doeltreffend uitpakken om een nieuwe taal te leren, of je taalkennis te vergroten. Maar je hoeft niet perse naar een land te gaan om de taal alvast te leren. Er zijn veel manieren om ook thuis een taal te leren, zelfs zonder geld uit te geven. Een zeer effectieve manier om een nieuwe taal te leren is de gratis online tool [Memrise](#). Met Memrise leer je spelenderwijs nieuwe dingen, zoals een taal, op je eigen gemak en in je eigen

tempo. Je hoeft geen rijtjes woorden uit je hoofd te leren kennen, je onthoudt de woorden vanzelf dankzij de methode van Memrise. Als je een redelijk niveau hebt bereikt zou je ook kunnen denken aan het [vertalen van Wikipedia artikels naar het Nederlands](#). Op Wikipedia kun je zo op een hele nuttige manier leren hoe je een tekst naar het Nederlands kunt vertalen. Er zijn genoeg mensen die je kunnen helpen als je niet helemaal zeker bent van een vertaling. En als je je bekwaam genoeg voelt zou je ook teksten kunnen vertalen naar de taal die je wilt leren, maar daar moet je je echt al redelijk zeker voor voelen. Een heel sociale manier is door middel van gastvrijheidsnetwerken zoals [BeWelcome](#) of [Warm Showers](#). Bijna iedereen die daar lid van is spreekt wel een mondje Engels, maar je kunt eventueel aangeven dat je met name mensen wilt ontvangen die bijvoorbeeld Spaans spreken, of Chinees, of een andere taal die je wilt leren. Door te hosten kun je zelf ook een goede reputatie opbouwen waardoor het makkelijker wordt om zelf hosts te vinden als je ooit de gelegenheid hebt om naar landen te gaan waar ze de taal spreken die jij wilt leren. Andere websites:

- <http://www.pepermunt.net/leren-online/engels-leren.html>
- <https://www.duolingo.com>
- <https://www.memrise.com>

CURSUS TOP 5

- 1 BASISKENNIS BOEKHOUDEN (BKB)
- 2 SPAANS
- 3 GEWICHTS-CONSULENT(E)
- 4 WEBDESIGN
- 5 NAGELSTYLING

9" tablet + toetsenbord of Hotel-overnachting voor 2 personen naar keuze

50 % KORTING OP HET LESGELD + 15 DAGEN GRATIS OP PROEF + NIET GESLAAGD? LESGELD TERUG!

Schrijf je nu in!

node/121

Zelfvoorzienend leven

Het is iets waar ik op Geldloos nog niet bij stil heb gestaan: zelfvoorzienend leven. En ik vraag me af waarom eigenlijk. Is dat omdat ik altijd in een stad gewoond heb? Of is het omdat ik gewoon te veel van reizen houd en het moeilijk is voor mij om op dezelfde plek te blijven? Het is zo dat ik er persoonlijk nog geen hobby of levensstijl van gemaakt hebt: om zonder hulp van buitenaf te kunnen leven. Aan de andere kant heb ik wel een aantal dagen in Portugal geleefd van fruit dat ik daar onderweg vond. Maar verder dan dat ben ik nog niet gegaan. Plannen om die kant op te gaan heb ik vooralsnog niet. Maar wel zou ik graag wat meer inhoud op Geldloos willen toevoegen over dit onderwerp, met wat meer informatie over mensen die zo leven en ook over bijvoorbeeld eco-dorpen en andere intentional communities. ## Lees ook * <https://dekleurvangel.nl/hoe-is-om-volledig-zelfvoorzienend-leven/>

Bouw je eigen huis

Het is niet iets dat 1,2,3 is gedaan, maar het kan wel: zonder geld een huis bouwen. Dat bewijst onder meer het voormalige [Huis van Overvloed](#) dat in Nijmegen door vrijwilligers werd gebouwd van gratis materiaal. Je hoeft overigens niet heel moeilijk te doen om een huis te bouwen, zo kan je ook een huis bouwen van pallets. Hier vind je een [voorbeeld](#) van een huis dat je in een dag kan bouwen (maar de bouwplannen kosten helaas wel geld...). Als je op zoek bent naar gratis designs van huizen gemaakt door architecten, dan kan je bijvoorbeeld een kijkje nemen op www.paperhouses.co. Er staan daar een aantal designs op van huizen die wellicht in meer of minder mate bruikbaar zijn. Maar het idee is in elk geval duidelijk: gratis ter beschikking stellen van een design voor een huis. Een ander voorbeeld van huizen die je zonder geld kan bouwen zijn zogenaamde [Earthships](#). Deze zijn zo ontworpen dat je ze kan maken van materiaal dat je in de natuur kan vinden, of via de afvalhoop. Zie ook het artikel van [Mark Boyle](#) over dit onderwerp: [How to build sustainable homes without spending a penny](#) Je kan ook overwegen om een hut bouwen. Er is een boek in het Engels dat heet “[Radical Simplicity](#)”. Dat gaat over Dan Price uit de Verenigde Staten die een plek aangeboden kreeg in een bos vlak bij een middelgrote stad, in ruil voor werkzaamheden om het land te onderhouden. Daar bouwde hij vele hutten voor hemzelf en zijn familie.

Verdere inspiratie

- <http://opensourceecology.org/>
- <http://www.wikihouse.cc/>
- <http://www.hermitouses.nl/>
- <http://www.tumbleweedhouses.com/>

Zelf brood bakken

Zelf brood bakken is vrij eenvoudig, zeer voedzaam en superleuk om te doen. Bovendien heb je er geen of weinig geld voor nodig. Wat je wel nodig hebt is meel, water en zout. Met deze drie ingrediënten kan je zelf het lekkerste brood maken dat je ooit geproefd hebt. Dit is dus brood zonder gist.

Zodra je het brood bakken onder de knie hebt, kan je het zelf gezond brood bakken ook aan andere mensen leren. Je kan bovendien ook enorm variëren met je recepten. Je hoeft alleen maar de basis onder de knie te hebben om te experimenteren zoveel als je wilt. Zo kan je makkelijk zelf notenbrood bakken, of speltbrood zonder gist, brood bakken met bloem of brood bakken zonder bloem, zelf volkorenbrood bakken in de oven, zuurdesembrood bakken en brood bakken zonder broodbakmachine.

Brood zonder gist maken

Met meel en water kan je namelijk desem maken. Dat gaat als volgt: je mengt het meel met wat water als een papje en laat dat een dag of een paar dagen staan, je ververst dit elke dag met een beetje water en meel en na een tijdje gaat het goedje een beetje borrelen en opzetten. Dit is je desem, de basis van het brood en het is nu klaar om brood mee te bakken. Dit brood heet ook wel een zuurdesem brood, maar als je het niet te lang laat rijzen (maximaal 3,4 uur) dan smaakt het brood totaal niet zuur.

Neem het goedje (maar bewaar een klein beetje) en meng de desem met meer water en meel, zorg ervoor dat het ongeveer 1/10e van het geheel is. Doe het bijvoorbeeld in een plastic pot en roer met een pollepel alles goed door elkaar tot het een goed kneedbaar geheel is geworden (dus niet droog en 'zwaar', en niet nat en kleverig). Kneed het geheel op het tafelblad met de palmen van je hand en leg het 3, 4 uur te rusten op de ovenschaal, met een doek eroverheen en op kamertemperatuur.

Het goedje dat je bewaart hebt doe je weer terug in het potje en blijf je om de dag voeden. In de zomer vaker dan in de winter (alles hangt erg af van het klimaat: de luchtvochtigheid en temperatuur).

Daarna stop je het brood in een voorverwarmde oven tussen de 30 en 50 minuten. Het aantal graden doe je tussen de 150 en 180, wat afhangt van de type oven. Een kleine elektrische oven is 30-40 minuten op 150 graden genoeg.

Zodra je dit proces onder de knie hebt kan je ook experimenteren met nootjes, sesamzaad, rijst, rozijnen, kruiden en wat er ook maar bij je opkomt.

Voor een stap-bij-stap instructie, zie

- [deze instructies](#) in het Engels
- [dit recept](#) voor als je brood wilt bakken met gist.
- [deze uitvoerige beschrijving in Nederlands](#)

Je kan dezelfde instructies gebruiken maar met speltmeel, wil je bijvoorbeeld speltbrood bakken zonder gist. Of als je wilt broodjes bakken zonder gist, dan kan je hetzelfde recept gebruiken maar maak dan kleine bolletjes.

Makkelijk brood bakken zonder gist

Wil je echter makkelijk brood bakken zonder gist, dan kan je ook overwegen om gewoon platbrood te maken. Dit brood is net als een tortilla, een kleine pannenkoek. Je doet wat meel en water en zout bij elkaar, je husselt het met een mixer tot het glad is, doe er nog wat meer meel bij, kneed het samen tot het een zachte bol is en je bakt het als een kleine pannenkoek in de pan. Om het broodje goed dun te maken, doe er wat bakpapier boven op en zet er een pan bovenop en pers het goed tegen het brood aan. Zo wordt die dunner. Je kan uiteraard ook een deegroller gebruiken.

node/35

Gebruik Een Naaimachine

Er is niets leukers dan je eigen kleding te maken en te repareren. Een naaimachine is een geweldig hulpmiddel om dit te doen en niet moeilijk om te bedienen. Je moet het alleen even leren! Je kan bijvoorbeeld een broek patchen of een tas maken uit oude t-shirts. Maar je kan ook je eigen broeken maken. Naaien is ook leuk om in groepsverband te doen. Er is bij jou in de buurt vast

ook wel meer mensen die graag naaien. Je kan dan van elkaar leren. Het enige wat je dan hoeft te doen is die mensen te vinden. Je kan daarvoor in je vriendengroep rondvragen of gratis advertenties plaatsen in de supermarkt. Op [wikihow.com](https://www.wikihow.com) vind je een [beschrijving](#) in het Engels hoe je een naaimachines gebruikt.

node/10

Basisinkomen

Een **basisinkomen** voor iedereen houdt in dat iedereen elke maand een vast bedrag krijgt. Zonder voorwaarden. Niemand meer geldloos. Een wereldwijd basisinkomen is goed te verdedigen, het zou armoede uitroeien en het zou zoveel voorspoed opleveren dat het de moeite waard is om na te streven. Het is niet compleet duidelijk hoe daar te komen, maar is een duidelijk idee om het mogelijk te maken door middel van een hogere belasting op toegevoegde waarde (BTW) en tegelijkertijd inkomensbelasting en sociale verzekeringen af te schaffen. Hiervoor in de plaats krijgt elke burger en/of inwoner een vast bedrag om in de huur, voedsel en andere basisbehoeften te voorzien. De Zuid-Koreaanse variant is om de techbedrijven die gebruik maken van robots en andere geautomatiseerde fabrieken te laten betalen voor het basisinkomen. Tegelijkertijd kunnen mensen die het basisinkomen ontvangen, dit geld alleen lokaal of regionaal spenderen. Zie bijvoorbeeld dit [videooverslag](#) over basisinkomen in Zuid Korea. Dit werkt een beetje zoals het concept van [sociaal of lokaal geld](#), alleen dan met een betaalkaart die bijvoorbeeld alleen bij de aaneengesloten winkels en dienstverleners besteed kan worden. De Franse econoom en filosoof [André Gorz](#) stelt: > De verbinding tussen meer en beter is verbroken; onze behoeftes voor veel producten en services zijn al meer dan nodig voorzien en veel van onze nog niet voldane behoeften zullen niet worden ingevuld door meer te produceren, maar door anders te produceren, andere dingen te produceren of zelfs door minder te produceren. Dit geldt vooral voor onze behoefte naar schone lucht, water, ruimte, stilte, schoonheid, tijd en menselijk contact.

Hij gaat verder door toe te voegen dat we hetzelfde of zelfs meer welvaart kunnen creëren door minder te werken en dat het niet langer geldt dat hoe

meer een individu werkt, hoe beter we het allemaal hebben. In tegendeel. Frankrijk leidt dit pad met een 35 uren werkweek en als je werktijden van parttimers meeneemt kom je daar op 30 uur per week uit, en in Nederlands zelfs op 27 uur. Maar dat is slechts het begin. Zelfs met een gemiddelde van 27 uur per week zijn er in Nederland op dit moment meer dan een half miljoen mensen

baanloos. We moeten dus iets anders verzinnen.

BASISINKOMEN

WAT HET

KAPITALISME

JE AAN ONKOSTEN

VERSCHULDIGD IS

Loesje

De voordelen van een basisinkomen

- Banen verdwijnen door automatisering en technologie. Dit proces is begonnen met de industriële revolutie, toen het wel nog tot meer werk leidde. Maar in de 21e eeuw hebben we een punt bereikt waarop de productie efficiency een grotere factor is dan de creatie van nieuwe banen.
- Rijke mensen kunnen een groot deel van hun geld sparen in plaats van uitgeven. Dit is deels oké omdat het mogelijk maakt om kapitaal op zij te zetten voor grotere investeringen, maar het netto resultaat is vandaag dat geld uit circulatie verdwijnt in de richting van belastingparadijzen. Arme mensen geven het meeste of zelfs al hun geld uit. En de maatschappij moet meer geld uitgeven, niet minder, om de economie opnieuw draaiend te krijgen. Een basisinkomen schaadt de rijken niet, omdat het meeste uitgegeven geld toch weer belandt bij mensen die gespaard of geïnvesteerd hebben.
- Een basisinkomen kan de hele bureaucratie rondom de huidige sociale zekerheid vervangen. Het is niet meer nodig om “bijstandstrekkers” aan het werk te krijgen of fraudeurs op te sporen. Tegelijkertijd kan het belastingsysteem grotendeels worden vereenvoudigd. In veel landen is de belastingdienst het grootste overheidsorgaan. Zelfs Lean Government mensen en de Amerikanen die achter de Tea Party staan kunnen geen nee zeggen tegen dit idee.
- De huidige pensioensystemen zijn een vorm van diefstal tussen generaties. Mensen die met hun eerste baan starten betalen een hoop voor deze vorm van zekerheid, terwijl ze veel minder of zelfs niets zullen ontvangen.
- Terugbrengen van armoede leidt tot minder criminaliteit.
- Meer balans op de arbeidsmarkt. Mensen hoeven niet te werken vanwege armoede. Vervelende baantjes zoals toiletten schoonmaken zullen waarschijnlijk beter worden betaald. En leuke baantjes waar veel mensen zin in hebben minder.

- Het is een stuk makkelijker om een bedrijf te beginnen als je je geen zorgen hoeft te maken om zo snel mogelijk je eerste betalende klant te krijgen. Daarnaast een stuk minder bureaucratie vanwege sociale zekerheid en belasting.
- Geen of minder noodzaak voor liefdadigheid.

Meer informatie

- basisinkomenvoordummies.nl
- [Wikipedia](#)

Politieke partijen en het basisinkomen

- <http://basisinkomen.net/obi/politieke-partijen-met-basisinkomen-het-programma/>
- <http://basisinkomen.nl/welke-politieke-partijen-hebben-een-basisinkomen-in-het-partijprogramma/>

In het Engels

- [BIEN: basicincome.org](http://BIEN:basicincome.org)
- [Reddit: Basic income](#)

node/126

Gratis geld

Een boek met een frisse uitwerking van een vijf grote ideeën die de wereld socialer en leuker kunnen maken. Gratis geld voor iedereen is een boek van Rutger Bregman met ondermeer een pleidooi voor een universeel [basisinkomen](#). Gratis geld is niet alleen leuk, het maakt het leven een stuk socialer en gemakkelijker voor iedereen. **Kwaliteit van het leven** staat voorop.

Het probleem is niet dat we het niet goed hebben, het probleem is dat we niet weten hoe het beter kan. Rutger Bregman schetst nieuwe vergezichten: van een basisinkomen voor iedereen tot een werkweek

van vijftien uur, van een wereld zonder grenzen tot een wereld zonder armoede – het is tijd voor de terugkeer van de utopie.

- [Bekijk het boek](#)
- Recensie: [Gratis geld voor een beter wereld](#)
- Kijk of jij ook [recht hebt](#) op gratis geld

node/214

Geldeconomie

Geldeconomie is een vorm van economie, waarin allerlei transacties worden afgerekend met geld. Alternatieven zijn mogelijk, zoals [ruilhandel](#), maar geld is de dominante factor voor transacties tussen personen. De geldeconomie is een product van de menselijke samenleving. > Geld is onpersoonlijk en reduceert kwalitatieve waarden tot een kwantiteit ([bron](#))

Andere economie

Andere economische vormen of concepten zijn onder meer:

- [Geefeconomie](#)
- [Ruileconomie](#)
- [Deeleconomie](#)

Geld lenen en rente

De geldeconomie is gebaseerd op de creatie van geld door het proces van [geld lenen](#) en [rente](#). Consumenten, maar ook bedrijven en overheden lenen geld omdat geld gezien wordt als de motor van welvaart. Zonder geld denken de meeste mensen dat niets kan. Tot op zekere hoogte zijn we als samenleving dan ook [verslaafd aan geld](#). Zonder geld kunnen we niet leven.

Geld ontstijgen

De kunst is om manieren te bedenken om uit het geldsysteem te ontstijgen, om de invloed van het geld op het bestaan te verminderen. Over dit ontstijgen en

hoe je dat kan doen op persoonlijk niveau en gezamenlijk gaat het verhaal [Effectief weigeren](#). Daaruit komt ook het volgende citaat: > Maar waarom zouden we dan moeten stoppen met deelname aan dit systeem? Omdat het systeem waarin we met zovelen vastzitten ons ontkent. Het systeem weigert mij als mens te erkennen. Het maakt het niet mogelijk, voor iedereen, om gewoon mens te zijn.

Waarde van geld

Door de overheersing van het geld kennen we ook het proces van commodificering. Dat betekent dat de waarde van alles in geld wordt uitgedrukt. Zelfs van zaken die voorheen vrij gedeeld werden, zoals eten bijvoorbeeld. Daar zit nu een prijs aan vast. Wij denken dat dit goed is, omdat het zorgt voor een bepaalde distributie. Maar het is een systeem gebaseerd op de creatie van schaarste en dat gebaat is bij [armoede](#), productieoverschot en bijvoorbeeld [voedselverspilling](#). Al met al weten echter niet eens meer wat [de waarde van geld](#) is. > De geldeconomie is een soort stoelendans: geld is schaars en daardoor is er concurrentie om geld, met alle gevolgen van dien. Geld kan daardoor onvoldoende zijn rol spelen als faciliterend hulpmiddel ([bron](#)).

You can find an English translation of this article at [Moneyless.org](#).

node/80

De Waarde van Geld

Het was inmiddels negen maanden geleden dat ik geld in mijn handen had gehad. Dat ik geld gevoeld had, aangeraakt had, het knisperende geluid van briefgeld hoorde en het papier in mijn handen voelde. Het was zo lang geleden dat ik van schrik niet wist ik wat ik ermee moest. Het geld was niet eens mijn eigen geld. Ik was te gast bij vrienden in Lyon en het was mijn beurt om naar de markt te gaan en inkopen te doen. Ik accepteerde het, want vond dat ik geen slaaf mocht zijn van mijn principes. Maar makkelijk was het niet! Ik liep maar van de ene kant van de markt naar de andere. Het was een lange straat met veel kraampjes. Ik probeerde elke koopvrouw en -man aan te kijken, om te bepalen of ze wel aardig genoeg zijn. Ik keek niet eens zozeer naar de groenten of naar

het fruit, maar vooral naar de persoon aan wie ik mijn geld zou geven... Uiteindelijk - om de impasse te doorbreken - kocht ik opeens een paar appels in de eerste de beste kraam. Daarna had ik nog 19 euro om uit te geven aan overige groente en fruit. Bij de ene kraam koos ik wat komkommers, en bij de andere peren. Het was een feest en elke keer als ik het geld weer aan iemand gaf zag ik de hoeveelheid verkleinen en mijn tas zwaarder worden. En bij elke uitgave werd ik weer meer bewust van wat geld kan betekenen, wat het waard is. Wat geld betekent voor iemand, waar het voor nodig kan zijn. Wat iemand ermee kan doen. Voor mij is geld eigenlijk altijd wel vanzelfsprekend geweest. Opgegroeid in een land met veel welvaart, ook al in relatieve armoede, en goed geschoold, wist ik eigenlijk niet beter dan dat geld er altijd wel was. Het vangnet is daar en mogelijkheden zijn altijd te over geweest om geld te verdienen. Een baantje is zo gevonden! Maar zelfs zonder geld of met weinig geld kon ik mijn vrij eenvoudig mijn weg vinden. Maar zoveel anders is het voor wie geld geen vanzelfsprekendheid is. Geld is iets waar veel personen tegenop kijken. Geld is macht, de mogelijkheid om dingen voor elkaar te krijgen. Zonder geld geen macht, zonder geld geen basis, geen mogelijkheden, geen eten, geen school, geen... waardigheid. Waarom? Geld is dan zoveel anders dan wat het voor mij is. Geld is iets wat je begeert, iets wat je nodig hebt om meer welvaart te krijgen, geluk te vinden. Geld als gelukbrenger. Hoe meer geld, hoe meer geluk. Pas later komt het besef dat dit bedrog is, maar vaak komt dit besef te laat. De waarde van geld is complex. Het is iets dat voor iedereen wel een beetje anders is. Hoe waardeer jij geld? Ben je er afhankelijk van, of red je je ook zonder? Heb je altijd meer nodig of mag het ook een onsje minder zijn?

node/45

Geld Geld Geld

Hoe kan ik Geldloos verder ontwikkelen? Dat is een vraag waar ik de laatste tijd mee zit. Zal ik verder gaan met manieren en [tips](#) om zonder geld te leven en te [reizen](#)? Of zal ik de invalshoek ook verleggen naar [geld besparen](#), en zelfs naar manieren om aan geld te komen? Of waarom niet alle drie? Ik zit ook te denken om te bloggen over geld en Geldloos om te vormen tot een consumenten kenniscentrum over geld. Hoe je geld kan besparen, hoe we zonder geld kunnen leven, en hoe je aan geld kan komen als je het nodig hebt. Het is toch

wel iets waarover ik veel kennis heb, en ook reeds bestaande kennis kan verzamelen. Veel ideeën heb ik dus. Ik kijk ze nog even aan, om nog wat meer structuur te krijgen hierin en zal dan een en ander wel gaan omvormen.

node/59

Zwemmen in het geld

Zwemmen in het geld betekent heel erg rijk zijn. Het is niet zo dat u dit letterlijk hoeft te nemen, want misschien is het wel helemaal niet fijn om te zwemmen in geld. Het betekent misschien wel dat u zo rijk bent dat u een zwembad kunt vullen met geld. Maar ja dan kunt u beter een zwembad hebben met papiergeld, want dat landt wat zachter. Een zwembad met muntgeld zal nogal pijn doen als u een duik neemt. Het is niet zeker waar de uitdrukking zwemmen in het geld vandaan komt. Uit een klein onderzoek lijkt het alsof [Dagobert Duck](#), de steenrijke Disney eend, aan de wieg ligt van de uitdrukking. Maar het kan best zijn dat het al eerder voorkomt.

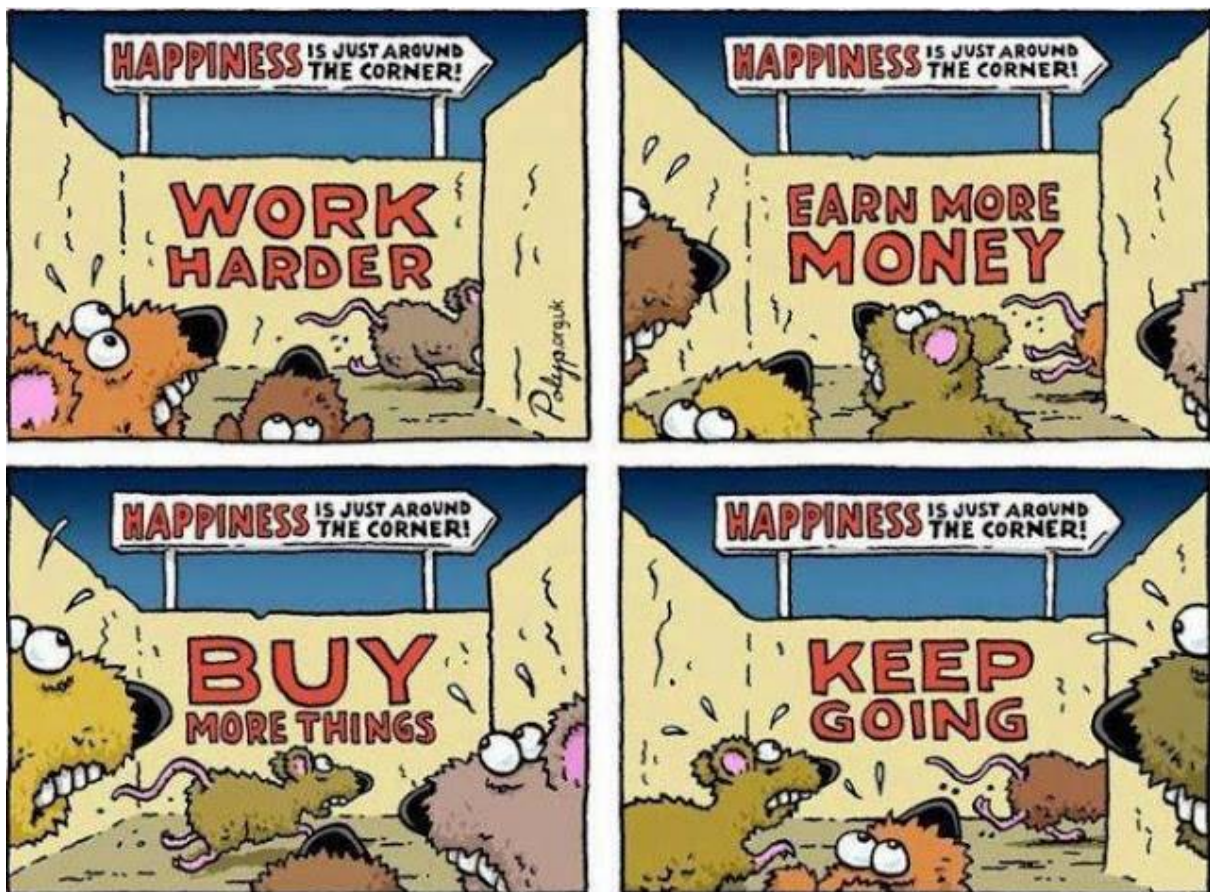
Financieel Onafhankelijk

Ook in andere talen komt de uitdrukking voor, Frans: nager dans l'argent, Spaans: nadar en dinero. Duits: im Geld schwimmen. In die talen betekent in geld zwemmen dan ook het zelfde als in het Nederland. Gewoon zo rijk zijn dat je een zwembad met geld kunt vullen. Zo rijk zijn dat je niet eens meer hoeft te werken voor het geld, dat je financieel onafhankelijk bent. Hiervoor heb je echter niet veel geld nodig. Je kan namelijk ook zwemmen in het geld als je gewoon meer geld hebt dan je uitgeeft. Dat betekent dat je juist heel goed bent met het sparen van geld bijvoorbeeld. Of dat je helemaal geen meer geld nodig hebt. Dan ben je dus ook financieel onafhankelijk. Onafhankelijk van geld.

node/243

Door De Bank Genomen

Door de bank genomen is een theaterstuk over banken en de rol van banken in de samenleving. Het stuk belicht vooral hoe banken de samenleving kunnen ontwrichten en het leven van mensen ernstig kunnen verzieken. Het theaterstuk was mateloos populair. De Verleiders heet het theatergezelschap dat dit stuk presenteerde. Zij hadden eerder ook al theater gemaakt over vastgoedfraude en boekhoudfraude. Het is stuk voor stuk maatschappijkritische theater waarbij cynische humour de boventoon voerde. Door de bank genomen gaat vooral over hoe bankiers - lui die voor banken werken - waardeloze kredietproducten aansmeren aan nietsvermoedende klanten. Wurghypotheek bijvoorbeeld, ofwel leningen waarbij mensen maar blijven betalen zonder dat ze de lening eigenlijk terugbetalen. Zo kennen vele banken vele wanpraktijken. Leningen waarbij het geld gebruikt wordt om te beleggen bijvoorbeeld. Daarmee verdienen banken dus dubbelgeld. En als het beleggen slecht afloopt dan loop je tegen de berg schuld op. Ja, eigen schuld zeggen de banken dan. Ook belichten de acteurs de rol van banken in het onderhouden van de kredietmaatschappij; dat het land gefundeerd wordt door leningen en schulden. Zowel consumenten, bedrijven en overheden lenen constant geld om te investeren. En dan moet je meer geld blijven verdienen om de schulden af te betalen. Zo houdt het geldsysteem of ook wel het kapitalisme ons in een wurggreep van altijd maar meer en meer geld. Harder werken en minder genieten.

Maar toch is het veel te eenvoudig om de schuld hiervan bij bankiers te leggen. Iedereen doet er aan mee. We willen maar blijven consumeren en meer geld verdienen. Groter groeien, constant. Er is een einde aan die groei. Krediet is overal om handen en dus super eenvoudig om te krijgen. Dat is wat overheden ook willen. De verleiding van mensen om maar te blijven consumeren zonder aan minder te denken is gewoon enorm groot. Of zoals een bezoeker van het theaterstuk ook [opmerkte](#). > De andere kant is dat we allemaal willen kopen, kopen en kopen zonder ervoor te willen sparen. Onze hebzucht leidt ons in de val van de banken.

Maar het theaterstuk gaat gelukkig verder en kijkt ook naar de toekomst van banken. Zoals Trouw [zegt](#): De voorstelling is belangrijk, omdat zij diep duikt in de materie en een overtuigende vinger richt op verloren maar gezamenlijk

terug te, winnen waarden van de bank als nutsbedrijf. Sociaal geld als nieuw

vetrekpunt dus.

node/215

Het krediet dat doorliep

Eerst was er niets. Zelfs het luchtledige was er nog niet. Maar plotseling was er iets, eerst nietig en klein maar tegelijkertijd groot en alomvattend. Het gaf en het nam. Tot het aan zijn einde kwam. Dit is het verhaal van het krediet dat altijd maar doorliep. Er kwam gewoon geen eind aan. Het krediet zag het licht met een handtekening op papier, met een druk op de knop en de extra nullen op de bankrekening. Het krediet was blij. Het keek rond, snuffelde hier en rook nog eens daar. Het voelde allemaal erg goed aan. Het krediet dacht verder niet na, het was gewoon zonder poespas in staat om lopend altijd te bestaan. Het krediet vond alles ook nog eens heel erg leuk. Vooral lopen. Het krediet kon eigenlijk heel goed lopen. Het was het beste doorlopende krediet ooit. Althans, dat vond het krediet zelf. Het krediet hield niet van stilstaan, het liefst liep het altijd maar door. Het krediet hield ervan tot dienst te zijn. Het meest gelukkig was het krediet als het zag dat het doorliep en het zijn baasje daarmee hielp.

Zijn baasje was erg blij met het doorlopende krediet. Hij gebruikte het voor een nieuwe telefoon, een wasmachine en een televisie. Dankzij het krediet kon het baasje alles kopen wat het wilde. Maar wat het krediet nog niet had gezien was dat de weg aan zijn eind liep. Er was geen links of rechts, en rechtdoor al helemaal niet. Een grote muur reikte tot de hele verte, zo ver als het krediet kon zien. Beduusd ging het krediet erbij zitten. Waar moet het heen? Het jammerde en huilde. Het zat met zijn handen in het haar. Niet alleen omdat het niet meer kon doorlopen, maar vooral omdat het krediet geen idee had hoe het dit aan zijn baasje vertellen moest. Hoe kon het krediet zijn baasje nu nog onder ogen komen? Het krediet bleef zo nog een tijdje zitten, tot het besloot achteruit te lopen. Want omkeren kon het doorlopende krediet niet. Zo bleef het krediet doorlopen tot er een deur verscheen. Het liep door de deur naar binnen op zoek naar zijn baasje. Maar in plaats daarvan zag het een andere man. Hey, wie is dat? Het krediet zag de man door de ruimte lopen, en zag hem de televisie oppakken en met de tv in de armen door de deur lopen. Oh, nee! Wat gebeurt er? Het krediet stond padoes. Wie was die man? Waar ging hij heen, met de tv? Op dat moment hoorde het krediet een geluid en het zag de andere man door de deur naar binnen lopen. De man keek rond, zag de computer, pakte hem op en nam hem onder zijn armen mee. Wat? Nu wist het krediet het zeker: dit was echt geen goede zaak. Zijn baasje moest weten wat er allemaal aan de hand was. Het besloot nog wat beter om zich heen te kijken. Want waar was nu zijn baasje gebleven? En daar verscheen opeens het baasje, in een lege ruimte op een stoel, met zijn hoofd in de handen. Het krediet stelde hem op zijn gemak, maar het baasje wist dat het over was. Het was tijd voor het lopende krediet vaarwel te zeggen en terug te sturen van waar het gekomen was. Het was op dit moment dat het krediet zich bewust werd van de illusie van zijn bestaan, dat het baasje nooit op eigen benen heeft leren staan.

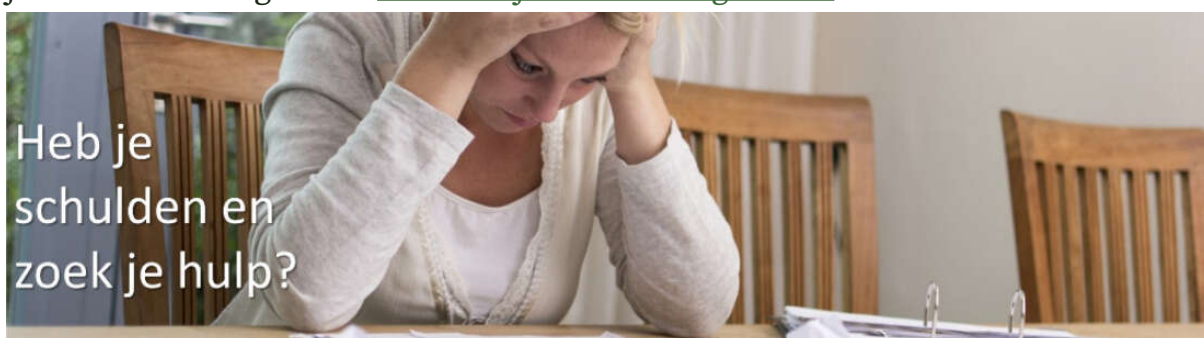
node/152

Schulden en geen geld

Ruim 1 op de 6 Nederlanders (17,2 procent) heeft schulden. Bij tussen de 373.00 en 531.000 huishoudens is sprake van problematische schulden.

Wat moet je doen als je schulden hebt?

Een van de dingen die mensen overwegen is bijvoorbeeld om de [auto te verkopen](#). Maar er zijn ook vele andere manieren om [geld te besparen](#). Op onze website vind je veel tips. Iets anders dat je direct kan doen is hulp vragen. Dit doe je bij de gemeente, maar dit kan ook via buurthuizen. Het is belangrijk om aan een bel te trekken en om hulp te vragen. Er zijn veel oplossingen mogelijk, maar je moet wel laten weten dat je een probleem hebt! Een goede website om je schulden te regelen is www.zelfjeschuldenregelen.nl.

Hoe krijg je schulden? Schulden krijg je door rekeningen niet op tijd te betalen. Dit kan komen doordat je het vergeten bent te betalen, of niet genoeg geld hebt om te betalen. Soms is er ook sprake van een misverstand.

Meer nieuws over schulden

- [Een op drie jonge vrouwen heeft schulden](#)
- [Wat te doen bij schulden](#)
- [Hulp bij schulden aflossen](#)

node/60

Half jaar pauze voor mensen met schulden

Mensen met schulden kunnen tijdelijk een adempauze krijgen zodat ze even geen rekeningen hoeven te betalen. De regeling gaat op 1 januari 2017 in en geldt voor mensen die zich bij de gemeente hebben gemeld voor [hulp met schulden](#) en vervolgens geholpen worden. Met de nieuwe regeling kunnen

gemeenten naar de rechter stappen als ze er niet uit komen met de schuldeisers.

node/200

Helpt schulden niet te innen

Een groeiende groep mensen vindt het steeds moeilijker om schulden af te lossen. > Ruim de helft van de schulden kan niet worden geïnd door deurwaarders. Zij sluiten noodgedwongen dossiers van wanbetalers, omdat het niet lukt verhaal bij hen te halen ([bron](#))

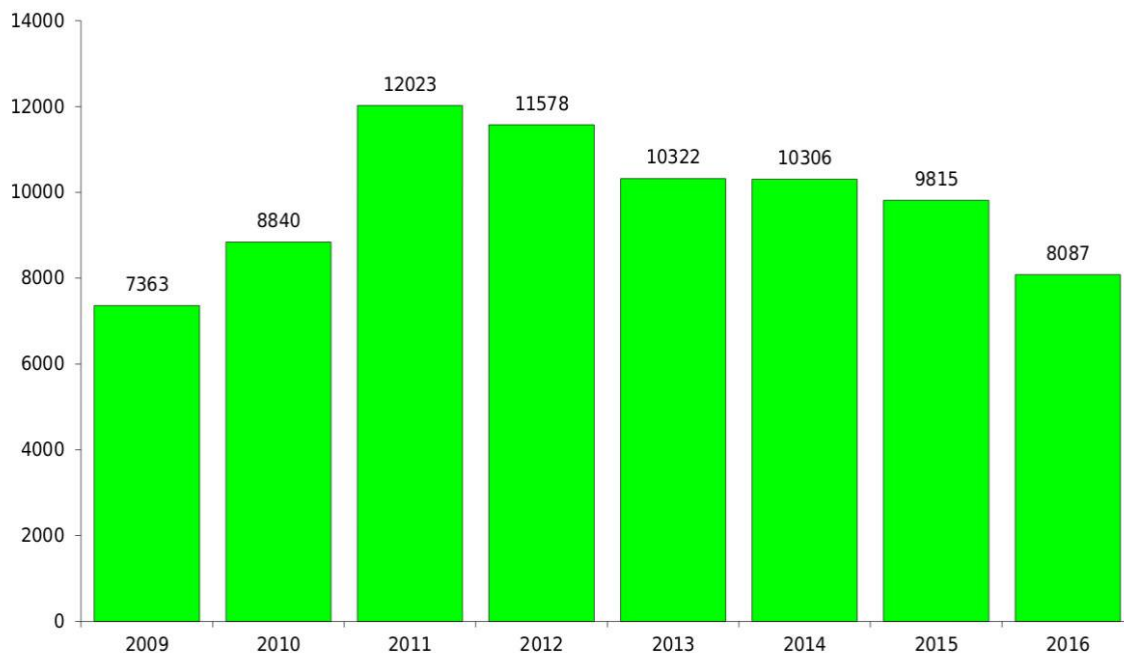
Deurwaarders hebben extreem veel moeite om schulden te innen. Ruim de helft van de dossiers van gerechtsdeurwaarders wordt gesloten, omdat het niet lukt om verhaal te halen bij wanbetalers.

node/93

Verdubbeling schuldhulpverlening

Sinds het begin van de crisis in 2008 is het aantal huishoudens met problematische schulden bijna verdubbeld. Dat meldt de NVVK, de vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren.

Zie hieronder ook een grafiek van de instroom per jaar in de Wsnp, de Wet schuldsanering natuurlijke personen. Particulieren die toegelaten worden tot de Wsnp zitten in wettelijke schuldsaneringstraject. Dit wordt bepaalt door de rechter. Eerst komen mensen altijd terecht in het minnelijke traject, maar als dat niet voldoende is dat gaat het via de Wsnp.

In deze grafiek zien we duidelijk de grote steiging van bijna 100% van mensen die toegelaten werden in de Wsnp in 2010. Anno 2016 is het aantal een stuk lager, maar met 8000 personen per jaar is het nog altijd een erg fors aantal.

node/89

In 2012 4,2 miljoen bezoekers op Nibud.nl

In 2012 is Nibud.nl meer dan 4 miljoen keer bezocht, [schrijft](#) het Nibud. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2011, toen de site 2,4 miljoen keer werd bezocht. Het Nibud ziet dat consumenten ongerust zijn over hun koopkracht, grip op hun geld willen en op zoek zijn naar objectieve informatie over geld. Veel bezoekers komen voor het gratis Persoonlijk Budgetadvies; een rekentool waarmee je snel inzicht krijgt in je persoonlijke inkomsten en uitgaven. Bijna 160.000 mensen hebben deze tool in 2012 ingevuld, tegen 115.000 in 2011.

node/44

Geld verdienen met Afrika

Deze week ben ik in Madagascar. Niet direct voor het geld, maar het is wel een goede gelegenheid om te schrijven over geld verdienen in Afrika. Ik ben hier om een training te geven voor het project [Afripedia](#) : samen met een Kameroenees train ik mensen uit Madagascar en omliggende landen als Mozambique, Mauritius en de Comoren in het editten van Wikipedia en om deze kennis later ook weer over te dragen. Daarnaast kwam ook de offline toegang tot Wikipedia en kennis aan bod. Nauwelijks een week voordat ik in het vliegtuig stapte kreeg ik een mailtje dat men nog iemand zocht om dit te kunnen doen. Afrika is een continent van kansen. Als je bereid bent om risico's te nemen en creatieve oplossingen kunt verzinnen kun je hier veel geld verdienen. Er is hier grote armoede, en dan heb ik het niet over de armoede van de Nederlandse bijstand, of zelfs daklozen in Europa. Iedereen is een ondernemer hier, er is geen sociale zekerheid en mensen hebben echt honger. Iedereen hier wil ook leven zoals we leven in Europa en dit biedt een hoop mogelijkheden tot ontwikkeling. Hier een paar tips en ideeën die je op weg kunnen helpen.

Parlez-vous français?

O fala português? Ik ga er even vanuit dat je Engels spreekt. Als je daarnaast actieve kennis hebt van de Franse taal ga je daar zeker van profiteren. Ook Portugees kan van pas komen in Angola en Mozambique. Op VWO heb ik 3 jaar Frans gehad, maar daarmee sprak ik nog geen Frans. Gelukkig heb ik een tijd [in Parijs gestudeerd](#), waar ik wel een aardig mondje Frans aan heb overgehouden. Dit kwam goed van pas voor het werk dat ik in 2005 in Mali heb gedaan. Als je serieus bent met Afrika is het zeker aan te raden om je Frans bij te spijkeren. Ook Afrikanen zelf willen geld verdienen, al ligt dit niet altijd voor de hand hoe. Tijdens mijn verblijf kreeg ik dan ook vaak de vraag: Comment gagner argent par internet? Outsourcing vindt nu meestal plaats naar landen als India en de Filippijnen, waar veel mensen goed Engels spreken en waar internetverbindingen snel en stabiel zijn. Dat is in Afrika nog niet het geval maar dat gaat zeker komen - en daar zal vooral Frankrijk veel van gaan merken.

Werken in Afrika

Wie geld wil verdienen moet in Afrika zijn, schreef NRC in 2012. Dit is meer actueel dan ooit. Universiteiten in Afrika zijn niet van het niveau dat we in Nederland en België gewend zijn. Als je hebt gestudeerd kun je hier makkelijk werk vinden bij non profit organisaties, bedrijven of zelfs de overheid. Ook als je makkelijk je skills kunt tonen door bijvoorbeeld websites die gebouwd hebt is het geen probleem om werk te vinden in Afrika. Het vergt wel enige sociale vaardigheden, netwerken is heel erg belangrijk in Afrika, maar voor de gemiddelde Europeaan zijn er genoeg mogelijkheden. Veel Europese landen hebben culturele instituten (zoals Frankrijk met la Francophonie) waar vaak evenementen worden georganiseerd. Ook ambassades doen hier aan mee. Je kunt ook proberen om vanuit Europa al werk te vinden, maar er is vaak veel competitie, omdat veel mensen graag arme kindertjes willen helpen in Afrika. Een goede Amerikaanse vriendin van me heeft er na het halen van twee verschillende Masters nog een paar jaar over gedaan om een plek in Afrika te vinden bij USAID, dat omvatte vooraleerst een verblijf van 2 jaar in Washington DC. Daarna kon ze eindelijk naar Nairobi (2 jaar) en nu zit ze alweer een tijd in Congo.

Veiligheid in Afrika

In veel Afrikaanse landen moet je uitkijken als blanke. Ik kan in Antananarivo 's avonds niet alleen over straat lopen. En zelfs voor 500m pakken mensen vaak een taxi. Dat is wel een extreem verschil met Bamako in Mali voor mij, waar ik (in 2005) veel alleen op straat was, ook 's nachts. Dat ik na een tijdje een beetje Bambara sprak hielp wel een hoop. Vanwege mijn reislust heb ik zelf een doorlopende reisverzekering, da's alvast één zorg minder. Het is ook wel prettig om te weten dat je in het geval van diefstal, ongelukken of andere ongemakken verzekerd bent. Het is namelijk zeer verstandig om bij een overval gewoon mee te werken en in het geval van dreiging met wapens gewoon af te geven wat men vraagt. Naderhand moet je dan wel een politierapport gaan halen, hetgeen in mijn ervaring (in India en Peru) nogal een gedoe kan zijn in ontwikkelingslanden. Tip: Als er geen Nederlandse (of Belgische) ambassade in een land is (een "honorair consulaat" telt niet mee) kun je altijd terecht bij

ambassades van andere EU landen. Ik loop hier in Madagascar rond met een papiertje met het telefoonnummer van de Franse ambassade.

Zaken doen in Afrika

Als je bedrijf echt een groeimarkt zoekt is Afrika ideaal, meer nog dan India, China en Brazilië gaat de economie van Afrika de komende 20 jaar een hele grote groei doormaken. Zodra mensen de inkomensgrens van 2 dollar per dag doorbreken komt er een vraag naar andere producten. Denk daarbij niet op een Nederlandse, Europese of Westerse manier. Met 2 euro per dag ga je niet snel een grote fles shampoo of wijn van 7 euro kopen. Door het aanbieden van producten in kleinere hoeveelheden kun je veel makkelijker op de Afrikaanse markt verkopen. Ook in Nederland en België kun je geld verdienen met zonnepanelen, maar in Afrika zijn de mogelijkheden natuurlijk veel groter. Voor waterfilters is er in West-Europa al helemaal geen markt, terwijl deze in Afrika een essentiële rol kunnen vervullen. Ook voor opkomende technologieën als drones en 3D printers is Afrika ideaal. De infrastructuur voor transport is zeer beperkt dus vervoer via drones zou wel eens heel snel kunnen opkomen. Het omvormen van plastic naar grondstof voor 3D printers is daarnaast een prima manier om van het gigantische afvalprobleem af te komen. Combineer zonne-energie, drones en 3D printing en je hebt een leuk SciFi verhaal, maar ook een rooskleurige toekomst voor Afrika.

Beleggen in Afrika

Ook als je iets minder avontuurlijk aangelegd bent kun je geld verdienen met Afrika. Vanuit je luie stoel kun je beleggen in beleggingsfondsen gericht op Afrika en zelfs in Afrikaanse bedrijven. [MO* citeert](#) de CEO van IFC, een commerciële spin-off van het IMF: > Het rendement op IFC-investeringen in aandelen in Afrika ligt, gerekend vanaf onze oprichting, op gemiddeld 18 procent per jaar. Daar kunnen veel beleggingsfondsen enkel van dromen.

Economieën van alle landen ten zuiden van de Sahara zijn hard aan het groeien. Gemiddeld 4% per jaar. Door slim te investeren in de topsectoren van de toplanden kun je makkelijk rijk worden met beleggen in Afrika. Vooral Nigeria en Zuid-Afrika springen eruit, de 2 landen met de grootste economieën

en respectievelijk nummer 1 en nummer 5 op de Afrikaanse ranglijst van aantal inwoners. Beleggen in Nigeria klinkt risicovoller dan het is. Je kunt in een ETF stappen die vanuit New York of Londen wordt beheerd. Geen kans op [419 scams](#). Op onze zustersite [rijkwordenmetbeleggen.nl](#) vind je meer informatie over [beleggen in Afrika](#).

verder lezen

- [TU Delft wint race voor zonne-auto's in Zuid-Afrika](#)

node/228

Gebruik Vrije Software

Vrije software is software dat gemaakt is voor mensen om vrij te gebruiken. Het kost geen geld om het te gebruiken. En bovendien heeft iedereen het recht om de broncode van de software in te zien, deze te veranderen en verder te verspreiden, wat vaak erg goed uitpakt voor de kwaliteit. Ook deze website draait op [Vrije Software](#). Wij gebruiken voor geldloos [Drupal](#) als cms-platform en [Apache](#) als webserver. Het systeem draait op [Debian](#), een [GNU/Linux](#) distributie dat volledig door vrijwilligers gemaakt wordt. Op je eigen computer kan je ook Linux installeren. Dat komt met alle programma's die je normaal gesproken nodig hebt, zoals een webbrowser en e-mailprogramma, alsook tekstverwerkingsprogramma's en applicaties om muziek mee te luisteren en films mee te kijken. Een veelgebruikte distributie is [Ubuntu](#) of [Linux Mint](#), maar er zijn ook andere distributies die je kan gebruiken. Robin, de auteur van geldloos, gebruikt bijvoorbeeld het meer geeky [Arch Linux](#). Zie voor een lijstje van alle mogelijke distributies [Wikipedia](#).

node/3